

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

Department of Groundwater Resources

*แผนพัฒนากระบวนการงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร
จัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืน*

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

โครงการศึกษาและพัฒนากระบวนการงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับภูมิภาค
อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสภาพอุทกธรณีวิทยา.....	1
บทที่ 2 การปฏิบัติงานตามภารกิจ.....	9
2.1 ภารกิจของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา.....	9
2.2 กระบวนการให้บริการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา.....	25
2.3 การพัฒนาสมรรถนะการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	62
บทที่ 3 โครงสร้างและอัตรากำลัง.....	65
3.1 โครงสร้างและอัตรากำลังของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา.....	65
บทที่ 4 แผนปฏิบัติการ.....	77

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	พื้นที่แอ่งน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	2
ตารางที่ 2	สภาพอุทกธรณีวิทยาของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	4
ตารางที่ 3	ระดับความลึกและปริมาณน้ำแต่ละจังหวัด	5
ตารางที่ 4	ประเภทการใช้ประโยชน์ของบ่อราชการแต่ละจังหวัด	6
ตารางที่ 5	ภารกิจที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง	9
ตารางที่ 6	สรุปภารกิจและอำนาจการดำเนินการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	14
ตารางที่ 7	สรุปสถานะการดำเนินงานตามภารกิจในปัจจุบัน	17
ตารางที่ 8	แผนปฏิบัติการ	77

สารบัญญภาพ

	หน้า	
แผนภาพที่ 1	พื้นที่ความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	1
แผนภาพที่ 2	พื้นที่แอ่งน้ำบาดาล (ตร.กม.)	2
แผนภาพที่ 3	ปริมาณน้ำกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)	3
แผนภาพที่ 4	ปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี (ล้าน ลบ.ม./ปี)	3
แผนภาพที่ 5	จำนวนบ่อบาดาลในพื้นที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	5
แผนภาพที่ 6	ปริมาณค่าขอรับการสนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาลจากโครงการต่างๆ	6
แผนภาพที่ 7	การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่	8
แผนภาพที่ 8	แผนที่แสดงตำแหน่งบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	12
แผนภาพที่ 9	จำนวนบ่อขุดเจาะและพัฒนาแต่ละโครงการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	13
แผนภาพที่ 10	กระบวนการติดตามและนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ประโยชน์	21
แผนภาพที่ 11	กระบวนการติดตามผลการสำรวจธรณีฟิสิกส์	22
แผนภาพที่ 12	กระบวนการเตรียมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล	23
แผนภาพที่ 13	แนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านกฎหมายร่วมกับบัณฑิตกร	24
แผนภาพที่ 14	กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลปัจจุบันพื้นที่จังหวัด นครราชสีมา (As Is)	26
แผนภาพที่ 15	กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลปัจจุบันพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ (As Is)	28
แผนภาพที่ 16	คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา	30
แผนภาพที่ 17	คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ	30
แผนภาพที่ 18	กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา หลังการปรับปรุงระยะสั้น	34
แผนภาพที่ 19	กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดชัยภูมิหลังการ ปรับปรุงระยะสั้น	36
แผนภาพที่ 20	กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ในอนาคต (To Be)	38
แผนภาพที่ 21	กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ในอนาคต (To Be)	41

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพที่ 22 กระบวนการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลปัจจุบัน (As Is)	43
แผนภาพที่ 23 กระบวนการอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในอนาคต (To Be)	44
แผนภาพที่ 24 การแสดงผลจากระบบการติดตามใบอนุญาต	46
แผนภาพที่ 25 ระบบการเรียกดูข้อมูลและสถานะการพิจารณาอนุญาตโดยส่วนกลาง	47
แผนภาพที่ 26 กระบวนการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลปัจจุบัน (As Is)	48
แผนภาพที่ 27 คำขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลจากภายนอกมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	49
แผนภาพที่ 28 ภารกิจของการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลส่วนกลางและสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล	49
แผนภาพที่ 29 กระบวนการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลในอนาคต (To Be)	50
แผนภาพที่ 30 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน (As Is)	52
แผนภาพที่ 31 รายได้จัดเก็บค่าใช้น้ำของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	53
แผนภาพที่ 32 ระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาล	55
แผนภาพที่ 33 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในอนาคต (To Be)	56
แผนภาพที่ 34 กระบวนการจัดทำแผนบริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล	59
แผนภาพที่ 35 ตัวอย่างป้ายนำทาง/แสดงจุดให้บริการ	60
แผนภาพที่ 36 ตัวอย่างการประกาศแสดงขั้นตอนหรือระยะเวลาการให้บริการ	61
แผนภาพที่ 37 ตัวอย่างการจัดมุมเรียนรู้ (Learning Corner)	61
แผนภาพที่ 38 การพัฒนาสมรรถนะการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	63
แผนภาพที่ 39 ตัวอย่างการออกแบบกระบวนการในการเผยแพร่ดูงานด้านน้ำบาดาล	63
แผนภาพที่ 40 โครงสร้างและอัตรากำลังสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา ในปัจจุบัน	65
แผนภาพที่ 41 จำนวนบุคลากรแต่ละฝ่ายงานของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา	66
แผนภาพที่ 42 ช่วงเวลาการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างประจำ	67
แผนภาพที่ 43 สัดส่วนการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างประจำ	67
แผนภาพที่ 44 ช่วงเวลาการเกษียณของข้าราชการและลูกจ้างประจำของศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล	68

สารบัญญภาพ (ต่อ)

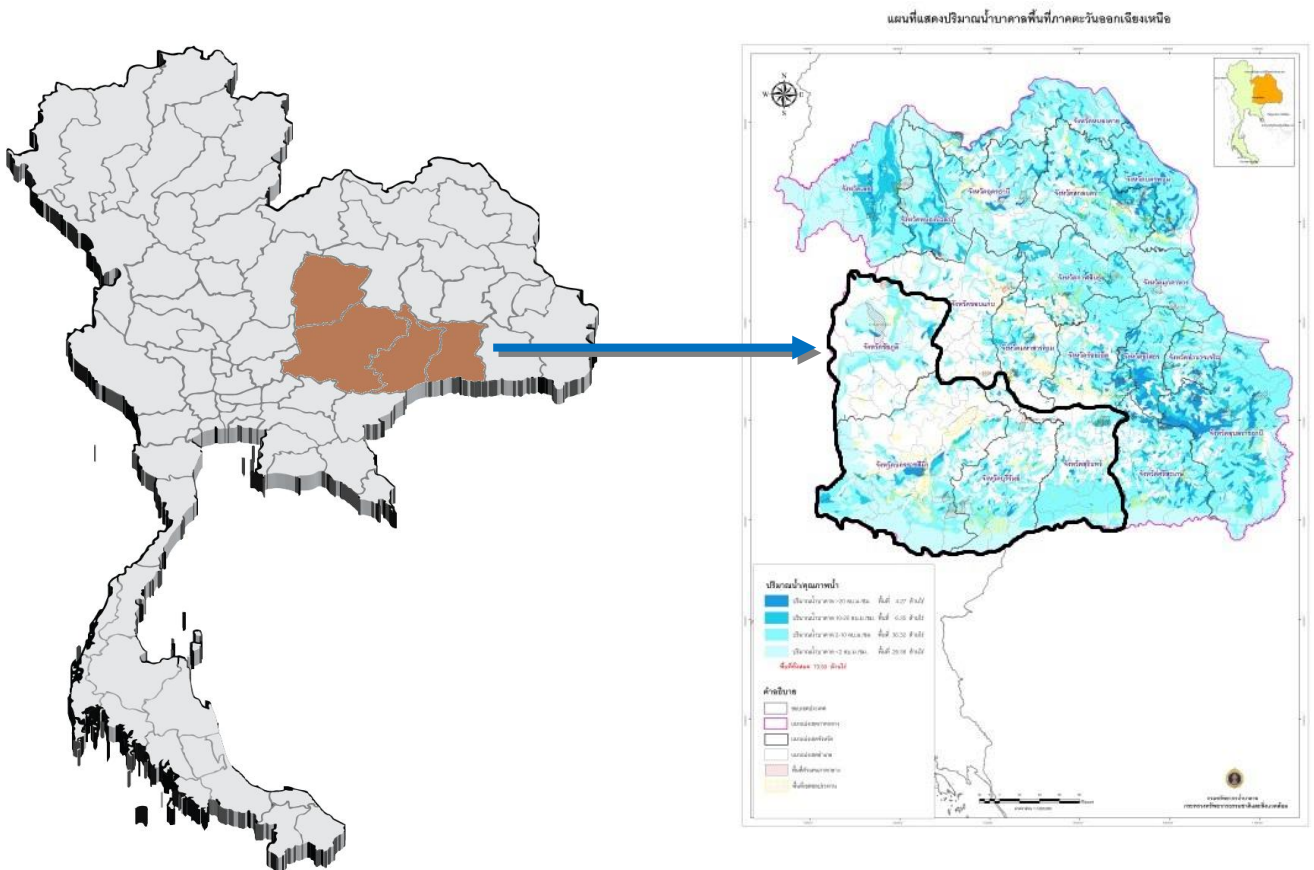
	หน้า
แผนภาพที่ 45 กระบวนการวางแผนสืบทอดหรือการทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ Replacement Planning ช่างเจาะน้ำบาดาล	69
แผนภาพที่ 46 กลุ่มโครงสร้างหลักของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล	70
แผนภาพที่ 47 โครงสร้างสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา ในอนาคต (To Be)	71

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไปและสภาพอุทกธรณีวิทยา

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา รับผิดชอบดูแลพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ครอบคลุมแอ่งน้ำบาดาล 4 แอ่ง ได้แก่ แอ่งน้ำบาดาลเพชรบูรณ์ แอ่งน้ำบาดาลเจ้าพระยาตอนล่าง แอ่งน้ำบาดาลปราจีนบุรี-สระแก้ว และแอ่งน้ำบาดาลนครราชสีมา-อุบลราชธานี คิดเป็นพื้นที่แอ่งน้ำบาดาล 52,363.15 ตารางกิโลเมตร โดยมีปริมาณน้ำกักเก็บ 126,943.77 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 11.23 ของปริมาณน้ำกักเก็บทั้งหมด (มากเป็นอันดับ 3 จากทั้งหมด 12 เขต) และมีปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี 8,257.55 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี คิดเป็นร้อยละ 7.91 ของปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปีทั้งหมด (มากเป็นอันดับ 4 จากทั้งหมด 12 เขต)

แผนภาพที่ 1 พื้นที่ความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

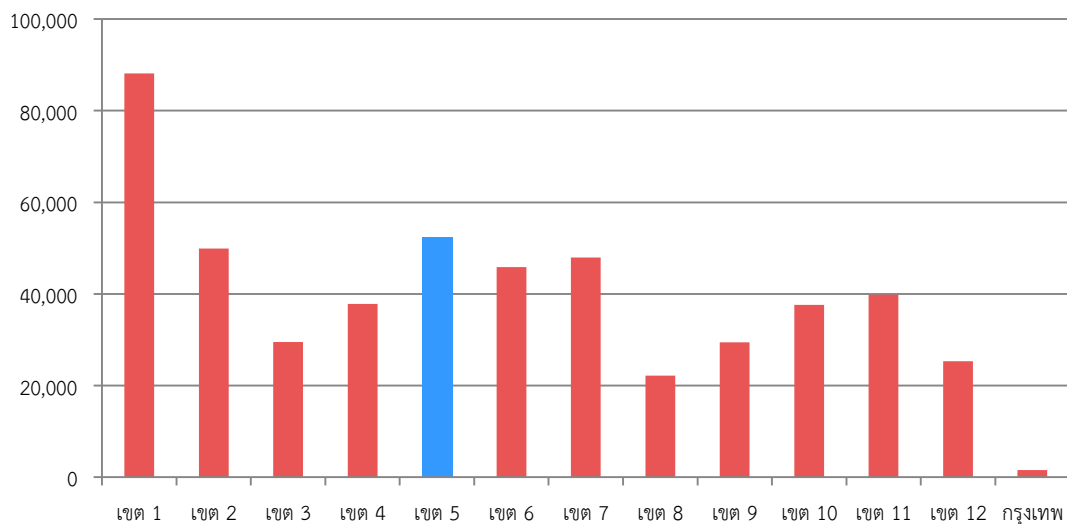

แผนพัฒนากระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

ตารางที่ 1 พื้นที่แอ่งน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

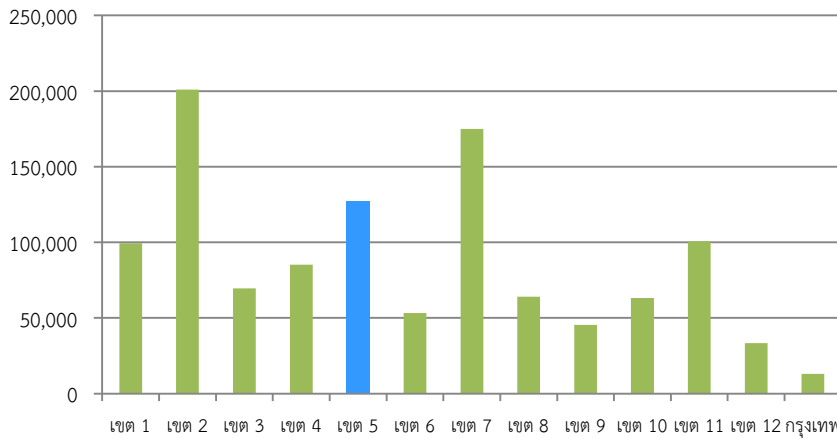
จังหวัด	ครอบคลุม แอ่งน้ำบาดาล	พื้นที่ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำเพิ่มเติม รายปี (ล้าน ลบ.ม./ปี)
นครราชสีมา	นครราชสีมา-อุบลราชธานี	19,843.29	46,448.77	3,081.43
	เจ้าพระยาตอนล่าง	1.19	9.92	0.71
	ปราจีนบุรี-สระแก้ว	123.89	90.66	16.03
	เพชรบูรณ์	766.59	1,897.90	71.56
บุรีรัมย์	นครราชสีมา-อุบลราชธานี	10,054.80	24,681.93	1,524.17
	ปราจีนบุรี-สระแก้ว	23.97	19.18	3.21
สุรินทร์	นครราชสีมา-อุบลราชธานี	8,850.12	23,866.16	1,663.84
ชัยภูมิ	นครราชสีมา-อุบลราชธานี	12,455.50	29,282.17	1,873.37
	เพชรบูรณ์	243.80	647.08	23.23
รวม		52,363.15	126,943.77	8,257.55

แผนภาพที่ 2 พื้นที่แอ่งน้ำบาดาล (ตร.กม.)

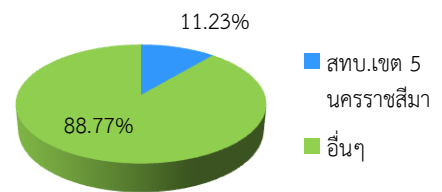

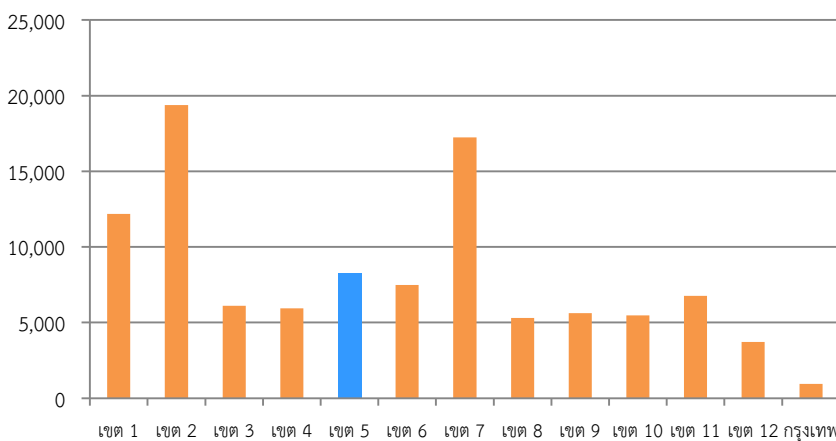
แผนภาพที่ 3 ปริมาณน้ำกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)

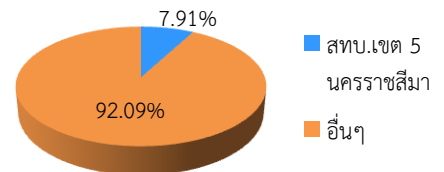
ปริมาณน้ำกักเก็บ

แผนภาพที่ 4 ปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี (ล้าน ลบ.ม./ปี)

ปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี

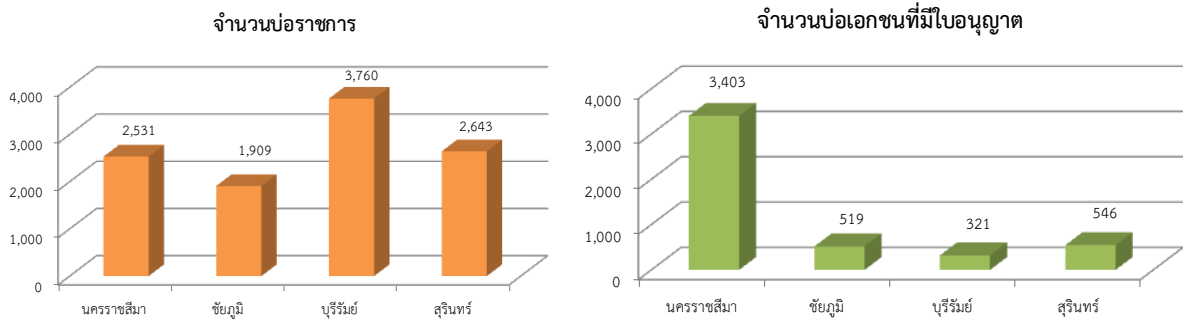
สภาพภูมิประเทศในพื้นที่ความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีทั้งพื้นที่ที่เป็นที่ราบหุบเขา ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบสูง ทั้งนี้ ด้วยสภาพภูมิประเทศที่มีความหลากหลาย ทำให้รูปแบบในการพัฒนา บ่อบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์จากส่วนกลางหรือข้อจำกัด ในการพัฒนาบ่อบาดาลภายใต้โครงการที่ สทบ. ดำเนินการ ยังไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่เป็นจริง เช่น กรณี โครงการน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลสูงและครัวเรือนมีความต้องการใช้มาก แต่ไม่สามารถติดตั้งเครื่องสูบน้ำที่มีกำลังมากกว่า 1 แรงได้ ทำให้ไม่สามารถสูบน้ำได้ครอบคลุมความต้องการของ ประชาชนในพื้นที่ได้ เป็นต้น สำหรับสภาพอุทกธรณีวิทยา พื้นที่เกือบร้อยละ 98 ครอบคลุมแอ่งน้ำบาดาล นครราชสีมา-อุบลราชธานี โดยส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น และเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่ง ขณะที่เมื่อพิจารณาแผนที่คุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ พบว่า น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาบางส่วนมีปริมาณสารละลายในน้ำบาดาลค่อนข้างสูง ทำให้มีปัญหาเรื่อง น้ำบาดาลเป็นน้ำเค็ม หรือไม่สามารถนำมาใช้อุปโภคบริโภคได้ ทำให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ต้องเผชิญ ความท้าทายในการบริหารจัดการน้ำบาดาลเพื่อตอบสนองคำขอและความต้องการใช้น้ำบาดาลที่มีแนวโน้ม

เมื่อพิจารณาความหนาแน่นของการใช้น้ำบาดาล พบว่าการใช้น้ำบาดาลในจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นบ่อเอกชนที่มีใบอนุญาต มีจำนวนบ่อสูงที่สุดถึง 3,403 บ่อ คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 71 ของจำนวนบ่อเอกชนที่มีใบอนุญาตในพื้นที่ เนื่องจากมีการขยายจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดนครราชสีมาเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีความต้องการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุตสาหกรรมมากขึ้น¹ ขณะที่เมื่อพิจารณาจำนวนบ่อราชการในพื้นที่ ความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พบว่าพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มีจำนวนบ่อราชการ 3,760 บ่อ คิดเป็นสัดส่วนเกือบร้อยละ 35 ของจำนวนบ่อราชการในพื้นที่ รองลงมาได้แก่ สุรินทร์ นครราชสีมา และชัยภูมิ

แผนภาพที่ 5 จำนวนบ่อบาดาลในพื้นที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

หมายเหตุ : ข้อมูลจำนวนบ่อราชการเป็นข้อมูลจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นับเฉพาะจำนวนบ่อราชการที่ใช้งานได้
ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและระบบภูมิสารสนเทศอุทกธรณีวิทยาและการจัดการน้ำบาดาล

เมื่อพิจารณาความลึกเฉลี่ยและความลึกพัฒนาเฉลี่ยของบ่อบาดาลแต่ละจังหวัด สรุปได้ดังนี้
ตารางที่ 3 ระดับความลึกและปริมาณน้ำแต่ละจังหวัด

จังหวัด	ความลึกเฉลี่ย (เมตร)	ความลึกพัฒนาเฉลี่ย (เมตร)	ปริมาณน้ำ (ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง)
นครราชสีมา	45.81	41.14	5.27
ชัยภูมิ	43.55	37.13	5.92
บุรีรัมย์	49.83	32.04	4.89
สุรินทร์	36.06	23.85	3.91
เฉลี่ย	43.81	33.54	5.00

¹ รายงานสถานการณ์น้ำบาดาลประเทศไทย พ.ศ. 2558 ใช้ข้อมูลจากการประปาส่วนภูมิภาค และข้อมูลจากบ่อน้ำบาดาลเอกชนในการประเมินการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุตสาหกรรมในแอ่งน้ำบาดาลนครราชสีมา-อุบลราชธานี พบว่าปริมาณการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุตสาหกรรม ในแอ่งน้ำบาดาลนครราชสีมา-อุบลราชธานี มีปริมาณรวม 43 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี โดยจังหวัดที่มีการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ ขอนแก่น และนครราชสีมา มีปริมาณการใช้น้ำบาดาล 14.46 และ 14 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนรวมกันราวร้อยละ 66 ของปริมาณการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุตสาหกรรมในแอ่งน้ำบาดาลนครราชสีมา-อุบลราชธานี

และเมื่อพิจารณาประเภทการใช้ประโยชน์ของบ่อราชการ และประเภทของบ่อราชการจำแนกตามสภาพน้ำบาดาล สามารถสรุปได้ ดังนี้

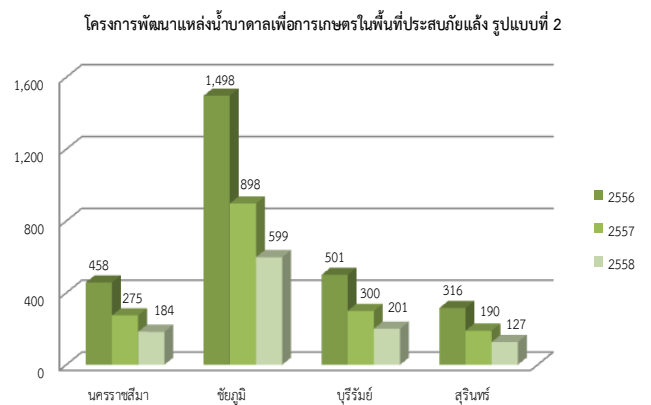
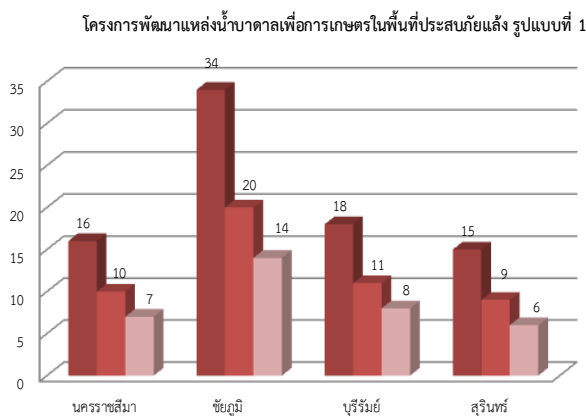
ตารางที่ 4 ประเภทการใช้ประโยชน์ของบ่อราชการแต่ละจังหวัด

จังหวัด	จำนวนบ่อราชการ	จำนวนบ่อตามการใช้ประโยชน์			จำนวนบ่อตามสภาพน้ำ	
		บ่ออุปโภค-บริโภค (บ่อ)	บ่อเกษตร (บ่อ)	บ่อเกษตรระดับต้น (บ่อ)	ใช้ได้-น้ำจืด (บ่อ)	ใช้ได้-น้ำกร่อย (บ่อ)
นครราชสีมา	2,531	2,428	103	0	2,424	107
ชัยภูมิ	1,909	1,756	153	0	1,896	13
บุรีรัมย์	3,760	3,607	153	0	3,647	113
สุรินทร์	2,643	2,573	70	0	2,582	61
รวม	10,843	10,364	479	0	10,549	294

จากตารางที่ 4 หากจำแนกประเภทของบ่อราชการตามการใช้ประโยชน์ จะเห็นว่าบ่อราชการส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการอุปโภคบริโภค คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 95 ของจำนวนบ่อราชการทั้งหมด และเมื่อจำแนกประเภทของบ่อราชการตามสภาพน้ำ พบว่าส่วนใหญ่เป็นบ่อบาดาลที่มีสภาพน้ำบาดาลเป็นน้ำจืด คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 97 ขณะที่บ่อบาดาลบางส่วนมีสภาพน้ำบาดาลเป็นน้ำกร่อย

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความต้องการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรเป็นหลัก ประกอบกับประชาชนหรือเกษตรกรบางส่วนไม่มีงบประมาณในการว่าจ้างบริษัทเอกชนในการขุดเจาะบ่อบาดาล ทำให้ในแต่ละปีมีปริมาณคำขอโครงการต่างๆ เข้ามาที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นจำนวนมาก โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558 สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีปริมาณคำขอโครงการต่างๆ ดังนี้

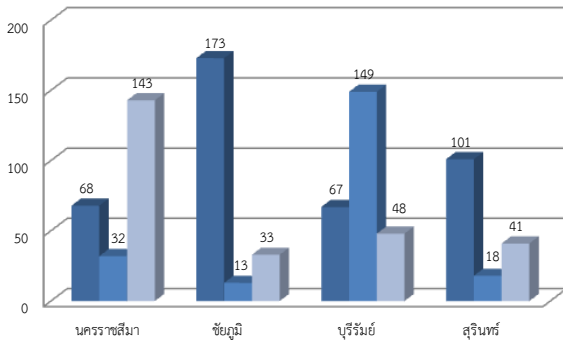
แผนภาพที่ 6 ปริมาณคำขอรับการสนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาลจากโครงการต่างๆ

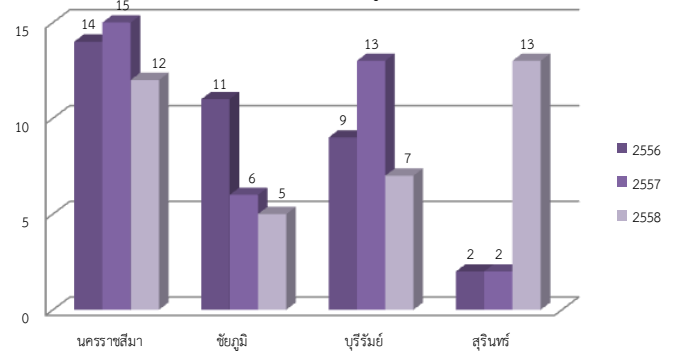

แผนพัฒนาระบบงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

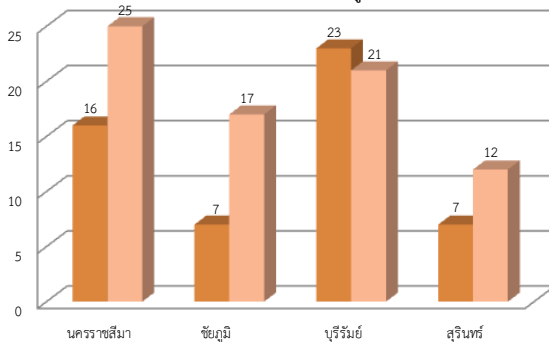
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหา
การขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค

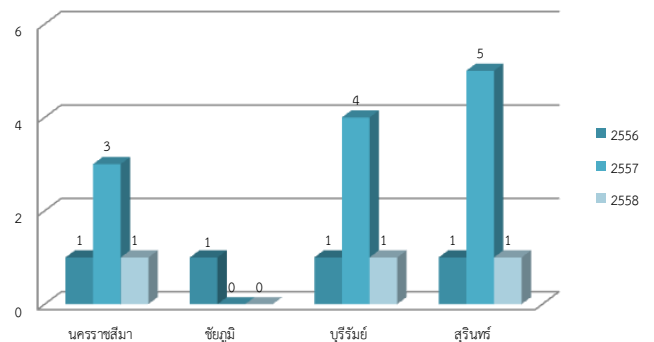
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนระบบน้ำดื่มสะอาด
ให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ รูปแบบที่ 1

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนระบบน้ำดื่มสะอาด
ให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ รูปแบบที่ 2

โครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ

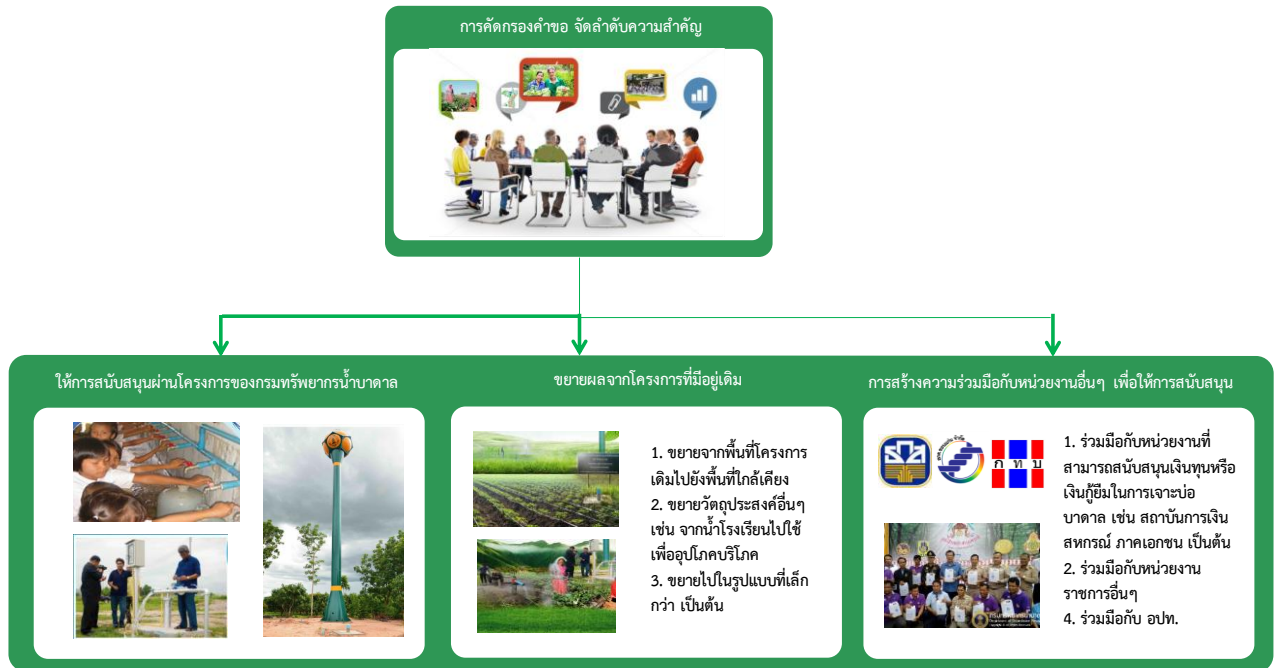

อย่างไรก็ตาม สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ/ตอบสนองคำขอได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ที่ผ่านมา สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จึงมีการคัดกรองคำขอในเบื้องต้น โดยการลงพื้นที่สำรวจความเหมาะสมในการขุดเจาะและพัฒนาบ่อบาดาล ความพร้อมในการดำเนินการ ตลอดจนของพื้นที่ เพื่อจัดทำแผนในการให้ความช่วยเหลือต่อไป

► ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่

เพื่อให้ความช่วยเหลือกับประชาชนได้ทันท่วงทียิ่งขึ้น สทบ. เขต 5 นครราชสีมา ควรพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่มีคำขอเข้ามา โดย สทบ. เขต 5 นครราชสีมา ควรพิจารณากลั่นกรองคำขอ เพื่อให้การขอรับบริการเจาะบ่อบาดาลผ่านโครงการต่างๆ เป็นคำขอที่มีความต้องการจริงๆ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพ คุณภาพน้ำบาดาลมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ และจัดกลุ่มคำขอเพื่อพิจารณารูปแบบการสนับสนุนช่วยเหลือที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น คำขอที่สามารถต่อยอดจากบ่อบาดาลในโครงการเดิม การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งสถาบันการเงิน หน่วยงานราชการ และ อปท. เพื่อเข้ามาร่วมให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในรูปแบบต่างๆ เช่น การสนับสนุนเงินกู้ยืมสำหรับเป็นทุนในการขุดเจาะบ่อบาดาล การส่งคำขอรับบริการสนับสนุนการเจาะบ่อบาดาลที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ ให้หน่วยงานราชการหรือ อปท. ไปดำเนินการต่อ ตลอดจนการร่วมสนับสนุนงบประมาณในการเจาะและพัฒนาบ่อบาดาล เป็นต้น

แผนภาพที่ 7 การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่

บทที่ 2

การปฏิบัติงานตามภารกิจ

2.1 ภารกิจของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

2.1.1 การปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา ได้รับมอบภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางใน 5 ภารกิจหลัก ได้แก่ 1) ภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ 2) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มีอยู่อย่างยั่งยืน 3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล 4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม 5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล มีรายละเอียดหน้าที่ในแต่ละภารกิจ ดังนี้

ตารางที่ 5 ภารกิจที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง

1) ภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มีอยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม	5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
<ol style="list-style-type: none"> สำรวจธรณีฟิสิกส์ เจาะสำรวจทางวิชาการ เก็บตัวอย่างแปลชั้นดิน หยั่งธรณีหลุมเจาะ สุบทดสอบ สำรวจธรณีวิทยาภาคสนาม วิเคราะห์ประเมินผลระดับพื้นที่เฉพาะแ่ง สนับสนุนและบริการข้อมูลวิชาการผลการสำรวจศักยภาพน้ำบาดาลให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> สำรวจพื้นที่เพื่อสร้างสถานีสังเกตการณ์และเครือข่ายเฝ้าระวัง จัดสร้างสถานีสังเกตการณ์เฝ้าระวัง เจาะบ่อสังเกตการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลตามระยะเวลาระดับพื้นที่ รายงานผลและเผยแพร่สถานการณ์ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำบาดาล การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้ 	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนปฏิบัติการ การฟื้นฟูบ่อน้ำบาดาลด้านกายภาพ สำรวจรวบรวมข้อมูลด้านปริมาณน้ำและคุณภาพน้ำบาดาลระดับพื้นที่ ศึกษาข้อมูลทางอุทกธรณีวิทยาในระดับพื้นที่ ดำเนินการฟื้นฟูโดยการเป่าล้างหรือสูบน้ำออก วัดระดับน้ำ วิเคราะห์คุณภาพน้ำ สำรวจรวบรวมข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ปริมาณการใช้น้ำบาดาล ศึกษาทิศทางแนวโน้มของน้ำบาดาลระดับพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนปฏิบัติการสำรวจข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย สำรวจข้อมูล Demand Side, Supply Side วิเคราะห์หาความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ จัดทำและพัฒนาระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ การพัฒนา น้ำบาดาล รวบรวมข้อมูลปัญหา ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ สำรวจ รวบรวมตรวจสอบสภาพเบื้องต้น วิเคราะห์สภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> การอนุญาตเจาะอนุญาตใช้นอกเขตวิฤตน้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การยกเลิกการใช้น้ำบาดาลในเขตพื้นที่วิฤตน้ำบาดาล การยกเลิกการใช้น้ำบาดาล นอกเขตพื้นที่วิฤตน้ำบาดาล การติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่วิฤตน้ำบาดาล การติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายนอกเขตพื้นที่วิฤตน้ำบาดาล การจัดทำแผนการใช้

แผนพัฒนากระบวนงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

1) การกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ	2) การกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มียู้อย่างยั่งยืน	3) การกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล	4) การกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม	5) การกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
ท้องถิ่น	น้ำบาดาลและบริหารเป็นเครือข่าย เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตร การปศุสัตว์ ภาคอุตสาหกรรม สมาคมน้ำบาดาล 8. อุดกมลบ่อน้ำบาดาล	9. จัดหาแหล่งน้ำดิบสำหรับการเติมน้ำ 10. ดำเนินการเจาะบ่อและก่อสร้างระบบกรองน้ำ 11. วัตรระดับน้ำจากบ่อสังเกตการณ์การบำรุงรักษาระบบประปาบาดาลและให้คำปรึกษาแนะนำ	เครื่องจักรพร้อมทั้งจัดทำแผนการซ่อมบำรุง 9. ศึกษา พัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล 10. ศึกษาเพื่อกำหนดชั้นน้ำบาดาลให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ 11. กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบ่อน้ำบาดาลและประปาบาดาล 12. ศึกษา ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และการใช้งาน 13. การจัดสรรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรมและถูกต้องตามหลักวิชาการ 14. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้เสริมสร้างการมีส่วนร่วมภาคประชาชน 15. จัดทำคลินิกน้ำบาดาล และบริการทางวิชาการ เพื่อบริการเชิงรุก	น้ำในแอ่งน้ำบาดาล 8. อบรมช่างเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง 9. อบรมนักธรณีวิทยา วิศวกร ควบคุมการเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง 10. ให้คำแนะนำปรึกษากฎหมายน้ำบาดาลกับบุคคลและองค์กรทั่วไป 11. แผน การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการตามกฎหมายน้ำบาดาลในระดับแอ่งน้ำบาดาล

จากการศึกษาวิเคราะห์การกิจการดำเนินงานที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดำเนินการจริงในปัจจุบัน แบ่งออกเป็นภารกิจหลักๆ ดังนี้

1) **ภารกิจด้านการสำรวจประเมินศักยภาพภาพน้ำบาดาล** สทบ.เขต 5 นครราชสีมา กำหนดให้กลุ่มวิชาการน้ำบาดาลมีฝ่ายสำรวจธรณีฟิสิกส์ และฝ่ายสุบทดสอบและประเมินศักยภาพเป็นโครงสร้างภายใน ดำเนินการด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล โดยเน้นการปฏิบัติงานสนับสนุนการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลให้เป็นไปตามหลักวิชาการ และกำหนดให้มีฝ่ายข้อมูลและแผนที่ ดำเนินการด้านการสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเพื่อใช้ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานจริง เจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถดำเนินการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากร ประกอบกับข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ ซึ่งต้องยืมเครื่องมือจากหน่วยงานอื่น รวมถึงเครื่องมือเครื่องมือ E-Log ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นในตรวจสอบชั้นน้ำบาดาล โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นน้ำเค็ม เพื่อให้สามารถเลือกชั้นน้ำบาดาลสำหรับพัฒนาบ่อบาดาลได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น ทำให้ในการปฏิบัติงานจริง เจ้าหน้าที่ไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อสำรวจธรณีฟิสิกส์และประเมินศักยภาพน้ำบาดาลได้ทั้งหมด ทำให้ยังต้องอาศัยประสบการณ์ของช่างเจาะในการขุดเจาะและพัฒนาบ่อบาดาล นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ได้มีการประมวลฐานข้อมูลแผนที่เบื้องต้น เช่น เป็นพื้นที่เสี่ยงที่จะเจาะแล้วไม่ได้น้ำบาดาลหรือไม่ เป็นพื้นที่ที่ต้องสำรวจธรณีฟิสิกส์ก่อนหรือไม่ เป็นต้น เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการดำเนินการในเชิงรุกมากยิ่งขึ้น

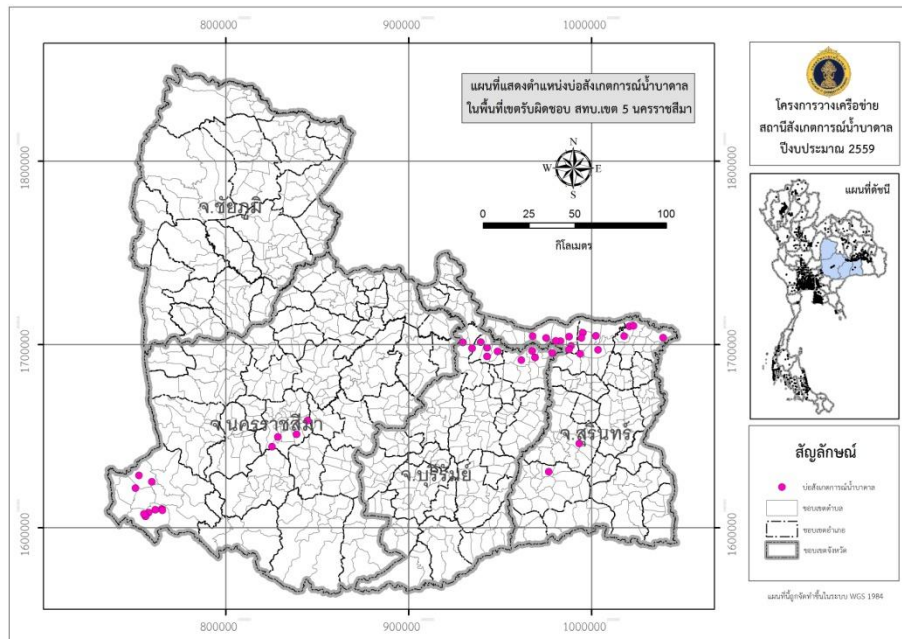
สำหรับภารกิจที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ยังดำเนินการได้ไม่เต็มรูปแบบ ได้แก่ การสนับสนุนและบริการข้อมูลวิชาการผลการสำรวจศักยภาพน้ำบาดาลให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่และท้องถิ่น เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร นอกจากนี้ ส่วนกลางเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลในระดับพื้นที่ เช่น ข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ ข้อมูลคุณภาพน้ำ เป็นต้น แต่ยังคงขาดการส่งต่อข้อมูลเพื่อให้ สทบ. ได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ทำให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ไม่สามารถให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่หน่วยงานภายนอกได้เต็มรูปแบบ

สำหรับการวิเคราะห์ประเมินผลระดับพื้นที่เฉพาะแ่ง ปัจจุบันภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลยังเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยเจาะมากกว่าจะเป็นการสำรวจในเชิงวิชาการ ซึ่งต้องมีการพัฒนานักธรณีฟิสิกส์ให้มีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ตลอดจนสามารถสื่อสารกับหน่วยเจาะได้ เพื่อนำข้อมูลจากหน่วยเจาะมาเทียบเคียงกับผลสำรวจ ซึ่งจะช่วยให้การตีความข้อมูลต่างๆ มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

2) **ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มีอยู่อย่างยั่งยืน** การดำเนินการที่ผ่านมาของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ได้แก่ การสำรวจพื้นที่เพื่อสร้างสถานีบ่อสังเกตการณ์ การจัดสร้างสถานีสังเกตการณ์เฝ้าระวังและเจาะบ่อสังเกตการณ์ รวมทั้งการอุดกลบบ่อตามโครงการหรือนโยบายจากส่วนกลาง ขณะที่ในด้านการจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ การรวบรวมรายงานผลสถานการณ์ ปัจจุบันดำเนินการโดยสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งยังขาดการส่งต่อข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้ สทบ. นำไปใช้ประโยชน์

แผนภาพที่ 8 แผนที่แสดงตำแหน่งบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

3) **ภารกิจการฟื้นฟู** : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล เป็นภารกิจที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ยังไม่ได้ดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาข้อมูลทางอุทกธรณีวิทยาระดับพื้นที่ การฟื้นฟูโดยการเป่าล้างหรือสูบน้ำออก การวัดระดับน้ำ วิเคราะห์คุณภาพน้ำ การสำรวจรวบรวมข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ปริมาณการใช้น้ำบาดาล การวัดระดับน้ำจากบ่อสังเกตการณ์ ซึ่งกิจกรรมภายใต้ภารกิจดังกล่าว ส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด

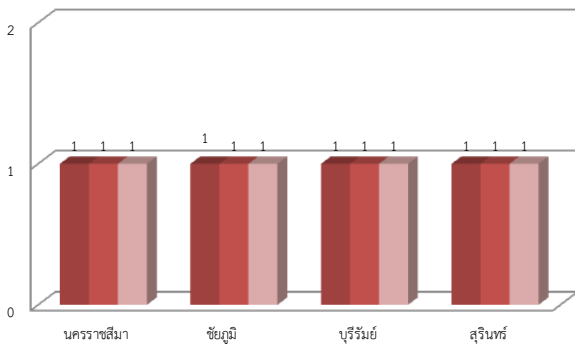
4) **ภารกิจการพัฒนา** : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดำเนินการ 4 ภารกิจหลัก ได้แก่

1. ภารกิจการสำรวจจุดเจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาล ฝ่ายงานที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์พัฒนาบ่อน้ำบาดาล ดำเนินการสำรวจ รวบรวม ตรวจสอบสภาพเพื่อดำเนินการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลตามโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง 2) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ 3) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค และ 4) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการดำเนินโครงการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในความรับผิดชอบทั้งหมด 4 จังหวัด มีจำนวนบ่อจุดเจาะและพัฒนาแต่ละโครงการในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556 – 2558) ดังนี้

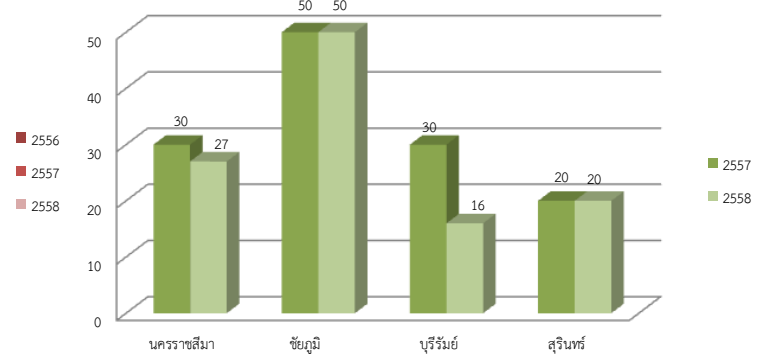

แผนภาพที่ 9 จำนวนบ่อขุดเจาะและพัฒนาแต่ละโครงการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

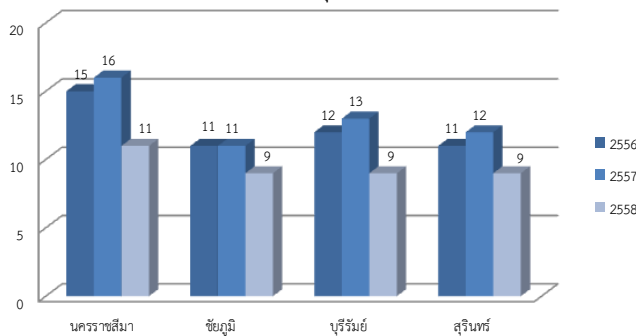
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง รูปแบบที่ 1

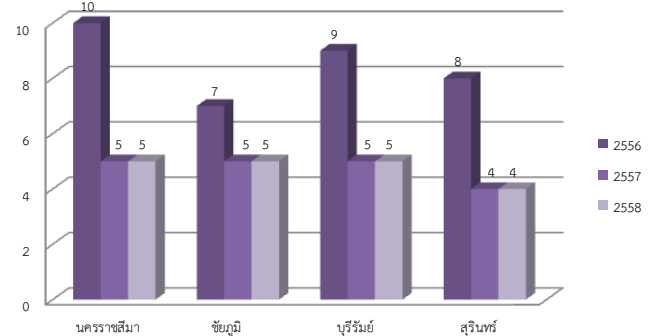
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง รูปแบบที่ 2

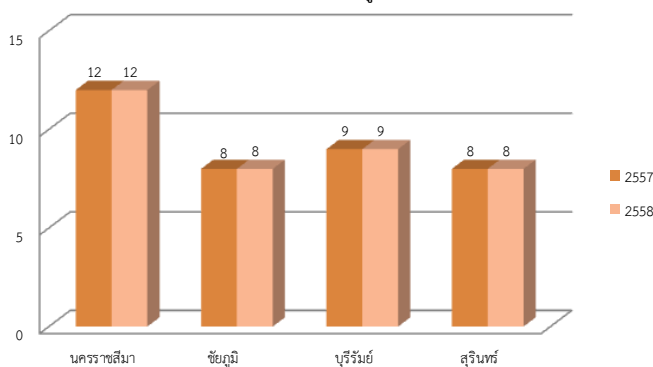
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหา
การขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค

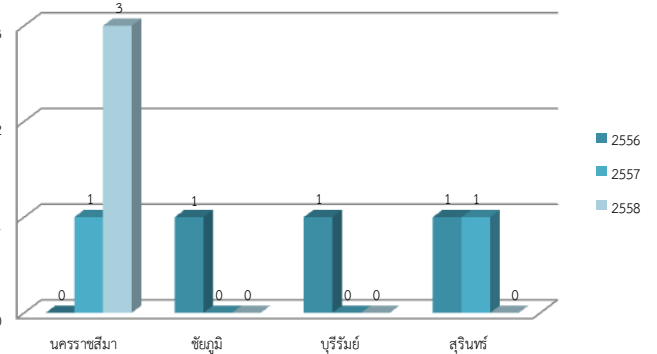
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนระบบน้ำดื่มสะอาด
ให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ รูปแบบที่ 1

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนระบบน้ำดื่มสะอาด
ให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ รูปแบบที่ 2

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. การกิจการวิเคราะห์สภาพเครื่องจักรพร้อมทั้งจัดทำแผนการซ่อมบำรุง ฝ่ายงานที่รับผิดชอบคือ ศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล ส่วนใหญ่เป็นการซ่อมในระหว่างปฏิบัติงาน โดยใช้งบประมาณโครงการ

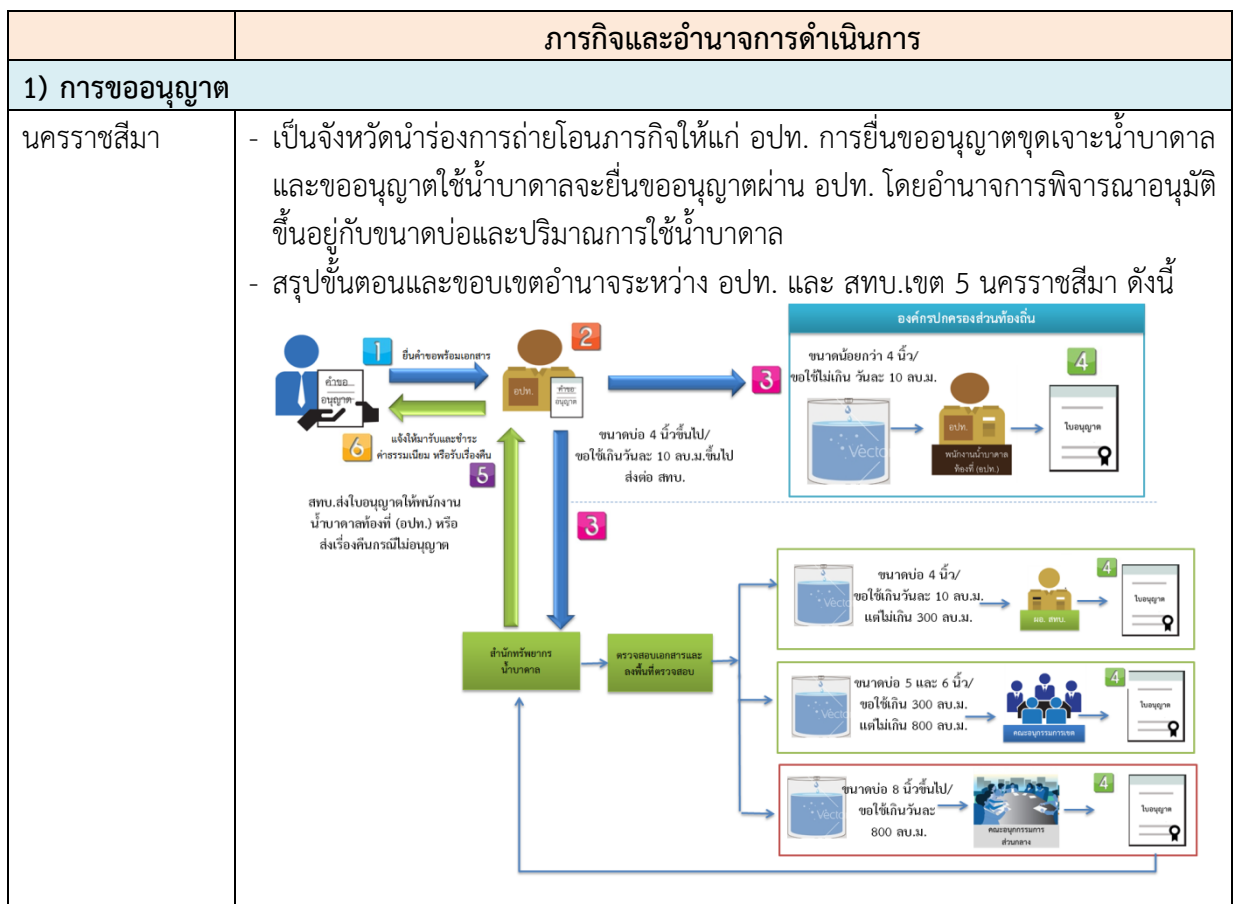
3. การกิจดำเนินนโยบายและแผน สทบ.เขต 5 นครราชสีมา กำหนดให้มีฝ่ายแผนงานเป็นโครงสร้างภายใน โดยมีการแบ่งกลุ่มงานย่อยเป็นฝ่ายแผนงานและประเมินผล ฝ่ายสารสนเทศ และศูนย์ติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติ ทั้งนี้ การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินโครงการสนับสนุนจะพิจารณาจากคำขอและพื้นที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน สำหรับการสำรวจข้อมูล Demand Side และ Supply Side ตลอดจนการวิเคราะห์หาความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ ยังมีข้อจำกัดด้านข้อมูล เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ส่วนกลางเป็นผู้สำรวจและจัดเก็บ ซึ่ง สทบ. ยังไม่สามารถเรียกดูข้อมูลได้ การวิเคราะห์และการวางแผนจึงมีข้อจำกัด

4. การกิจด้านการมีส่วนร่วมและการประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีการดำเนินการอยู่แล้วผ่านการประสานความร่วมมือกับท้องถิ่น ภาคเอกชน และหน่วยงานราชการอื่นๆ อย่างไรก็ตาม สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ยังไม่สามารถดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของท้องถิ่นในการดำเนินการภารกิจที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล การสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับขั้นตอนในการขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล การอุดหนุนบ่อบาดาล เป็นต้น เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร

สำหรับการศึกษา พัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล ศึกษาเพื่อกำหนดขั้นน้ำบาดาลให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ และการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบ่อน้ำบาดาลและประปาบาดาล การจัดสรรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรมและถูกต้องตามหลักวิชาการ ยังเป็นภารกิจที่ส่วนกลางยังคงดำเนินการอยู่ เนื่องจาก สทบ. มีบุคลากรด้านงานวิชาการน้อย ขณะที่ภารกิจงานปฏิบัติมีจำนวนมาก

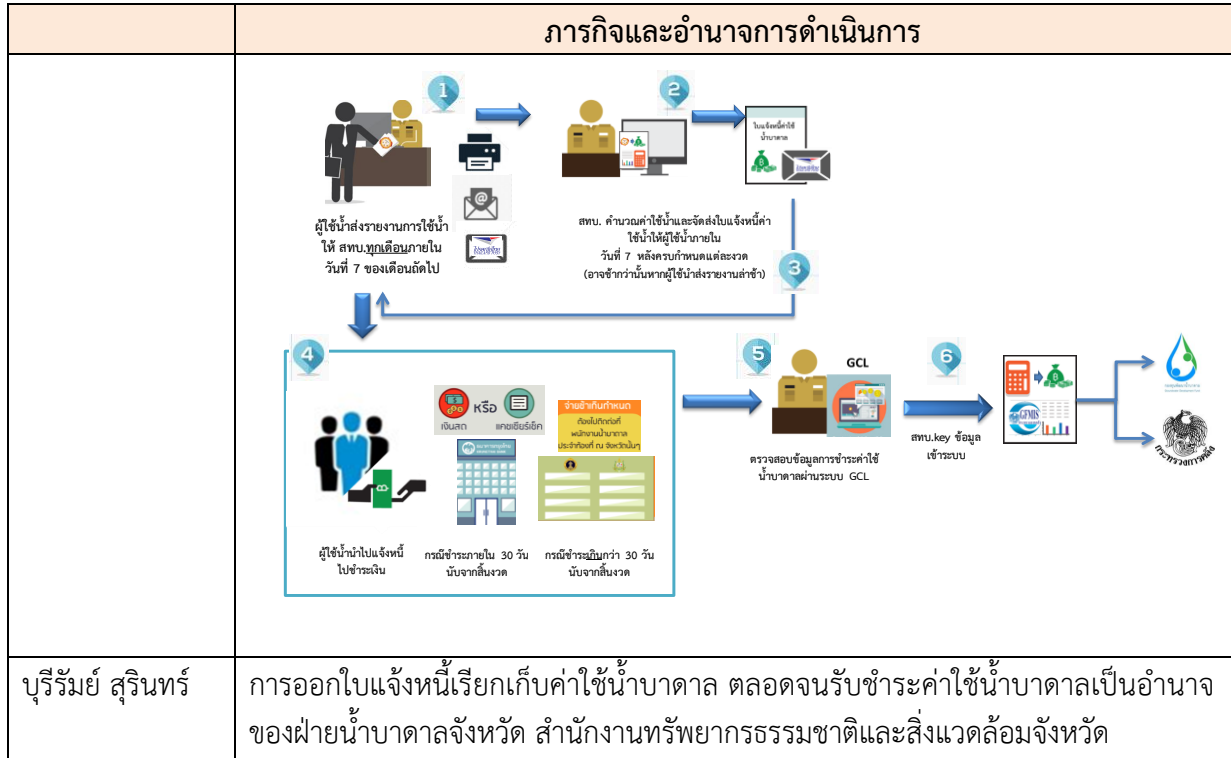
5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล ฝ่ายงานที่รับผิดชอบคือ ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล ซึ่งมีภารกิจประกอบด้วย 1) การขออนุญาต 2) การตรวจสอบการลักลอบ 3) การเรียกเก็บและรับชำระค่าใช้น้ำบาดาล โดยแบ่งพื้นที่อำนาจการดำเนินการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปภารกิจและอำนาจการดำเนินการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

ภารกิจและอำนาจการดำเนินการ	
ชัยภูมิ	<p>การยื่นขออนุญาตทุกประเภทเป็นอำนาจของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ต้องยื่นขออนุญาตผ่าน สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) โดยอำนาจการพิจารณาอนุมัติขึ้นอยู่กับขนาดบ่อและปริมาณการใช้น้ำบาดาล ดังนี้</p>
บุรีรัมย์ สุรินทร์	<p>การยื่นขออนุญาตทุกประเภทเป็นอำนาจของฝ่ายน้ำบาดาลจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด</p>
<p>หมายเหตุ : การขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลในทุกจังหวัด ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ต้องยื่นขออนุญาตผ่าน สทบ./ทสจ. เพื่อส่งต่อเรื่องเสนอกรมทรัพยากรน้ำบาดาลพิจารณาอนุญาตเท่านั้น</p>	
2) การตรวจสอบการขออนุญาต และการตรวจสอบการลักลอบ	
นครราชสีมา ชัยภูมิ	<p>ดำเนินการตรวจสอบ 1 ครั้ง/ปี ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิ ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ่อน้ำบาดาลที่ขออนุญาตขุดเจาะและขอใช้น้ำบาดาลใหม่ทุกประเภท - บ่อน้ำบาดาลเดิมที่มีการใช้งานทั้งที่ชำระค่าใช้น้ำ (ภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ)
บุรีรัมย์ สุรินทร์	<p>การตรวจสอบการขออนุญาตและการตรวจสอบการลักลอบเป็นอำนาจของฝ่ายน้ำบาดาลจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด</p>
3) การเรียกเก็บและรับชำระค่าใช้น้ำบาดาล	
นครราชสีมา ชัยภูมิ	<p>สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เป็นผู้ออกใบแจ้งหนี้เรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล ตลอดจนรับชำระค่าใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิ สรุปขั้นตอนดังนี้</p>

สำหรับภารกิจการให้คำแนะนำ ปกป้องกฎหมายน้ำบาดาลกับบุคคลและองค์กรทั่วไป ที่ผ่านมา ส่วนกลางส่งนิติกรไปช่วยราชการที่ สทบ. ทำให้การดำเนินการฟ้องร้อง และการให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับข้อกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับภารกิจการอบรมช่างเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง รวมทั้งการอบรมนักธรณีวิทยา วิศวกร ควบคุมการเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรองยังดำเนินการโดยหน่วยงานส่วนกลาง (สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล)

กล่าวโดยสรุป ภารกิจที่กำหนดให้มีการถ่ายโอนมายัง สทบ. แต่ส่วนกลางยังไม่ส่งมอบภารกิจการงานเพื่อให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดำเนินการ ได้แก่

- 1) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มีอยู่อย่างยั่งยืน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ตามระยะเวลาระดับพื้นที่ การรายงานผลและเผยแพร่สถานการณ์ สำหรับการอุดกลบบ่อ จะดำเนินการตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีโครงการ
- 2) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล ได้แก่ กิจกรรมภายใต้ภารกิจทั้งกิจกรรมด้านการสำรวจประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และการฟื้นฟูบ่อน้ำบาดาลทั้งหมด
- 3) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การสำรวจข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย ข้อมูล Demand Side Supply Side การจัดทำและพัฒนา ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ ตลอดจนการศึกษาด้านวิชาการในการพัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล การกำหนดชั้นน้ำบาดาลให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และการใช้งาน เป็นต้น
- 4) ภารกิจด้านกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล ได้แก่ ภารกิจการอบรมช่างเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง รวมทั้งการอบรมนักธรณีวิทยา วิศวกร ควบคุมการเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง

สำหรับภารกิจที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ได้ดำเนินการแล้ว แต่การปฏิบัติงานยังมีข้อจำกัด ดังนี้

- สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สามารถสนับสนุนและบริการข้อมูลวิชาการผลการสำรวจศักยภาพน้ำบาดาลให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่และท้องถิ่นได้บางส่วน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณบุคลากร นอกจากนี้ ส่วนกลางเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลในระดับพื้นที่ เช่น ข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ ข้อมูลคุณภาพน้ำ เป็นต้น แต่ยังคงขาดการส่งต่อข้อมูลเพื่อให้ สทบ. ได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ทำให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ไม่สามารถให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่หน่วยงานภายนอกได้เต็มรูปแบบ สำหรับการวิเคราะห์ประเมินผลระดับพื้นที่เฉพาะเอง ปัจจุบันภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลยังเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยเจาะมากกว่าจะเป็นการสำรวจในเชิงวิชาการ ซึ่งต้องมีการพัฒนานักธรณีฟิสิกส์ให้มีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ตลอดจนสามารถสื่อสารกับหน่วยเจาะได้ เพื่อนำข้อมูลจากหน่วยเจาะมาเทียบเคียงกับผลสำรวจ ซึ่งจะช่วยให้การตีความข้อมูลต่างๆ มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น
- การปฏิบัติงานด้านการเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลซึ่งมีปริมาณงานจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนช่างเจาะ ทำให้ต้องจ้างแรงงานในพื้นที่ และต้องเป็นแรงงานที่มีประสบการณ์ซึ่งค่อนข้างหายาก อีกทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ และรถเจาะที่มีอายุการใช้งานยาวนาน ทำให้ต้องซ่อมบำรุงระหว่างการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ในการปฏิบัติงานช่างเจาะส่วนใหญ่ยังใช้ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่ายึดถือมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงาน ที่ผ่านมามีระบบการกำกับติดตามด้านคุณภาพ จึงไม่ทราบข้อมูลคุณภาพการเจาะและการพัฒนาน้ำบาดาลที่ได้ดำเนินการไป

กล่าวโดยสรุปมีกิจกรรมแต่ละภารกิจที่ สทบ. ได้ดำเนินการและยังไม่ได้ดำเนินการ รวมทั้งดำเนินการแล้วแต่ยังมีปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ต้องการให้มีการปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

ตารางที่ 7 สรุปสถานะการดำเนินงานตามภารกิจในปัจจุบัน

1) ภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มืออยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม	5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
❖ กิจกรรมที่ดำเนินการแล้ว				
1. สำรวจธรณีฟิสิกส์ 2. เก็บตัวอย่างแปลชั้นดิน 3. หยั่งธรณีหลุมเจาะ 4. สุ่มทดสอบ 5. สำรวจธรณีวิทยาภาคสนาม	1. สำรวจพื้นที่เพื่อสร้างสถานีสังเกตการณ์และเครือข่ายเฝ้าระวัง 2. จัดสร้างสถานีสังเกตการณ์เฝ้าระวัง 3. เจาะบ่อสังเกตการณ์ 4. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้		1. การพัฒนา น้ำบาดาล 2. วิเคราะห์หาความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ 3. รวบรวมข้อมูลปัญหาข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ 4. สำรวจ รวบรวม	1. การอนุญาตเจาะอนุญาตใช้นอกเขตวิกฤตน้ำบาดาล

แผนพัฒนากระบวนการงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

1) ภารกิจด้านการ สำรวจและประเมิน ศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการ อนุรักษ์เพื่อปกป้องให้ มีอยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่ สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อ ตอบสนองความ ต้องการเศรษฐกิจ และสังคม	5) ภารกิจการ กฎหมาย : การ บริหารจัดการให้ เป็นไปตามกฎหมาย น้ำบาดาล
	สร้างจิตสำนึกและ การมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ น้ำบาดาล 5. อุดกลบบ่อน้ำ บาดาล (ดำเนินการ ตามโครงการจาก ส่วนกลาง)		ตรวจสอบสภาพ เบื้องต้น 5. วิเคราะห์ สภาพ เครื่องจักรพร้อม ทั้งจัดทำแผนการ ซ่อมบำรุง 6. การจัดสรรน้ำ บาดาลเพื่อการใช้ ประโยชน์อย่าง เป็นธรรมและ ถูกต้องตามหลัก วิชาการ 7. จัดฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ เสริมสร้างการมี ส่วนร่วมภาค ประชาชน	
❖ กิจกรรมที่ดำเนินการแล้วแต่ยังมีปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ต้องการให้มีการปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ				
1. สนับสนุนและบริการ ข้อมูลวิชาการผลการ สำรวจศักยภาพ น้ำบาดาลให้แก่ ส่วนราชการในพื้นที่ ท้องถิ่น			1. การเจาะและ พัฒนาน้ำบาดาล 2. จัดทำคลินิก น้ำบาดาล และ บริการทางวิชาการ เพื่อบริการเชิงรุก	1. การติดตาม ตรวจสอบและ บังคับใช้กฎหมาย นอกเขตพื้นที่ วิกฤตน้ำบาดาล 2. ให้คำแนะนำ ปรึกษากฎหมาย น้ำบาดาลกับ บุคคลและองค์กร ทั่วไป
❖ กิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการหรือยังไม่ได้ถ่ายโอนกิจกรรมจากส่วนกลาง				
1. เจาะสำรวจทาง วิชาการ 2. วิเคราะห์ประเมินผล ระดับพื้นที่เฉพาะแ่ง	1. เก็บรวบรวมข้อมูล บ่อสังเกตการณ์ ตามระยะเวลา ระดับพื้นที่ 2. การจัดทำรายงาน ผลและเผยแพร่ สถานการณ์	1. สำรวจรวบรวม ข้อมูลด้านปริมาณ น้ำและคุณภาพน้ำ บาดาลระดับพื้นที่ 2. ศึกษาข้อมูลทาง อุทกธรณีวิทยา ระดับพื้นที่	1. จัดทำแผนปฏิบัติ การสำรวจข้อมูล พื้นที่เป้าหมาย 2. สำรวจข้อมูล Demand Side, Supply Side 3. จัดทำและพัฒนา	1. การระบายน้ำลง บ่อน้ำบาดาล 2. การจัดทำแผนการ ใช้น้ำในแอ่งน้ำ บาดาล 3. อบรมช่างเจาะบ่อ น้ำบาดาลและออก

1) ภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มืออยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม	5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
	3. การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้ น้ำบาดาลและ บริหารเป็น เครือข่าย เช่น กลุ่ม ผู้ใช้น้ำเพื่อ การเกษตร การปศุสัตว์ ภาคอุตสาหกรรม สมาคมน้ำบาดาล	3. วัดระดับน้ำ วิเคราะห์คุณภาพน้ำ 4. สำรวจรวบรวม ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ปริมาณการใช้น้ำ บาดาล 5. ศึกษาทิศทางการ ไหลของน้ำบาดาล ระดับพื้นที่ 6. จัดหาแหล่งน้ำดิบ สำหรับการเติมน้ำ 7. ดำเนินการเจาะบ่อ และก่อสร้างระบบ กรองน้ำ 8. วัดระดับน้ำจากบ่อ สังเกตการณ์การ บำรุงรักษาระบบ ประปาบาดาลและ ให้คำปรึกษา แนะนำ	ระบบปรับปรุง คุณภาพน้ำ 4. ศึกษา พัฒนาระบบ เพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำบาดาล และระบบประปา บาดาล 5. ศึกษาเพื่อกำหนด ชั้นน้ำบาดาลให้ เหมาะสม สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การใช้ ประโยชน์ 6. กำหนดคุณลักษณะ เฉพาะของบ่อน้ำ บาดาลและประปา บาดาล 7. ศึกษา ระบบ ปรับปรุงคุณภาพ น้ำบาดาลให้ เหมาะสมกับสภาพ ของพื้นที่และการ ใช้งาน	หนังสือรับรอง 4. อบรมนัก ธรณีวิทยา วิศวกร ควบคุมการเจาะ บ่อน้ำบาดาลและ ออกหนังสือรับรอง 5. แผน การศึกษา แนวทางการ บริหารจัดการตาม กฎหมายน้ำบาดาล ในระดับแอ่งน้ำ บาดาล

2.1.2 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนากระบวนงานฯ ด้านการพัฒนาสมรรถนะและ ยกระดับการปฏิบัติงานให้รองรับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง

เพื่อให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พัฒนาสมรรถนะและเตรียมการในการรองรับภารกิจการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต การพัฒนาปรับปรุงในช่วงแรกจึงเน้นการเตรียมความพร้อมศักยภาพบุคลากร การพัฒนาระบบการทำงานที่เน้นคุณภาพ ยกระดับงานวิชาการตามความจำเป็นในพื้นที่ และตอบสนองความต้องการประชาชนเป็นสำคัญ จึงเสนอแนะให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดำเนินการ ดังนี้

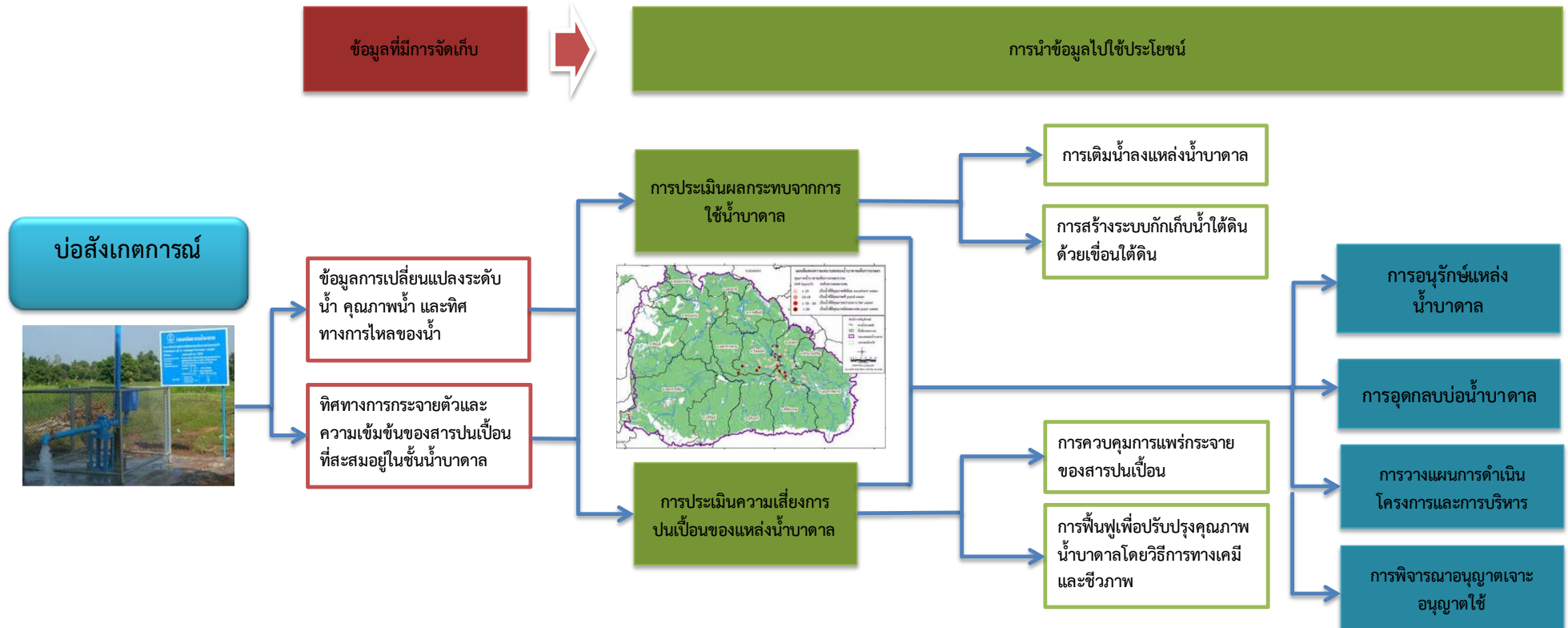

1. การดำเนินงานตามภารกิจการอนุรักษ์และฟื้นฟู ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมความพร้อมบุคลากรและองค์ความรู้เพื่อนำข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ไปใช้ประโยชน์

เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์ความรู้ให้เพียงพอต่อการนำข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ไปใช้ประโยชน์ โดยข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นน้ำบาดาล ได้แก่ ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำ คุณภาพน้ำ และทิศทางการไหลของน้ำ ทิศทางการกระจายตัวและความเข้มข้นของสารปนเปื้อนที่สะสมอยู่ในชั้นน้ำบาดาล ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลที่ถูกปนเปื้อนกลับสู่สภาพเดิมหรือดีขึ้น การเฝ้าระวังสารต่างๆ จากแหล่งปนเปื้อน การป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำบาดาล รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการอนุญาตให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

แผนภาพที่ 10 กระบวนการติดตามและนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ประโยชน์

ในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เพื่อให้มีศักยภาพและความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้มีการถ่ายโอนให้กับ สทบ. โดยบุคลากรของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับข้อมูล วิธีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลกระทบจากการใช้น้ำบาดาลและการประเมินความเสี่ยงการปนเปื้อนของแหล่งน้ำบาดาล โดยในเบื้องต้น การลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง ให้มีเจ้าหน้าที่ สทบ. เข้าไปร่วมสังเกตการณ์และร่วมดำเนินการจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์เพื่อให้ทราบขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นมาตรฐาน ตลอดจนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องมีการจัดอบรมให้ความรู้การนำข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำบาดาล

1.2 การติดตามผลการขุดเจาะ เพื่อทราบถึงความแม่นยำในการสำรวจธรณีฟิสิกส์

สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ควรจัดให้มีการติดตามผลการขุดเจาะในพื้นที่ที่มีการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เพื่อให้ทราบว่าผลการสำรวจธรณีฟิสิกส์กับผลการขุดเจาะ และนำผลมาปรับปรุงกระบวนการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจธรณีฟิสิกส์ให้มีประสิทธิภาพและความแม่นยำยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 11 กระบวนการติดตามผลการสำรวจธรณีฟิสิกส์

2. การพัฒนางานด้านประเมินศักยภาพและยกระดับการพัฒนาน้ำบาดาล ประกอบด้วย

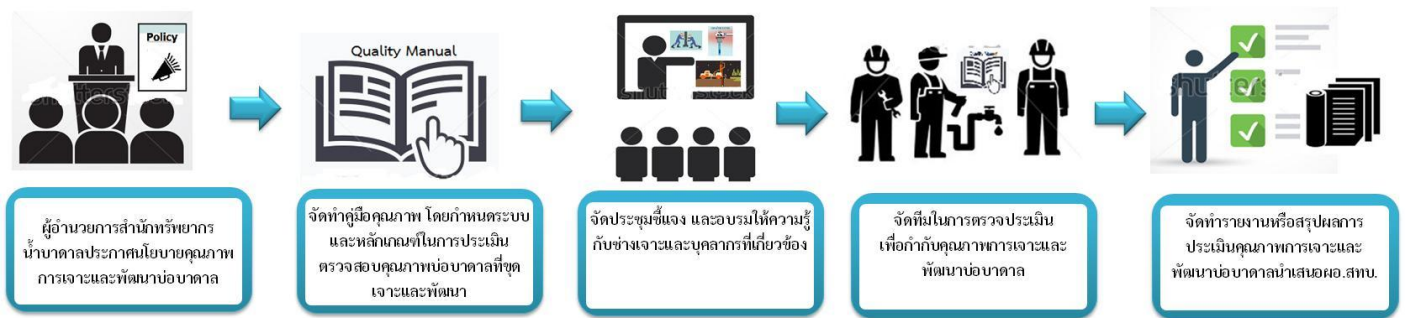
2.1 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance)

แม้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีการจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน แต่จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ สทบ. เพื่อเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของหน่วยเจาะ พบว่าการปฏิบัติงานของหน่วยเจาะไม่ได้ยึดถือปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในคู่มืออย่างเคร่งครัด เนื่องจาก สทบ. มีเป้าหมายที่ต้องดำเนินการในแต่ละปีจำนวนมาก ในขณะที่ระยะเวลาและจำนวนบุคลากรจำกัด ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ดังนั้น บางขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มืออาจไม่ได้มีการปฏิบัติการดำเนินการและการแก้ไขปัญหาของหน่วยเจาะจะใช้ประสบการณ์ของช่างเจาะเป็นหลัก อย่างไรก็ตามที่ผ่านมา สทบ. ไม่ได้มีการติดตามประเมินผลหลังการเจาะว่าการเจาะและพัฒนาบ่อมีคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจน

สามารถใช้งานได้หรือไม่อย่างไร จึงเห็นว่า สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ควรมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance)

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance) เป็นระบบที่จะช่วยในการปฏิบัติงานของ สทบ. และหน่วยเจาะมีมาตรฐานตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด รวมทั้งช่วยในการติดตามผลการดำเนินโครงการและช่วยให้สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที โดยผู้อำนวยการ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ต้องมีการประกาศนโยบายคุณภาพเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ตระหนัก และปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นคุณภาพเป็นสำคัญ มีการจัดทำคู่มือคุณภาพ โดยกำหนดระบบหรือหลักเกณฑ์ในการประเมินตรวจสอบคุณภาพบ่อบาดาลที่ขุดเจาะและพัฒนา จัดประชุมชี้แจงและอบรมให้ความรู้กับช่างเจาะและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและดำเนินการตามระบบได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนจัดตั้งทีมตรวจประเมินคุณภาพ ทั้งนี้ผู้ที่เป็นทีมตรวจประเมินคุณภาพต้องเป็นคณะทีมกับผู้เจาะและพัฒนาคณะนั้นๆ โดยอาจใช้วิธีการสุ่มตรวจ หากพบว่าบ่อไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้จะต้องรายงานหัวหน้าฝ่ายงานและผู้อำนวยการ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

แผนภาพที่ 12 กระบวนการเตรียมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล

3. การพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล

เนื่องจาก สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีคดีการค้างชำระค่าใช้น้ำบาดาลจำนวนมาก ส่วนกลางจึงส่งนิติกรมาช่วยราชการ เพื่อให้การจัดการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เพื่อให้บุคลากรของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เกิดการเรียนรู้ และปฏิบัติงานได้เช่นเดียวกับมีนิติกรในอนาคต จึงควรทบทวนแนวทางปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่ส่วนกลางได้จัดทำไว้ เช่น การจัดทำขั้นตอนการเตรียมเอกสารข้อมูลและการปฏิบัติในการฟ้องคดี การขึ้นศาล การจัดทำถาม-ตอบการให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย เป็นต้น หากพบว่าคู่มือแนวทางปฏิบัติดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์หรือไม่ครอบคลุมภารกิจหรือกิจกรรมที่ สทบ. ต้องดำเนินการ ควรจัดทำออกแบบแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และให้เจ้าหน้าที่เรียนรู้การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว โดยหากสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้อง จะเป็นเป็นต้นแบบให้กับ สทบ. เขตอื่นๆ ต่อไป

แผนภาพที่ 13 แนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านกฎหมายร่วมกับนิติกร

2.2 กระบวนการให้บริการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา มีงานบริการหลัก ได้แก่

1. งานออกใบอนุญาต ประกอบด้วย อนุญาตเจาะ อนุญาตใช้ และอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล
2. งานตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาล
3. งานจัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำบาดาล
4. การบริการข้อมูลและสารสนเทศด้านน้ำบาดาล

ทั้งนี้ การให้บริการของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา มีขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ รวมทั้งปัญหาที่พบจากการให้บริการแต่ละงานบริการหลัก ดังนี้

2.2.1 งานออกใบอนุญาต

การออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ประกอบด้วยใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้การดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

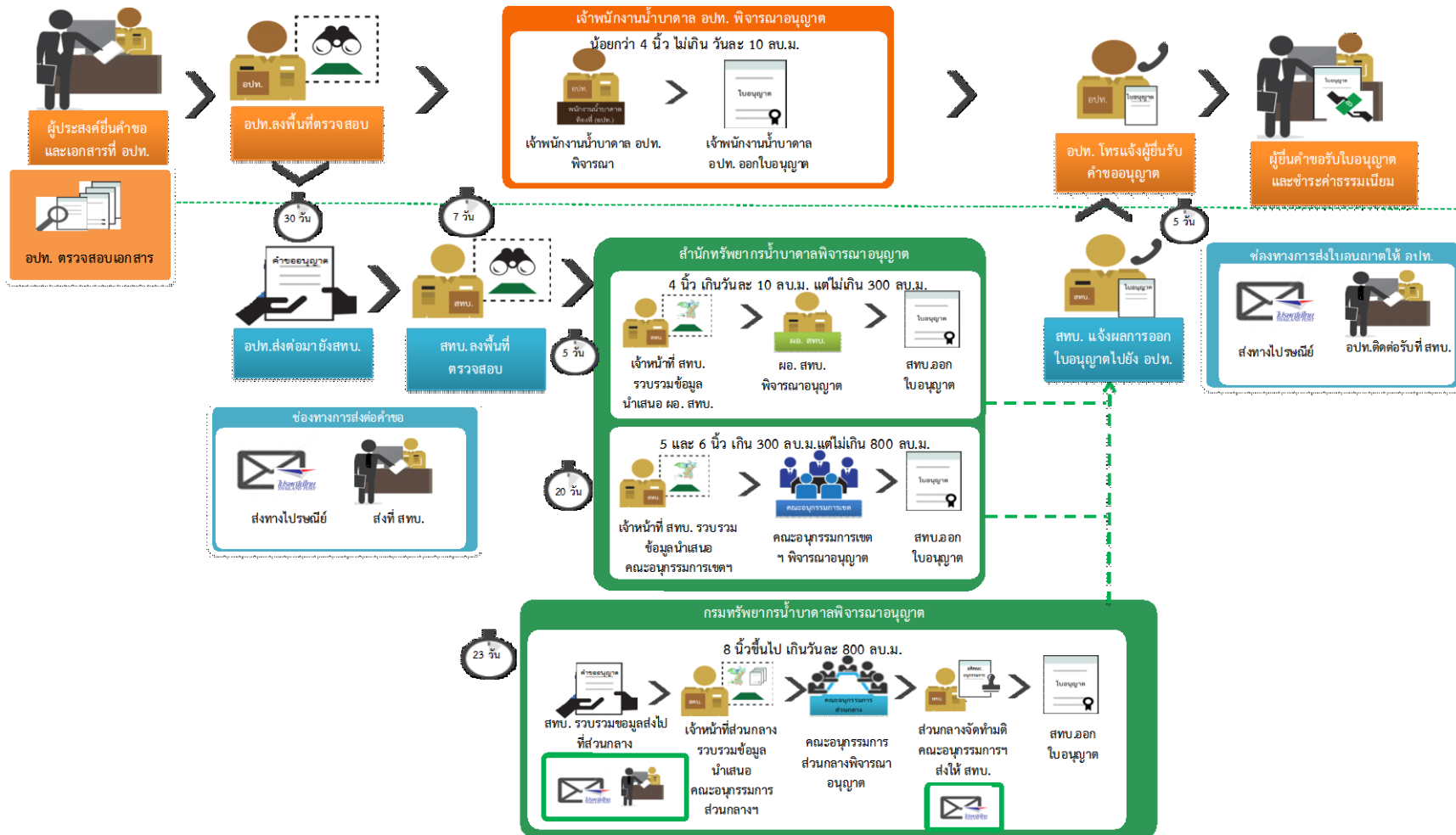
2.2.1.1 การออกใบอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาล

กระบวนการขออนุญาตเจาะ และอนุญาตใช้น้ำบาดาลจะมีกระบวนการในการดำเนินการเช่นเดียวกัน โดย สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีอำนาจในการรับคำขอและออกใบอนุญาตในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ โดยการขออนุญาตในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิผู้ยื่นคำขออนุญาตจะต้องยื่นคำขอมาที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) ในขณะที่พื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดนำร่องที่ได้มีการถ่ายโอนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่ต้องการยื่นคำขออนุญาตเจาะและคำขออนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องไปยื่นเรื่องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตนเองเท่านั้น อำนาจการอนุญาตขึ้นกับขนาดบ่อและปริมาณการใช้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับถ่ายโอนมานั้นมีอำนาจในการอนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาลที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตอนบนสุดน้อยกว่า 4 นิ้ว และการอนุญาตใช้น้ำบาดาลในปริมาณที่ไม่เกินวันละ 10 ลูกบาศก์เมตร หากมีขนาดเกินจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งแบบคำขอมาที่ สทบ. เพื่อพิจารณาอนุญาตตามระดับอำนาจต่อไป ดังแสดงในแผนภาพที่ 14

❖ ขั้นตอนและระยะเวลาการออกใบอนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลปัจจุบัน

▶ พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

แผนภาพที่ 14 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลปัจจุบันพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา (As Is)

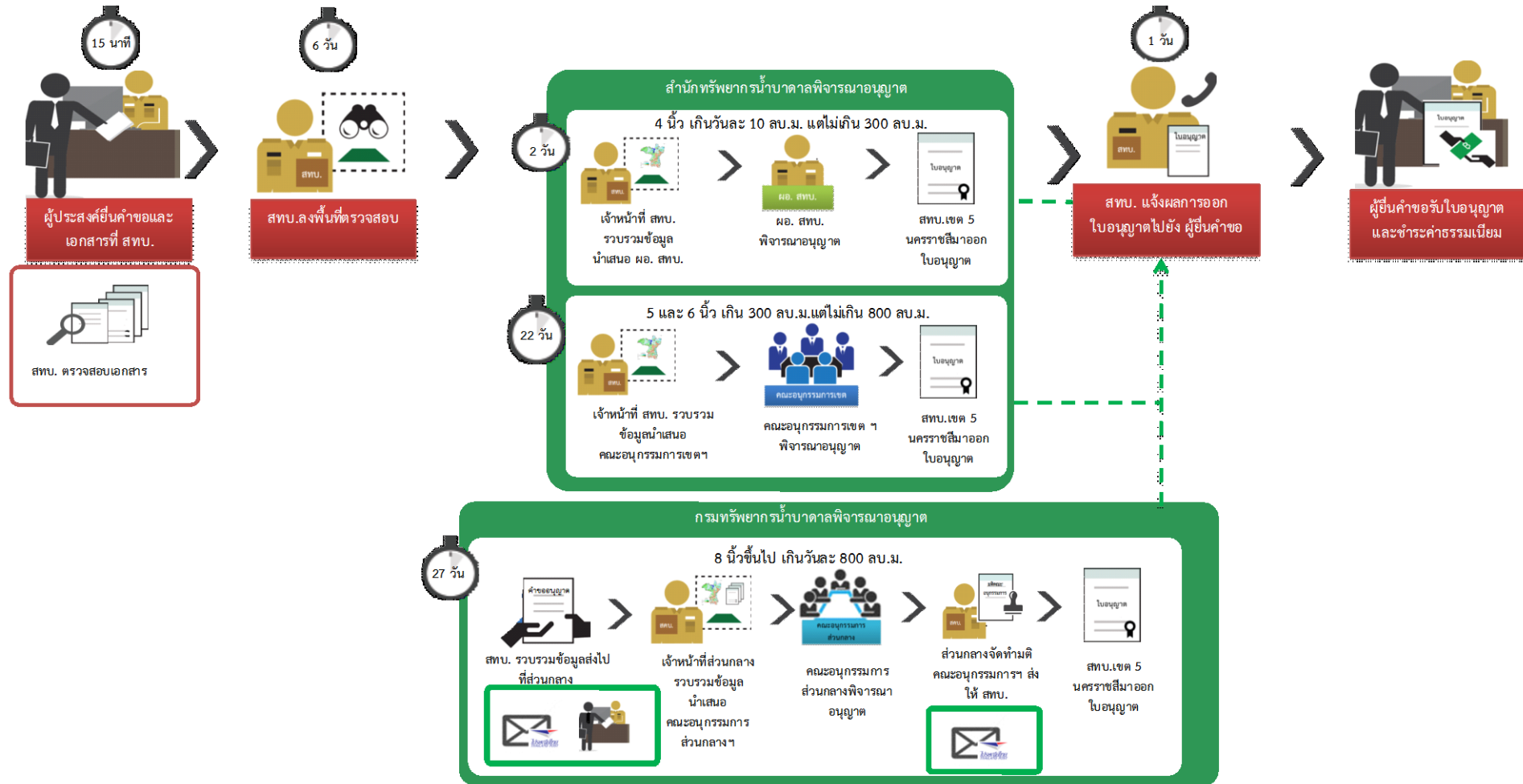
ขั้นตอนการออกใบอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาปัจจุบัน

1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือขออนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมายื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่จะขออนุญาต
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาอำนาจการพิจารณาและอนุญาต เพื่อดำเนินการหรือส่งต่อคำขอมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดังนี้
  - กรณีการขออนุญาตบ่อมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตอนบนสุดต่ำกว่า 4 นิ้ว หรือคำขอใช้น้ำบาดาลในปริมาณไม่เกินวันละ 10 ลูกบาศก์เมตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จะเป็นผู้พิจารณาอนุญาตและดำเนินการออกใบอนุญาต
  - กรณีผู้ประกอบการยื่นคำขอเจาะน้ำบาดาลที่บ่อมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตอนบนสุดขนาด 4 นิ้วขึ้นไป หรือคำขอใช้น้ำบาดาลในปริมาณเกินวันละ 10 ลูกบาศก์เมตร ณ เทศบาล/อบต. เจ้าของพื้นที่ คำขอจะถูกส่งมาที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ระยะเวลาเฉลี่ย 30 วัน โดยเจ้าหน้าที่ สทบ. จะลงตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตขุดเจาะ เพื่อพิจารณาหรือนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต โดยมีขั้นตอนดังนี้
    1. เจ้าหน้าที่ สทบ. ตรวจสอบเอกสารและส่งเสนอผู้มีอำนาจ จะใช้เวลาดำเนินการ 2 วัน หากเอกสารไม่ครบทางผู้ยื่นคำขอต้องส่งเอกสารหรือแก้ไขใหม่เพิ่มเติมภายใน 15 วันนับจากวันยื่นคำขอ
    2. เจ้าหน้าที่จะลงไปสำรวจพื้นที่ที่ยื่นคำขอภายใน 7 วัน
    3. หากตรวจสอบแล้วพบว่าพื้นที่สอดคล้องกับเอกสารที่ยื่นคำขอ เจ้าหน้าที่จะเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต ตามอำนาจดังนี้
      - กรณีขนาดบ่อ 4 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 10 ลูกบาศก์เมตรแต่ไม่เกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลพิจารณาอนุญาต ใช้เวลาประมาณ 5 วัน
      - กรณีขนาดของบ่อ 5 - 6 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 300 ลูกบาศก์เมตรแต่ไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน นำเรื่องเข้าอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ในเขตน้ำบาดาลจังหวัดพิจารณา ใช้เวลาประมาณ 20 วัน
      - กรณีขนาดของบ่อเกิน 8 นิ้วขึ้นไป และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน นำเรื่องเข้าอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ในส่วนกลางพิจารณา ใช้เวลาประมาณ 20 วัน โดยฝ่ายเลขาคณะอนุกรรมการฯ แจ้งผลมติการพิจารณาให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ทราบและออกใบอนุญาตใช้เวลาประมาณ 3 วัน
    4. สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะแจ้งผลอนุญาตและจัดส่งใบอนุญาตไปที่เทศบาล/อบต. พื้นที่ ใช้เวลาประมาณ 5 วัน

รวมระยะเวลาในการดำเนินการนับแต่ผู้ยื่นคำขอยื่นมาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนถึงแจ้งผลการพิจารณา 47 - 65 วัน

▶ พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

แผนภาพที่ 15 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลปัจจุบันพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ (As Is)

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิปัจจุบัน

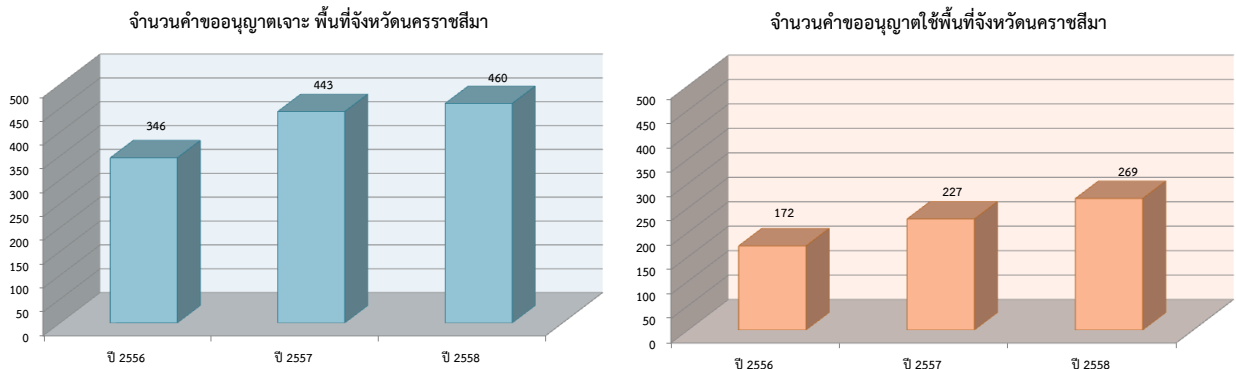
1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือขออนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิสามารถยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดได้ที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) เจ้าหน้าที่ สทบ. ตรวจสอบเอกสาร จะใช้เวลาดำเนินการประมาณ 15 นาที หากเอกสารไม่ครบทางผู้ยื่นคำขอต้องส่งเอกสารหรือแก้ไขใหม่เพิ่มเติมภายใน 15 วันนับจากวันยื่นคำขอ
2. สทบ. จะส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจพื้นที่ที่ยื่นคำขอให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน
3. หากตรวจสอบแล้วพบว่าพื้นที่สอดคล้องกับเอกสารที่ยื่นคำขอ เจ้าหน้าที่จะเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต ตามอำนาจดังนี้
  - กรณีขนาดบ่อไม่เกิน 4 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำไม่เกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลพิจารณาอนุญาต ใช้เวลาประมาณ 2 วัน
  - กรณีขนาดของบ่อ 5 - 6 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แต่ไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน นำเรื่องเข้าอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ในเขตน้ำบาดาลจังหวัดพิจารณา ใช้เวลาประมาณ 22 วัน
  - กรณีขนาดของบ่อเกิน 8 นิ้วขึ้นไป และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน นำเรื่องเข้าอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ในส่วนกลางพิจารณา ใช้เวลาประมาณ 22 วัน โดยฝ่ายเลขาคณะอนุกรรมการฯ แจ้งผลการพิจารณาให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ทราบใช้เวลาประมาณ 5 วัน
  - คำขออนุญาตในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ทาง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะเป็นผู้ออกใบอนุญาตและนำส่งเอกสารประกอบการพิจารณาพร้อมใบอนุญาตกลับคืนไปยัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ)
4. สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) แจ้งผลอนุญาตไปที่ผู้ยื่นคำขอใช้เวลาประมาณ 1 วัน

รวมระยะเวลาในการดำเนินการนับแต่ผู้ยื่นคำขอยื่นมาที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) จนถึงแจ้งผลการพิจารณา รวม 10 - 35 วัน

ในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา มีคำขออนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาลมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา แต่ละปีดังนี้

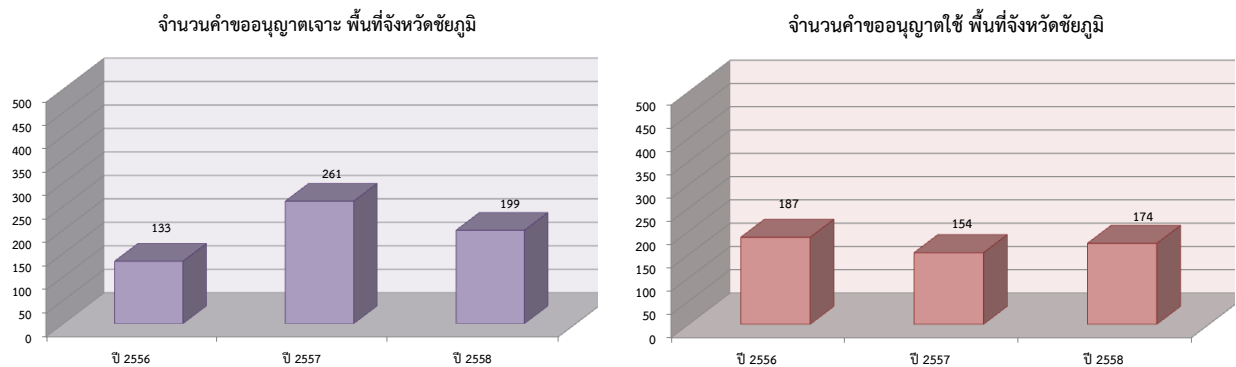
❖ คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

แผนภาพที่ 16 คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

❖ คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

แผนภาพที่ 17 คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

จากข้อมูลการรับบริการ พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีผู้มาขออนุญาตเจาะและขออนุญาตใช้เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งที่ทำให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของน้ำบาดาลที่จะมาใช้เป็นน้ำทางเลือก ในขณะที่คำขออนุญาตใช้มีปริมาณคำขออนุญาตน้อยกว่าคำขออนุญาตเจาะอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ปริมาณคำขออนุญาตเจาะและคำขออนุญาตใช้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาระยะเวลาการให้บริการด้านการอนุญาตทั้งสองกรณีจะเห็นว่าค่อนข้างใช้เวลานาน ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทันทั่วถึงที่ ประเด็นสาเหตุปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

1. ที่ผ่านมามีคำขออนุญาตแต่ละเดือนไม่มากนัก จึงกำหนดให้มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการเขตและอนุกรรมการส่วนกลางเดือนละ 1 ครั้ง ดังนั้น ระยะเวลาการรอคอยในการประชุมคณะอนุกรรมการประชุมจึงแตกต่างกันตามวันที่ยื่นคำขอมา เช่น หากยื่นมาตั้งแต่ต้นเดือนผู้ยื่นคำขอจะรอนานกว่ายื่นมาปลายเดือนซึ่งใกล้วันประชุม
2. กรณีพื้นที่ที่มีการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเกิดปัญหาความล่าช้าในการส่งต่อเอกสารคำขอมายัง สทบ. สาเหตุเกิดจาก

- เจ้าหน้าที่ อปท. จะรวบรวมคำขอให้มียุติปริมาณมากพอระดับหนึ่งแล้วจึงจะมายื่นส่งต่อที่ สทบ. เพื่อให้เกิดความประหยัดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาการเดินทางหรือการส่งเอกสาร
  - เจ้าหน้าที่ อปท. ขาดความรู้ความเข้าใจต่อเอกสารประกอบ รวมทั้งพื้นที่ในการขออนุญาตไม่สามารถให้คำแนะนำผู้ยื่นคำขอได้อย่างถูกต้อง ทำให้รวบรวมเอกสารส่งต่อมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ไม่ครบถ้วนจนบางครั้งเจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ต้องคืนเอกสารกลับไปยัง อปท. หรือประสานขอเพิ่มเติมจากผู้ยื่นคำขอเอง
  - เมื่อ อปท. รวบรวมปริมาณคำขอครั้งละหลายๆ คำขอเพื่อส่งต่อให้ สทบ. ในคราวเดียวกัน ทำให้ สทบ. ไม่สามารถลงพื้นที่ตรวจได้แล้วเสร็จในระยะเวลา 1 - 2 วัน
3. จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2558 เห็นว่ามีผู้มายื่นคำขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 460 คำขอ ในขณะที่มีผู้มายื่นคำขออนุญาตใช้น้ำบาดาลมีเพียง 269 คำขอ คิดเป็นร้อยละ 58.48 เท่านั้น ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่รู้ของประชาชนว่าต้องขออนุญาตเจาะแล้วต้องขออนุญาตใช้อีกทั้งกระบวนการขออนุญาตที่นานนับเดือนไม่ทันต่อการแก้ปัญหาภัยแล้ง ทำให้ไม่อยากมาขออนุญาตและเกิดการลักลอบเจาะและใช้น้ำบาดาล

นอกจากนั้น จากการรับฟังความเห็นของผู้รับบริการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อการให้บริการด้านการขออนุญาต สรุปได้ดังนี้

1. พื้นที่จังหวัดนครราชสีมาที่มีการถ่ายโอนภารกิจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ระยะเวลาการยื่นพิจารณาคำขออนุญาตต่างๆ มากกว่าพื้นที่ที่ไม่มีถ่ายโอน หากส่วนราชการไม่มีระบบการจัดการการส่งต่อคำขอต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว จะทำให้กลายเป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนการบริการมากกว่าที่จะอำนวยความสะดวก
2. การส่งต่อคำขออนุญาตและเอกสารที่เกี่ยวข้องจาก อปท. มายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พบว่าบาง อปท. ยังขาดความครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ อปท. ขาดความเข้าใจในการดำเนินการ
3. ปริมาณเอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตเจาะและอนุญาตใช้มียุติปริมาณมากและมีความซ้ำซ้อนกันบางส่วน
4. ระยะเวลาการดำเนินการในการพิจารณาอนุญาตมีความล่าช้าไม่ทันต่อการตอบสนองความต้องการ

❖ ข้อเสนอการปรับปรุงกระบวนการด้านการขออนุญาต

▶ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในระยะสั้น

เพื่อให้กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและใช้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น ตอบสนองความต้องการจำเป็นเร่งด่วนของผู้ขออนุญาต ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จึงควรมีการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

■ พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

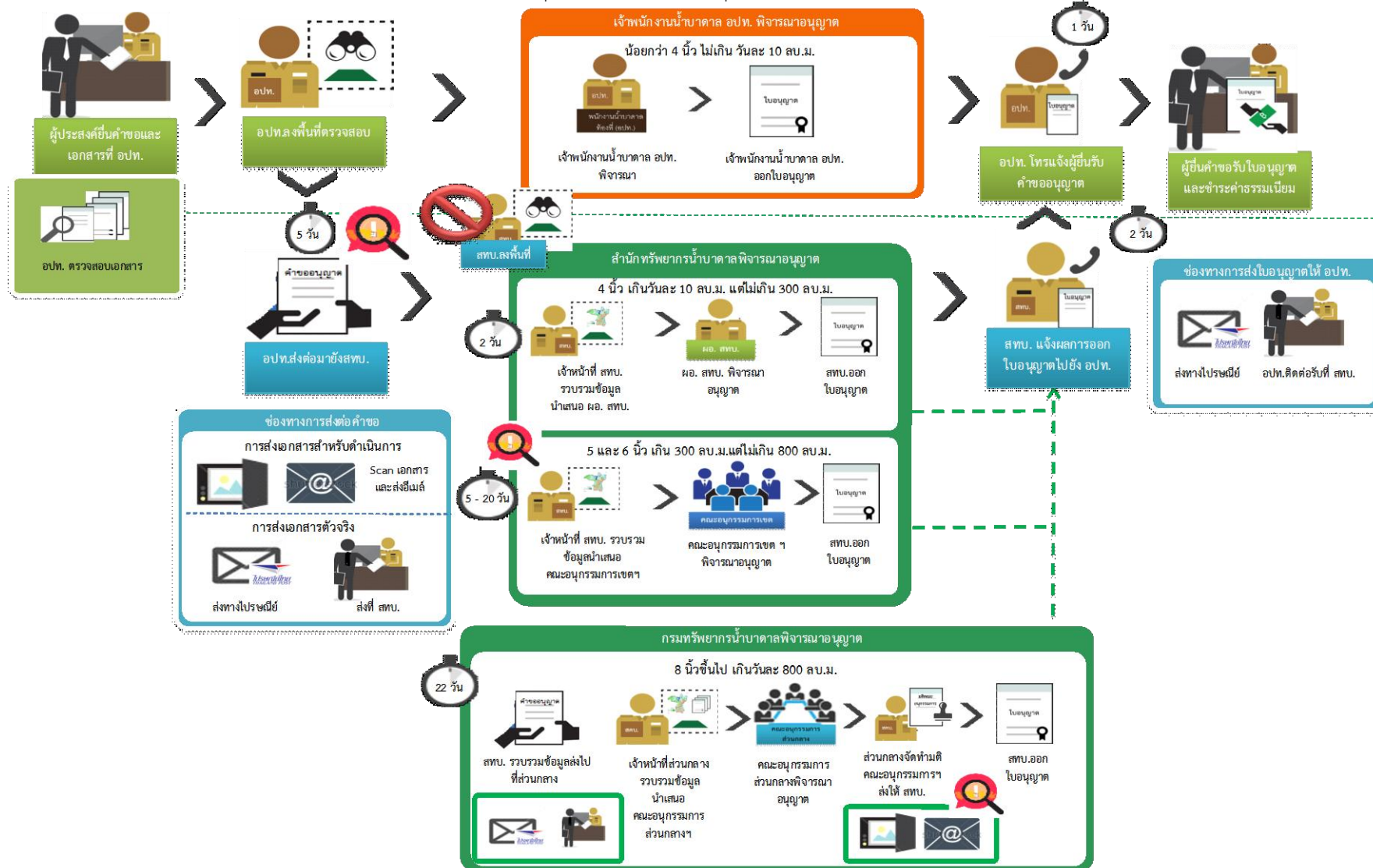
1. การจัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านการออกใบอนุญาตเจาะ และอนุญาตใช้ รวมทั้งความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดินในพื้นที่ สปก. หรือพื้นที่อุทยาน เป็นต้น เพื่อให้ อปท. สามารถให้คำแนะนำกับผู้ประสงค์ยื่นคำขอ และรวบรวมเอกสารต่างๆ ในการส่งต่อมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ได้ถูกต้องครบถ้วน
2. การปรับแนวทางการดำเนินการ เพื่อลดระยะเวลาแต่ละขั้นตอนการดำเนินการเป็น ดังนี้
  - ประสานความร่วมมือกับ อปท. เพื่อปรับกระบวนการส่งต่อคำขอจากเดิมที่เป็นการรวมเอกสารข้อมูลตัวจริงส่งมาที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ในคราวเดียวกันเป็นรอบๆ เป็นการสแกนเอกสารส่งผ่านอีเมลโดยทยอยส่งมาในวันถัดไปหลังจาก อปท. ลงสำรวจพื้นที่แล้ว สำหรับเอกสารตัวจริงจะทยอยส่งมาทางไปรษณีย์หรือมาส่งด้วยตัวเองเป็นรอบๆ เช่นเคย ทั้งนี้ การปรับวิธีการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้ระยะเวลาการดำเนินการลดลง เพราะ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สามารถดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องและเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาได้
  - สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ต้องขอความร่วมมือการลงพื้นที่ตรวจสอบของ อปท. ก่อนส่งเรื่องต่อมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา โดย อปท. ต้องส่งบันทึกตรวจสอบ (หลักฐานการลงตรวจสอบพื้นที่) มายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พร้อมกับการส่งคำขอและเอกสารทั้งหมดอย่างครบถ้วน การปรับวิธีการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ไม่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่ตรวจสอบ อีกทั้ง อปท. อยู่ในพื้นที่ที่จะขออนุญาตเจาะหรือขออนุญาตใช้อยู่แล้ว การลงพื้นที่ในการตรวจสอบจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายน้อยกว่า หากจะมีการลงพื้นที่ตรวจสอบ ควรเป็นไปแบบสุ่มตรวจ หรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงกว่าปกติ โดยไม่นำเป็นเงื่อนไขของเวลาในการให้บริการประชาชน
  - การหารือร่วมกับคณะอนุกรรมการฯ เขต เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการ กรณีการขออนุญาตมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพิจารณาอนุญาตเร็วที่สุด ไม่สามารถรอระยะเวลาการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ เขต ที่กำหนดไว้เดือนละหนึ่งครั้งได้ หากไม่สามารถเจาะหรือใช้น้ำบาดาลได้เร็ว อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น พืชผลเกษตรเสียหาย

เป็นต้น หรือกรณีมีปริมาณคำขอเข้ามามาก โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์ภัยแล้ง อาจกำหนดการประชุมมากกว่าเดือนละ 1 ครั้ง หรือมีการกำหนดระยะเวลาการประชุมให้เร็วขึ้น เช่น 20 วันครั้ง เป็นต้น

- การปรับวิธีการแจ้งมติของคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง โดยส่วนกลางควรสแกนมติของคณะอนุกรรมการฯส่วนกลาง ไปยัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ผ่านทางอีเมลหรือโทรสาร ในวันถัดไปหลังจากประชุมคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง เพื่อให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ออกใบอนุญาตและส่งให้ผู้ยื่นคำขอและ อปท. ในวันถัดไปได้

แผนภาพที่ 18 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดนครราชสีมาหลังการปรับปรุงระยะสั้น

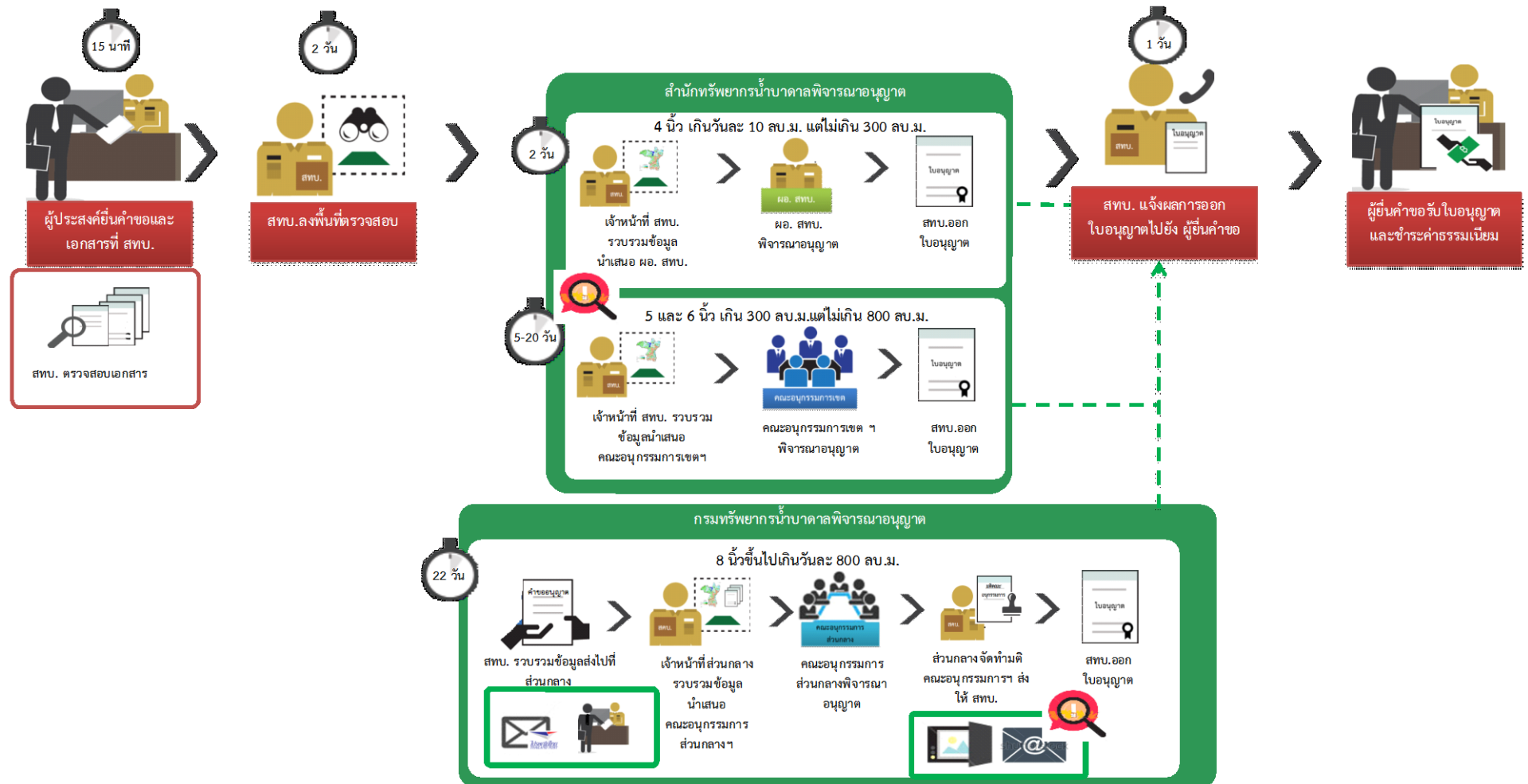
ทั้งนี้ การปรับปรุงกระบวนการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว หาก อปท. ให้ความร่วมมือในการดำเนินการ คาดว่าจะทำให้ระยะเวลาลดลงจาก 43 - 61 วัน เป็น 10 - 30 วัน คิดเป็นระยะเวลาลดลงร้อยละ 50 - 77

■ พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

สำหรับพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ อาจไม่สามารถลดระยะเวลาดำเนินการลงได้มากนัก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) ยังคงต้องลงตรวจสอบพื้นที่ และเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ เจ้าหน้าที่จึงอาจต้องรวบรวมคำขออนุญาตและจัดเส้นทางการเดินทางเพื่อให้การลงพื้นที่แต่ละครั้งจะสามารถตรวจสอบได้หลายๆ พื้นที่ ทำให้ไม่สามารถออกตรวจได้ทุกวัน แต่อาจเป็น 3 - 5 วันลงพื้นที่ตรวจสอบครั้ง ดังนั้น เมื่อนำประเด็นการปรับข้อเสนอมาพิจารณากระบวนการขออนุญาตในพื้นที่ชัยภูมิ อาจดำเนินการได้ ดังนี้

1. การหารือร่วมกับคณะอนุกรรมการฯ เขต เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการ กรณีการขออนุญาตมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพิจารณาอนุญาตเร็วที่สุด หรือมีปริมาณคำขอเข้ามา มาก
2. ปรับวิธีการแจ้งมติของคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง โดยการสแกนมติของคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง ไปยัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ส่งผ่านทางอีเมลหรือโทรสารในวันถัดไปหลังจากประชุมคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง (เนื่องจากคำขออนุญาตในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ทาง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เป็นผู้ออกใบอนุญาต) จึงมีกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานเป็นดังนี้

แผนภาพที่ 19 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดชัยภูมิหลังการปรับปรุงระยะสั้น

การปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ คาดว่าจะทำให้ระยะเวลาไม่ต่างจากเดิมมากนักคือ พื้นที่จังหวัดชัยภูมิลดลงจาก 10 – 35 วัน เป็น 6 – 26 วัน คิดเป็นระยะเวลาลดลงร้อยละ 25 - 40

▶ **ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในระยะยาว**

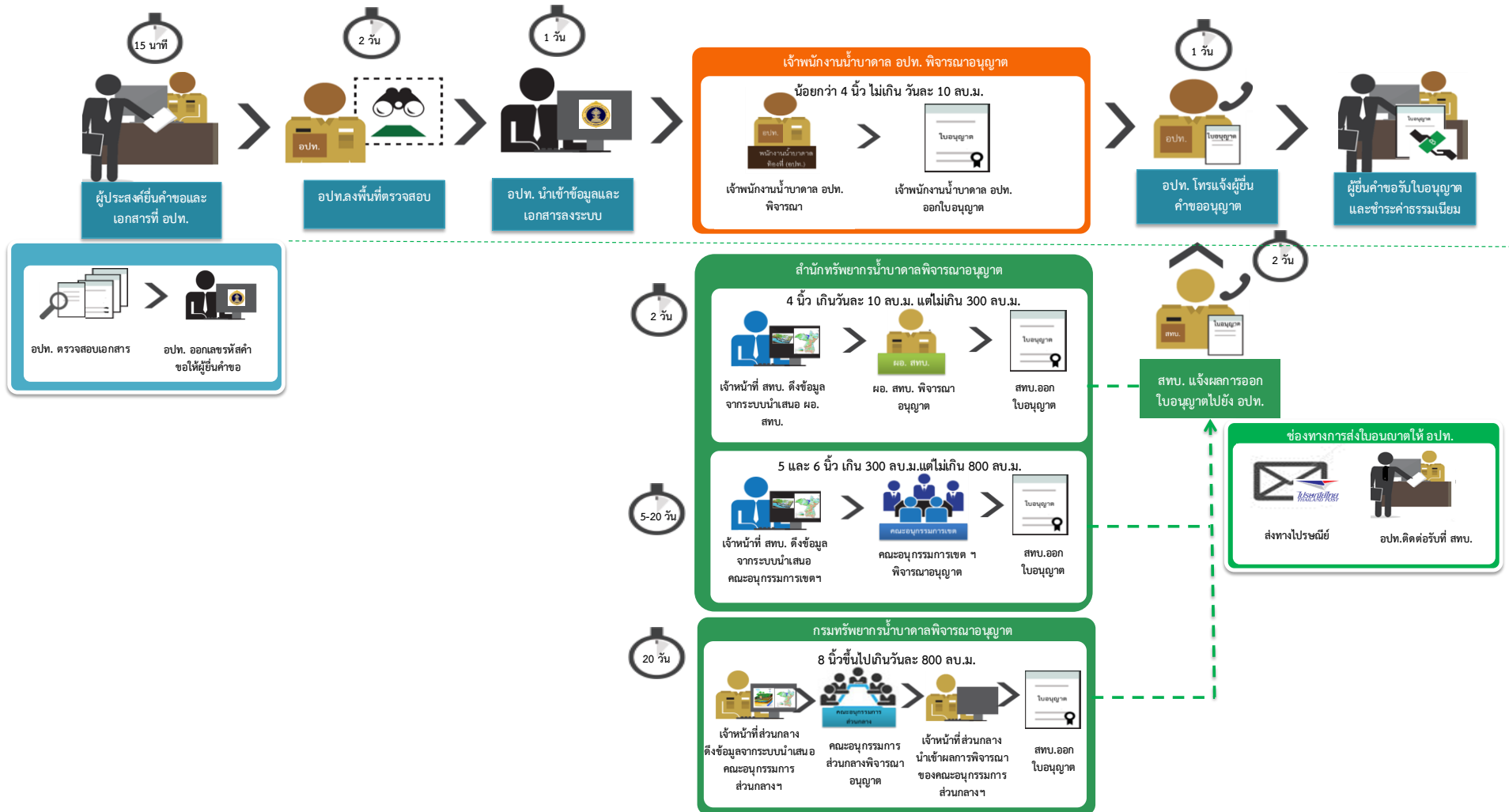
การพัฒนาปรับปรุงการบริการในระยะยาว ซึ่งหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอาจใช้เวลาในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมของการบริการ สนองความต้องการของผู้รับบริการในอนาคต จึงเสนอให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการให้บริการ ทั้งการส่งต่อคำขอและเอกสารประกอบการยื่นคำขอ การติดตามสถานะในการพิจารณา และการแจ้งผลการพิจารณา เพื่อให้เกิดการประหยัดต้นทุนในการให้บริการและการรับบริการ ตลอดจนประหยัดเวลา ทำให้การขออนุญาตรวดเร็วขึ้น ดังนี้

1) การปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตเจาะ

▪ **พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา**

เพื่อให้กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมามีความรวดเร็วยิ่งขึ้น ลดปัญหาการส่งต่อคำขอและเอกสารหลายต่อตั้งแต่ อปท. มายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา และส่วนกลาง จึงมีการปรับปรุงกระบวนการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับในการดำเนินการ มีกระบวนการขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการ ดังนี้

แผนภาพที่ 20 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาในอนาคต (To Be)

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตเจาะและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาในอนาคต

1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือขออนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่จะขออนุญาต
2. เจ้าหน้าที่ อปท. ตรวจสอบเอกสาร นำเข้าข้อมูลในระบบ (วันที่ได้รับคำขอ ชื่อผู้ขออนุญาต ขนาดบ่อ พื้นที่ที่ขออนุญาตเจาะ ฯลฯ) บันทึกเลขที่คำขออนุญาตเจาะ นำเลขที่คำขอให้ผู้มาติดต่อเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถาม โดยใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที
3. เจ้าหน้าที่ อปท. ลงสำรวจพื้นที่ภายใน 2 วัน
4. เจ้าหน้าที่ อปท. สแกนเอกสารทั้งหมด รวมทั้งรูปภาพจากการลงพื้นที่สำรวจอัปโหลดเข้าระบบให้ตรงกับเลขที่คำขอ เพื่อส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ
5. ระบบจะแจ้งเตือนไปที่ อปท. สทบ. หรือส่วนกลางตามอำนาจในการอนุญาตขนาดของบ่อและปริมาณการใช้น้ำเพื่อดำเนินการในการพิจารณาต่อไป ดังนี้
  - กรณีขนาดบ่อน้อยกว่า 4 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำไม่เกิน 10 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่งานน้ำบาดาลท้องถิ่นของ อปท. พิจารณาและออกใบอนุญาต
  - กรณีขนาดบ่อ 4 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 10 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แต่ไม่เกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอผู้อำนวยการ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พิจารณาอนุญาตหลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะดำเนินการออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 2 วัน
  - กรณีขนาดของบ่อ 5 - 6 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวันแต่ไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนออนุกรรมการกลั่นกรองฯ เขต เพื่อพิจารณาหลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว สทบ. จะดำเนินการออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 20 วัน
  - กรณีขนาดของบ่อเกิน 8 นิ้วขึ้นไป และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางจะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนออนุกรรมการกลั่นกรองฯ ส่วนกลางเพื่อพิจารณา หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว เจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะนำเข้าผลการพิจารณาอนุญาตเข้าในระบบเพื่อแจ้ง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ออกใบอนุญาตต่อไปและ สทบ.เขต 5 นครราชสีมาจะรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 20 วัน

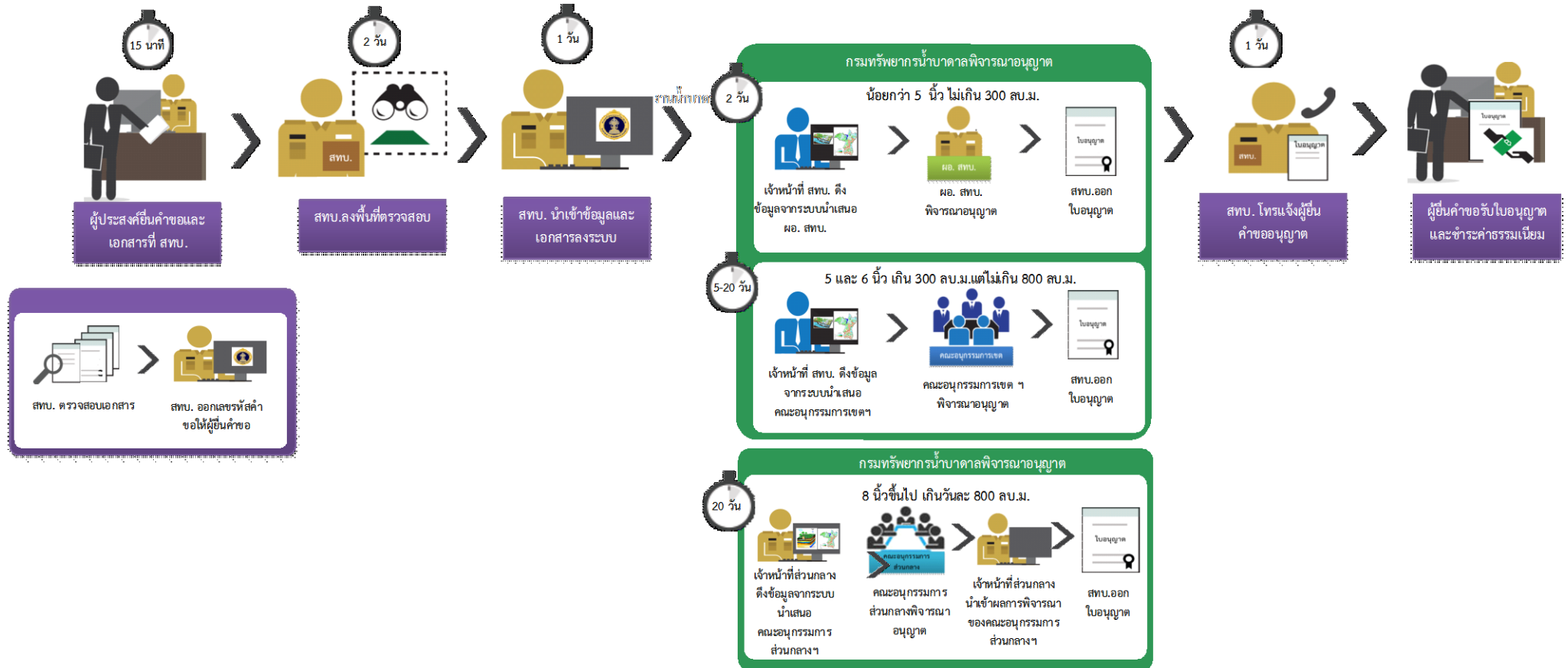
6. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จัดส่งใบอนุญาตไปยัง อปท. ภายใน 2 วัน
7. อปท. แจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาตและให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาตภายใน 1 วันนับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตจาก สทบ.เขต 5 นครราชสีมา และผู้ยื่นคำขอติดต่อรับใบอนุญาตที่ อปท. พร้อมชำระค่าธรรมเนียม

รวมระยะเวลาในการดำเนินการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาตั้งแต่มีผู้มายื่นคำขอจนถึงแจ้งผลการออกพิจารณาออกใบอนุญาตและให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาตจาก 47 – 65 วันเป็น 9 – 27 วัน คิดเป็นลดระยะเวลาการให้บริการจากเดิมได้คิดเป็นร้อยละ 58 – 80

■ พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

ผู้มีความประสงค์จะยื่นคำขออนุญาตเจาะในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จะต้องยื่นคำขอโดยตรงที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) ในพื้นที่นั้นๆ กระบวนการดำเนินการและระยะเวลาแต่ละขั้นตอนเป็นดังนี้

แผนภาพที่ 21 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดชัยภูมิในอนาคต (To Be)

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตเจาะและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลพื้นที่จังหวัดชัยภูมิในอนาคต

1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือขออนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดชัยภูมียื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ)
2. เจ้าหน้าที่ สทบ. ตรวจสอบเอกสาร นำเข้าข้อมูลในระบบ (วันที่ได้รับคำขอ ชื่อผู้ขออนุญาต ขนาดบ่อ พื้นที่ที่ขออนุญาตเจาะ ฯลฯ) บันทึกเลขที่คำขออนุญาตเจาะ นำเลขที่คำขอให้ผู้มาติดต่อเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถาม โดยใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที
3. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) ลงสำรวจพื้นที่ภายใน 2 วัน
4. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) สแกนเอกสารทั้งหมด รวมทั้งรูปภาพจากการลงพื้นที่สำรวจอัปโหลดเข้าระบบให้ตรงกับเลขที่คำขอ
5. ระบบจะแจ้งเตือนไปที่ สทบ. หรือ ส่วนกลางตามอำนาจในการอนุญาตขนาดของบ่อและปริมาณการใช้น้ำเพื่อดำเนินการในการพิจารณาต่อไป ดังนี้
  - กรณีขนาดบ่อไม่เกิน 4 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำไม่เกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) จะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอผู้อำนวยการ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พิจารณาอนุญาต หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว สทบ. จะดำเนินการออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 2 วัน
  - กรณีขนาดของบ่อ 5 - 6 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวันแต่ไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) จะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอกรรมการกั่นกรองฯ เขตเพื่อพิจารณา หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว สทบ. จะดำเนินการออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 20 วัน
  - กรณีขนาดของบ่อเกิน 8 นิ้วขึ้นไป และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางจะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอกรรมการกั่นกรองฯ ส่วนกลางเพื่อพิจารณา หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว เจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะนำเข้าผลการพิจารณาอนุญาตเข้าในระบบเพื่อแจ้ง สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) ออกใบอนุญาตต่อไปและ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) จะรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 20 วัน
6. สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) แจ้งผลการออกพิจารณาออกใบอนุญาตและให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาตภายใน 1 วันนับจากวันที่ออกใบอนุญาต และผู้ยื่นคำขอติดต่อรับใบอนุญาตที่ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) พร้อมชำระค่าธรรมเนียม

รวมระยะเวลาในการดำเนินการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดชัยภูมิตั้งแต่มีผู้มายื่นคำขออนุญาตจนถึงแจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาตเจาะและให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาต จาก 10 - 35 วัน เป็น 6 - 24 วัน คิดเป็นระยะเวลาลดลงร้อยละ 31 - 40

2) การปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

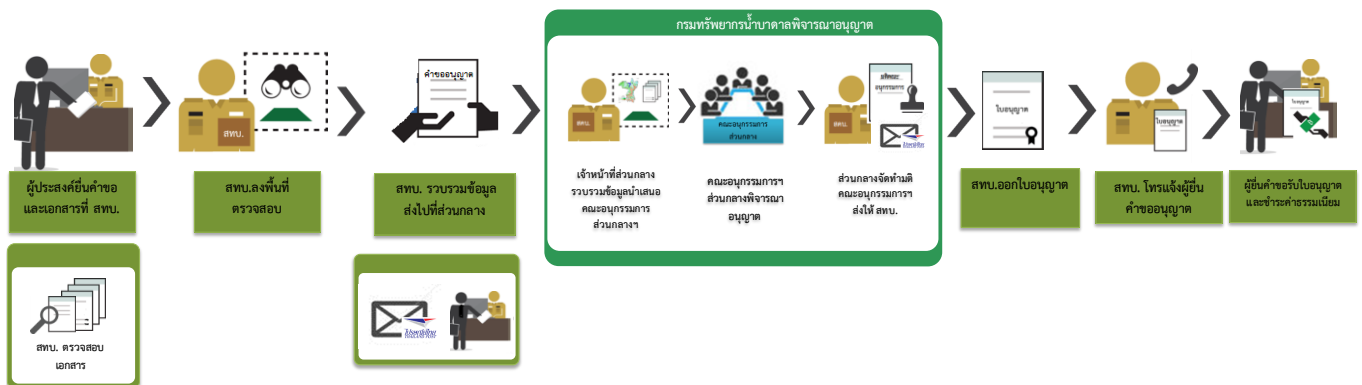
สำหรับขั้นตอนการออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จะเป็นไปตามระบบและขั้นตอนที่ออกแบบไว้เช่นเดียวกับการขออนุญาตเจาะ แต่ประเด็นที่ปรับปรุงเพิ่มเติม ได้แก่

1. เอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ซ้ำซ้อนกับเอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตเจาะ ไม่ต้องยื่นประกอบการขออนุญาตอีกครั้ง เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนแผนที่ เป็นต้น ให้ผู้รับคำขอได้แก่ อปท. หรือ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) สามารถดึงเอกสารได้จากระบบที่ได้นำเข้า (Upload) ไว้เมื่อครั้งขออนุญาตเจาะแล้ว
2. กรณีผู้ยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำบาดาล ได้ส่งตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลกับ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ทั้ง 2 พื้นที่ทาง อปท. หรือ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา ทั้ง 2 พื้นที่ สามารถดึงผลการตรวจวิเคราะห์น้ำบาดาลได้จากระบบการตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาล

2.2.1.2 การออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อ

ปัจจุบันงานออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลยังไม่มีมีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากผู้ที่ต้องการจะขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ต้องไปยื่นเอกสารที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา แต่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสารและลงสำรวจพื้นที่เท่านั้น ผู้ที่มีอำนาจในการอนุญาตคือกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจากการระบายน้ำลงบ่อบาดาลมีความซับซ้อน และต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะการระบายน้ำลงบ่อบาดาลนั้นเสี่ยงที่จะเกิดการปนเปื้อนต่อชั้นน้ำบาดาลได้

แผนภาพที่ 22 กระบวนการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลปัจจุบัน (As Is)

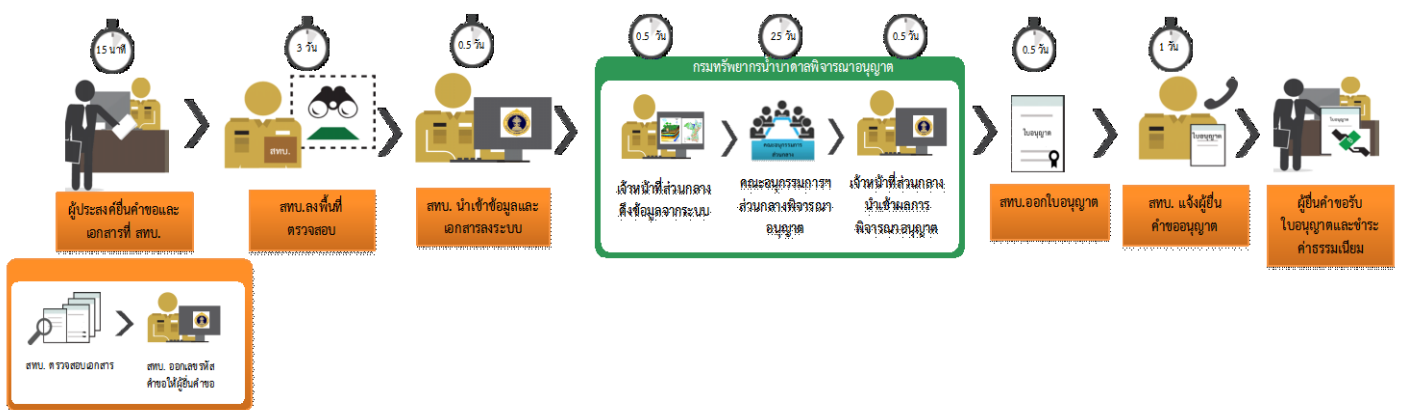
ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลปัจจุบัน

1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา
2. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา ลงสำรวจพื้นที่
3. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา รวบรวมเอกสารและข้อมูลพื้นที่ไปยังส่วนกลางเพื่อพิจารณาอนุญาตทางไปรษณีย์
4. ส่วนกลางพิจารณาอนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (เจาะบ่อบาดาลทั้งหมด 4 บ่อ และผลการวิเคราะห์น้ำที่จะระบายลงบ่อบาดาล) และจัดส่งผลการพิจารณาอนุญาตมาที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา
5. สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดำเนินการออกใบอนุญาต
6. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา แจ้งผู้มายื่นคำขอให้มารับใบอนุญาต พร้อมชำระค่าธรรมเนียม

ทั้งนี้ กระบวนการขั้นตอนของการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลมีความซับซ้อนมากกว่าการออกใบอนุญาตเจาะและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลอยู่มาก เนื่องจากการระบายน้ำลงบ่อจะส่งผลกระทบต่อชั้นน้ำบาดาล ทำให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการพิจารณาด้วยความระมัดระวัง โดยเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วผู้ยื่นคำขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลต้องเจาะบ่อบาดาลทั้งหมด 4 บ่อ ได้แก่ 1) บ่อที่ใช้ระบายน้ำ 2) บ่อสังเกตการณ์ชั้นน้ำที่ลึกเท่ากับบ่อที่ใช้ระบายน้ำ 3) บ่อสังเกตการณ์ชั้นน้ำที่สูงกว่าบ่อที่ใช้ระบายน้ำ 4) บ่อสังเกตการณ์ชั้นน้ำที่ต่ำกว่าบ่อที่ใช้ระบายน้ำ เพราะต้องการสังเกตผลกระทบจากการระบายน้ำลงบ่อบาดาลว่ามีผลกระทบต่อชั้นน้ำบาดาลหรือไม่ และน้ำที่จะระบายลงบ่อน้ำบาดาลนั้นต้องผ่านการบำบัด และตรวจวิเคราะห์รับรองโดยห้องตรวจวิเคราะห์น้ำบาดาลเสียก่อนจึงจะระบายลงบ่อบาดาลได้ ทั้งหมดนี้ผู้ยื่นคำขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมาก และที่ผ่านมายังไม่เคยมีการยื่นขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับงานบริการในอนาคต การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริการ ควรต้องครอบคลุมไปยังงานขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อด้วย โดยเสนอให้ปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนการให้บริการและกำหนดระยะเวลาเป้าหมายการให้บริการแต่ละขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพที่ 23 กระบวนการอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในอนาคต (To Be)

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในอนาคต

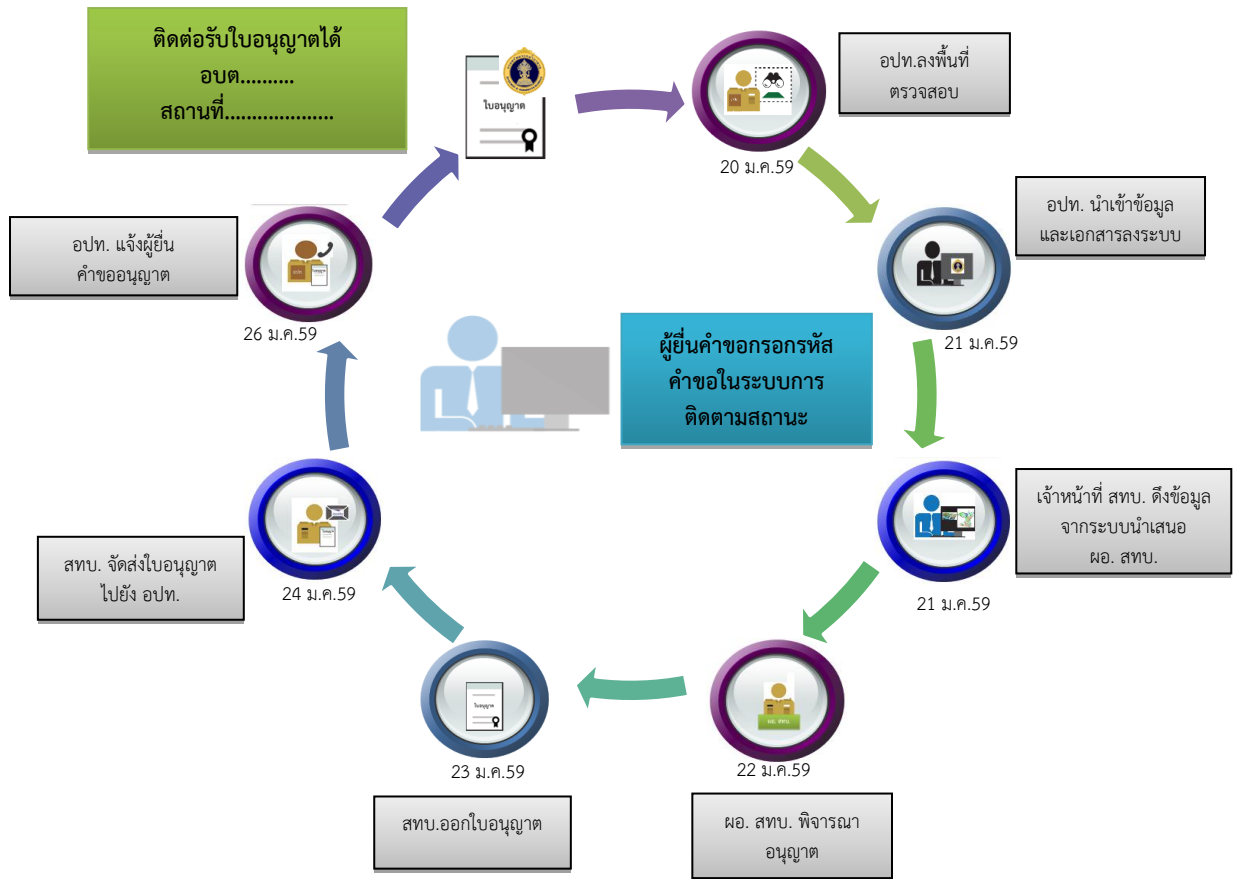
1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด ที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา
2. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา นำเข้าข้อมูลในระบบ (วันที่ได้รับคำขอ ชื่อผู้ขออนุญาต เลขที่บ่อบาดาล ฯลฯ) บันทึกเลขที่คำขออนุญาต นำเลขที่คำขอให้ผู้มาติดต่อเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถาม โดยใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที
3. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา ลงสำรวจพื้นที่ภายใน 3 วัน
4. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา อปท. สแกนเอกสารทั้งหมด รวมทั้งรูปภาพจากการลงพื้นที่สำรวจอัฟโพลด์เข้าระบบให้ตรงกับเลขที่คำขอ ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 0.5 วันหลังจากลงพื้นที่ตรวจสอบ
5. ระบบจะแจ้งเตือนไปที่ส่วนกลาง โดยเจ้าหน้าที่ของส่วนกลางจะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลางเพื่อพิจารณา ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 25 วัน
6. หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว เจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะนำเข้าผลการพิจารณาอนุญาตเข้าในระบบเพื่อแจ้ง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 0.5 วันหลังจากคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลางพิจารณาอนุญาต
7. สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 0.5 วันนับจากระบบแจ้งเตือนการนำเข้าผลการพิจารณาจากส่วนกลาง
8. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา แจ้งผู้มายื่นคำขอให้มารับใบอนุญาตภายใน 1 วันถัดไปนับจากออกใบอนุญาต พร้อมชำระค่าธรรมเนียม

รวมระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้นไม่เกิน 32 วัน

■ การพัฒนาระบบการติดตามใบอนุญาต

นอกจากนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกกับประชาชนหรือผู้ประกอบการที่ยื่นคำขอ ผู้ยื่นคำขอสามารถติดตามความคืบหน้าในการพิจารณาและอนุญาตได้ผ่าน “ระบบการติดตามใบอนุญาต” โดยเมื่อแต่ละหน่วยงานได้รับเรื่องพร้อมทั้งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จก็จะต้องรายงานสถานะวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จแต่ละส่วนลงไปในระบบเพื่อให้แสดงผลที่ระบบการติดตามใบอนุญาต ดังแผนภาพที่ 24

แผนภาพที่ 24 การแสดงผลจากระบบการติดตามใบอนุญาต

▪ ระบบการเรียกดูข้อมูลและสถานะการพิจารณาอนุญาต

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งต่อคำขอ การรายงานสถานะการดำเนินการผ่านระบบ ทำให้ส่วนกลางสามารถพัฒนาหรือเชื่อมโยงระบบการเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตในอำนาจการอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ซึ่งที่ผ่านมากรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่มีฐานข้อมูลดังกล่าว นอกจากนั้น ยังช่วยให้สามารถกำกับการทำงานของ สทบ. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 25 ระบบการเรียกดูข้อมูลและสถานะการพิจารณาอนุญาตโดยส่วนกลาง

▶ **ประโยชน์ของการปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนการออกใบอนุญาต**

1. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้การส่งต่อเอกสารระหว่างหน่วยงานมีความสะดวกและเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดย อปท. ไม่ต้องรอรับคำขอที่หลายๆคำขอ แล้วจึงส่งต่อมาที่ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา แต่สามารถทยอยนำเข้าข้อมูลและส่งต่อเอกสารได้เป็นรายวันตามที่มีผู้มายื่นขออนุญาต
2. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สามารถเรียกดูข้อมูลการจัดการปริมาณคำขอต่างๆ ที่ยื่นมายัง อปท. และ สทบ. ได้ทั้งหมด สามารถติดตามสถานะการอนุญาตเพื่อกำกับประสิทธิภาพการทำงานของ สทบ. ได้
3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนการรับบริการ โดยลดค่าใช้จ่ายของอปท. ในการเดินทางมายื่นเอกสารด้วยตนเอง โดยเฉพาะ อปท. ในพื้นที่ห่างไกล ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเตรียมเอกสารที่มีความซ้ำซ้อน เป็นต้น
4. ระบบการติดตามใบอนุญาตจะทำให้ประชาชนติดตามความคืบหน้าได้ง่ายขึ้น ไม่ต้องโทรประสานสอบถามไปหลายหน่วยงาน สามารถประมาณการได้ว่าใบอนุญาตจะได้รับภายในช่วงเวลาใด อีกทั้งเป็นการกระตุ้นการทำงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละส่วน
5. การที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการ แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรมบริการ สะท้อนภาพลักษณ์ใหม่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สอดคล้องกับนโยบายการขอรับรางวัลการบริการภาครัฐของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

2.2.2 งานตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาล

❖ **ขั้นตอนและระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลปัจจุบัน**

ปัจจุบันแม้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะมีห้องปฏิบัติการสำหรับการตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาล แต่เนื่องจากที่ผ่านมาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ยังไม่พร้อม อีกทั้งไม่มีนักวิทยาศาสตร์ประจำที่ สทบ.

ทำให้ สทบ. ต้องส่งตัวอย่างน้ำบาดาลทั้งค่าขอจากพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่จังหวัดชัยภูมิมาตรวจรับรองที่กองวิเคราะห์น้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทำให้ใช้ระยะเวลาในการตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลรวมระยะเวลากว่า 31 - 34 วัน ดังนี้

แผนภาพที่ 26 กระบวนการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลปัจจุบัน (As Is)

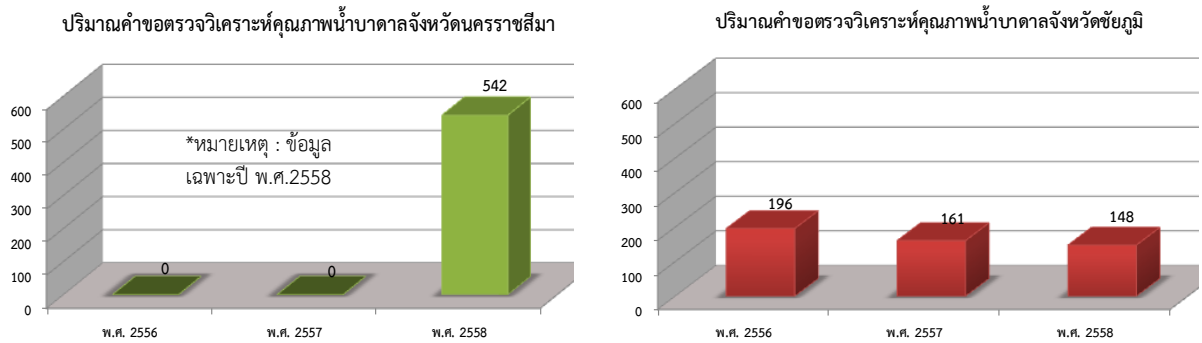
❖ ขั้นตอนและระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลปัจจุบัน

1. ผู้ประสงค์ยื่นคำขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล พร้อมทั้งส่งตัวอย่างน้ำบาดาลและชำระเงินค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำบาดาล ตัวอย่างละ 1,200 บาท เจ้าหน้าที่ออกใบเสร็จรับเงินใช้เวลาดำเนินการประมาณ 15 นาที
2. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา รวบรวมตัวอย่างน้ำบาดาลส่งมายังกองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ส่วนกลางทางไปรษณีย์ หรือรถโดยสารประจำทาง หรือมาส่งด้วยตัวเอง แล้วแต่ความสะดวกและเหมาะสม ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 7 - 10 วัน
3. กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ใช้เวลาดำเนินการเฉลี่ย 15 วัน
4. กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลออกผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ใช้เวลาดำเนินการเฉลี่ย 3 วัน
5. กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลจัดส่งผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 5 วัน และเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ส่งผลการตรวจวิเคราะห์ไปยังพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ
6. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ทั้ง 2 พื้นที่ แจงผู้ยื่นคำขอรับผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลภายใน 1 วันนับจากได้รับผลการตรวจ

รวมระยะเวลาในการดำเนินการทั้งสิ้นเฉลี่ย 34 วัน ซึ่งการดำเนินการใช้เวลานานเนื่องจากทุก สทบ. จะต้องส่งตัวอย่างจากคำขอภายนอกและการตรวจคุณภาพน้ำของบ่อบาดาลโครงการมาที่กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลทั้งหมด จึงทำให้กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลมีปริมาณงานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการที่ต้องส่งตัวอย่างน้ำมาตรวจที่ส่วนกลางทั้งหมด ทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานลดลง ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนานขึ้น อีกทั้งกองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลไม่สามารถให้บริการทางวิชาการหรือการวิจัยได้อย่างเต็มที่

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2558 มีคำขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลจากภายนอกมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดังนี้

แผนภาพที่ 27 คำขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลจากภายนอกมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

❖ ข้อเสนอการปรับปรุงกระบวนการด้านการวิเคราะห์รับรองคุณภาพน้ำบาดาล

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริการและการปฏิบัติงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเห็นว่า ควรปรับปรุงภารกิจของการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลส่วนกลางและสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นดังนี้

แผนภาพที่ 28 ภารกิจของการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลส่วนกลางและสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล

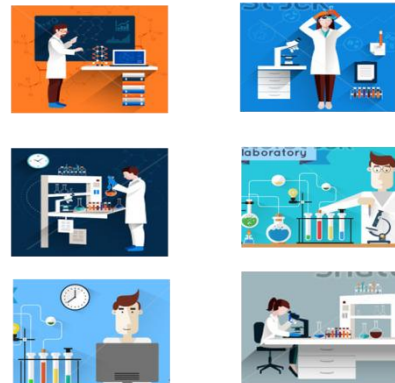
Central Laboratory
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- บริการด้านการวิจัย
- การกำกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน
- การตรวจเฉพาะกิจ

Clinical Laboratory

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 1-6

- ตรวจคุณภาพน้ำบาดาลภายใต้โครงการของจังหวัดในพื้นที่และคำขอของ สทบ.เขต 7 - 12
- ให้บริการตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลแก่ภายนอก

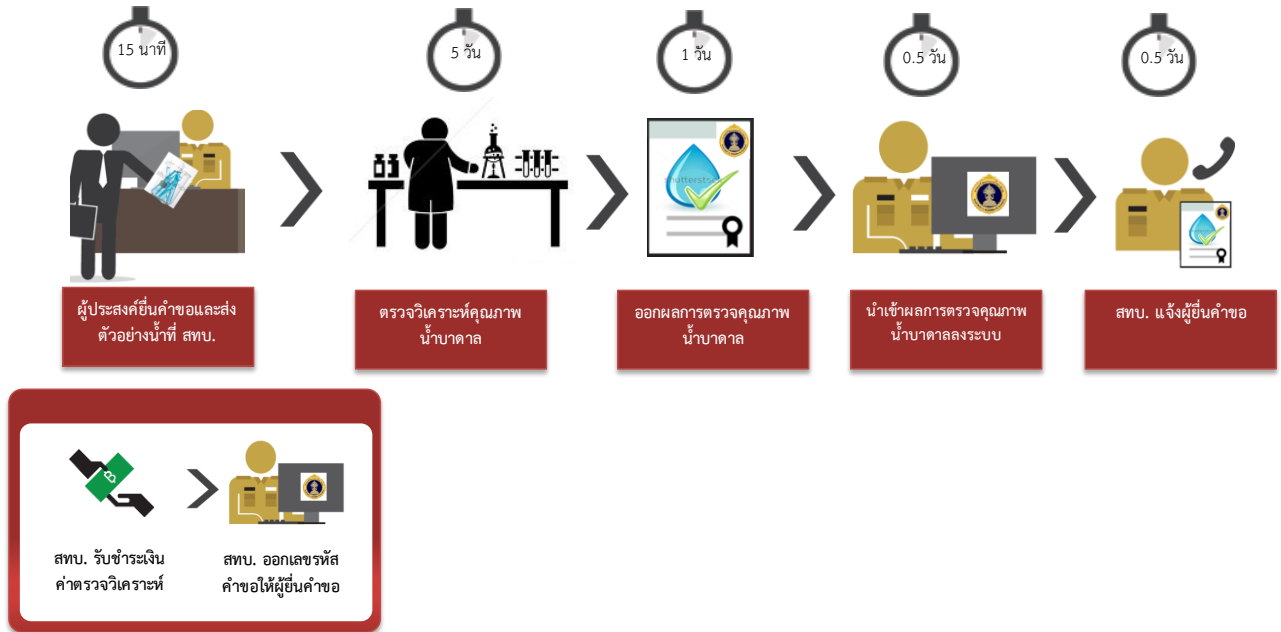
จากแผนภาพที่ 28 จะเห็นว่ารูปแบบการทำงานของ การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลของหน่วยงานส่วนกลาง ควรเป็นลักษณะของห้องปฏิบัติการกลาง (Central Laboratory) ที่มีภารกิจในการกำกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของห้องปฏิบัติการและการทำงานของนักวิทยาศาสตร์และบุคลากรของห้องปฏิบัติการของ สทบ. รวมทั้งการตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อการวิจัย และการตรวจเฉพาะกิจเท่านั้น ในขณะที่ห้องปฏิบัติการของ สทบ. ต้องเป็นลักษณะของห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ (Clinical Laboratory) ซึ่งจะสามารถตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลของโครงการ และคำขอภายนอกในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ของ สทบ. เขตใกล้เคียง

ทั้งนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้เล็งเห็นถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ สทบ. โดยปัจจุบัน สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ได้รับคัดเลือกให้เป็นเขตหลักในการมีห้องตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ซึ่งจะมีการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือสามารถตรวจวิเคราะห์น้ำบาดาลได้ทุกพารามิเตอร์ อีกทั้งมี

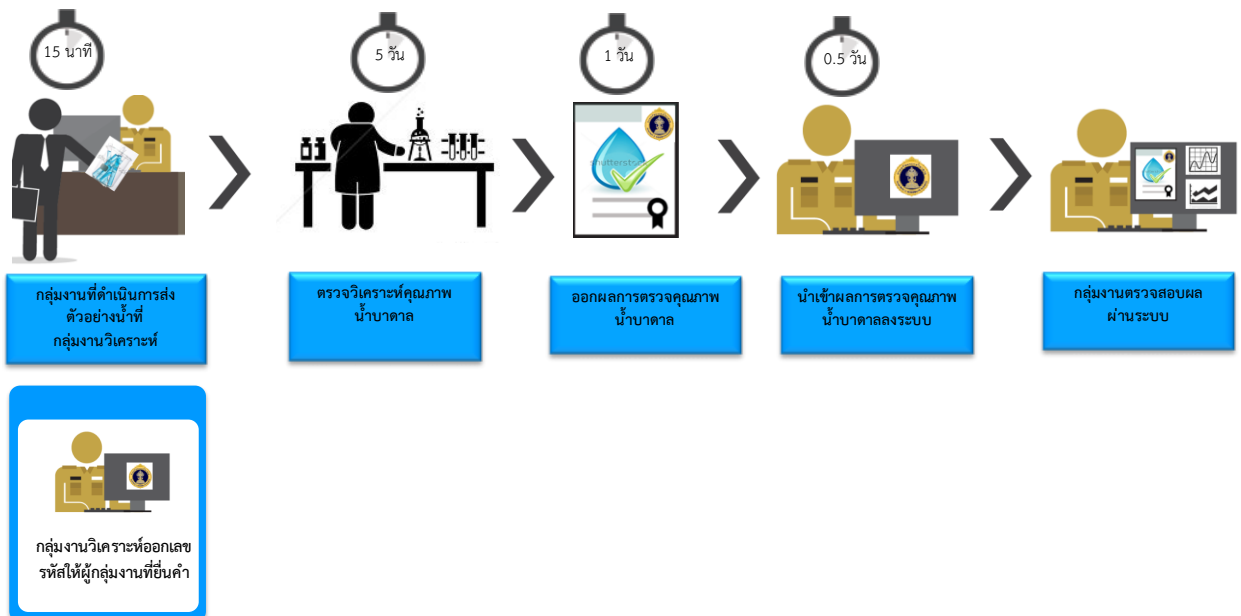
นักวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการบรรจุประจำที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ในอนาคต ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะทำให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สามารถรับรองคุณภาพน้ำบาดาลได้อย่างสมบูรณ์ และเพื่อให้มีกระบวนการดำเนินการและระยะเวลาที่เหมาะสม จึงเสนอการปรับปรุงกระบวนการงานด้านการวิเคราะห์รับรองคุณภาพน้ำบาดาล ดังนี้

แผนภาพที่ 29 กระบวนการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลในอนาคต (To Be)

▶ **กรณีคำขอรับบริการจากภายนอก**

▶ **กรณีคำขอจากหน่วยงานภายใน**

ขั้นตอนการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลในอนาคต

1. ผู้ประสงค์ยื่นคำขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล พร้อมทั้งส่งตัวอย่างน้ำบาดาลและชำระเงินค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำบาดาล ตัวอย่างละ 1,200 บาท เจ้าหน้าที่ออกใบเสร็จรับเงิน และบันทึกเลขที่คำขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล และแจ้งเลขที่คำขอให้ผู้ยื่นคำขอ ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 15 นาที สำหรับการตรวจวิเคราะห์น้ำบาดาลในโครงการหรือการตรวจวิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในทางวิชาการที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เป็นผู้ดำเนินการ หน่วยงานเจ้าภาพที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ หรือเจ้าของเรื่องจะเป็นผู้นำส่งตัวอย่างน้ำมายังกลุ่มงานวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล เพื่อออกรหัสคำขอ
2. นักวิทยาศาสตร์ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ใช้เวลาดำเนินการภายใน 5 วัน
3. ออกผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ใช้เวลาดำเนินการภายใน 1 วันนับจากตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลแล้วเสร็จ
4. เจ้าหน้าที่นำผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลบันทึกเข้าในระบบรายงานการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ใช้เวลาดำเนินการภายใน 0.5 วัน
5. กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลออกผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลและจัดส่งมาที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ภายใน 4 วัน
6. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา แจ้งผู้ยื่นคำขอรับผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลภายใน 1 วันนับจากได้รับเอกสารผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล

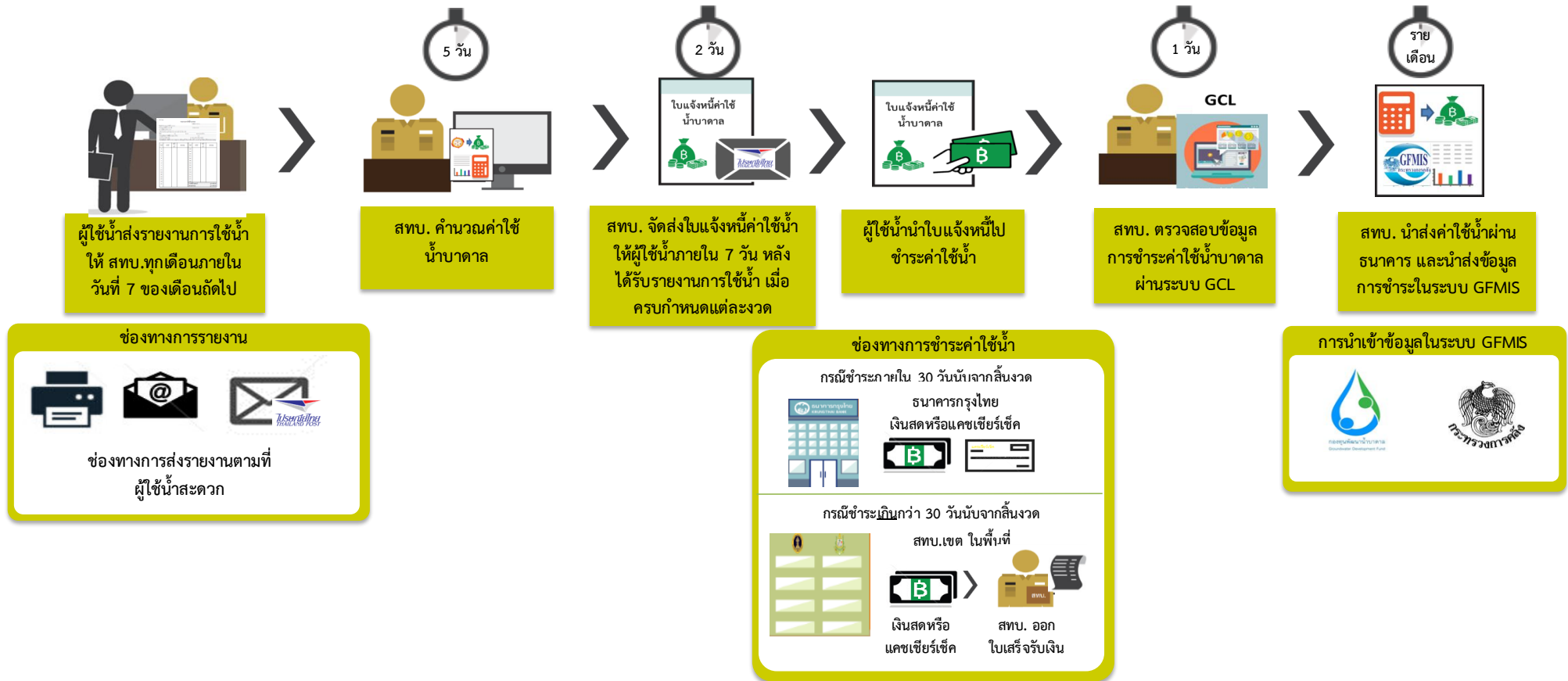
รวมระยะเวลาการให้บริการทั้งสิ้นไม่เกิน 12 วัน คิดเป็นระยะเวลาที่ลดลงร้อยละ 65

ทั้งนี้ ระบบรายงานการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเป็นระบบที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา และส่วนกลางสามารถเรียกดูข้อมูลการดำเนินการได้เช่นเดียวกับระบบการเรียกดูข้อมูลและสถานะการพิจารณาอนุญาต จะทำให้ส่วนกลางและ สทบ. สามารถดูปริมาณการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในแต่ละช่วงเวลาประเภทการตรวจ ระยะเวลาในการตรวจวิเคราะห์ได้

2.2.3 การจัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำบาดาล

ระบบการจัดเก็บรายได้ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดำเนินการจัดเก็บการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ) ดำเนินการจัดเก็บการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิโดยมีกระบวนการจัดเก็บรายได้ในปัจจุบันดังแสดงในแผนภาพที่ 30

แผนภาพที่ 30 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน (As Is)

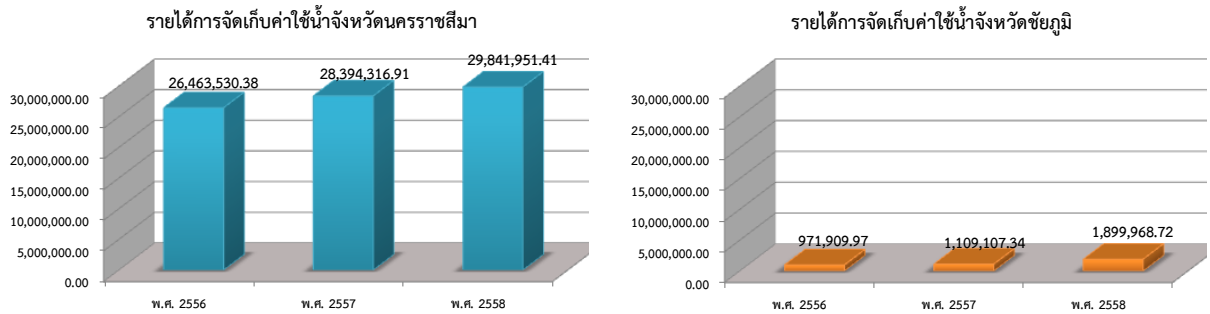

❖ ขั้นตอนการชำระค่าใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน

1. ผู้ใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาส่งรายงานการใช้น้ำมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปทุกเดือน ผ่านช่องทางที่ผู้ใช้น้ำสะดวก เช่น โทรสาร อีเมล ไปรษณีย์ เป็นต้น
2. สทบ.เขต 5 นครราชสีมา คำนวณค่าใช้น้ำบาดาลและจัดทำใบแจ้งหนี้
3. สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ออกใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาล ปีละ 4 งวดๆ ละ 3 เดือน (เมษายน/กรกฎาคม/ตุลาคม/มกราคม) และจัดส่งให้ผู้ใช้น้ำทางไปรษณีย์หลังครบกำหนดชำระแต่ละงวด
4. ผู้ใช้น้ำบาดาลนำใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลไปชำระได้ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา โดยการชำระที่ธนาคารกรุงไทย สามารถชำระได้ในกรณีเป็นการชำระภายในเวลาที่กำหนดคือ 30 วันนับจากวันสิ้นงวด โดยชำระเป็นเงินสด หรือแคชเชียร์เช็ค หากกรณีที่เกิดระยะเวลาที่กำหนด ผู้ใช้น้ำต้องชำระค่าใช้น้ำที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เท่านั้น โดยเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ชำระเป็นหลักฐาน
5. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะตรวจสอบข้อมูลจากระบบ GCL เพื่อจ่ายเช็คเข้ากระทรวงการคลัง และกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลเป็นรายเดือน และนำเข้าข้อมูลค่าใช้น้ำบาดาลในระบบ GFMS โดยจัดสรรเข้าเป็นเงินฝากรายได้แผ่นดินร้อยละ 50 และกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลร้อยละ 50 ภายใน 7 วันทำการ

ทั้งนี้ ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผู้ใช้น้ำที่ต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมาทั้งสิ้น 1,417 บ่อ คิดเป็นรายได้จากการจัดเก็บค่าใช้น้ำแต่ละปี ดังนี้

แผนภาพที่ 31 รายได้จัดเก็บค่าใช้น้ำของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

จากจำนวนผู้ประกอบการของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ที่มีจำนวน 1,417 บ่อ ในปี พ.ศ. 2558 จัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำอยู่ที่ 29,841,951.41 บาท เฉลี่ย 21,060 บาทต่อบ่อ และมีลูกหนี้ที่ค้างชำระปัจจุบันอยู่ที่ 358,407 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.20 ของรายได้ (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2558) จำนวนผู้ประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวน 230 บ่อ ในปี พ.ศ. 2558 จัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำอยู่ที่ 1,899,968.72 บาท เฉลี่ย 8,260 บาทต่อบ่อ และมีลูกหนี้ที่ค้างชำระปัจจุบันอยู่ที่ 311,833.35 บาท คิดเป็นร้อยละ 16 (ข้อมูล ณ มีนาคม 2558)

จากการรับฟังความคิดเห็นผู้ใช้น้ำต่อระบบการรายงานและชำระค่าใช้น้ำในปัจจุบัน พบว่ามีประเด็นปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง ดังนี้

1. เอกสารรายงานการใช้น้ำสูญหายระหว่างการจัดส่งไปรษณีย์
2. ผู้ใช้น้ำที่ส่งรายงานการใช้น้ำบางส่วนมีปัญหารายงานการใช้น้ำที่ตกหล่นไปทำให้ สทบ.เขต ไม่สามารถออกใบแจ้งหนี้ได้
3. ใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลสูญหายหรือได้รับใบแจ้งหนี้ล่าช้าจากการส่งไปรษณีย์ ทำให้การชำระค่าใช้น้ำล่าช้าเกิดค่าปรับ และเมื่อการชำระเกินกว่าเวลาที่กำหนดจะไม่สามารถชำระค่าใช้น้ำได้ที่ธนาคารกรุงไทย ต้องเดินทางมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ในเขตพื้นที่ ซึ่งไม่สะดวกและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย
4. หากสามารถพัฒนารูปแบบการชำระเงินผ่านช่องทางอื่นๆ ได้เพิ่มขึ้น จะช่วยให้การชำระค่าใช้น้ำมีความสะดวกยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและยกระดับการบริการด้านการจัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำบาดาล จึงเห็นว่าควรนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการรายงานการใช้น้ำ การคำนวณค่าใช้น้ำบาดาล และออกใบแจ้งหนี้ ตลอดจนพัฒนาช่องทางการชำระค่าใช้น้ำบาดาลผ่านรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมการบริการที่ทันต่อเทคโนโลยีและความต้องการของผู้ใช้บริการในปัจจุบัน

▶ ข้อเสนอการปรับปรุงระยะสั้น

เพื่อให้เกิดนวัตกรรมการบริการ และอำนวยความสะดวกในการบริการ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา อาจพัฒนาระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาลไปยังผู้รายงานการเพื่อแจ้งการได้รับรายงานการใช้น้ำอย่างเป็นทางการของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

▶ การพัฒนาระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาล

การพัฒนาระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาลเป็นการให้บริการในการตอบรับอย่างเป็นทางการต่อการได้รับรายงานการใช้น้ำบาดาลแล้ว เพื่อให้ผู้รายงานการใช้น้ำมีความมั่นใจว่ารายงานที่ส่งถึงเจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อเก็บเป็นหลักฐานในการส่งและได้รับรายงานดังกล่าวได้ โดยรูปแบบหรือช่องทางการตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาลมีได้หลายรูปแบบ ดังนี้

แผนภาพที่ 32 ระบบการแจ้งเตือนรับรายงานการใช้น้ำบาดาล

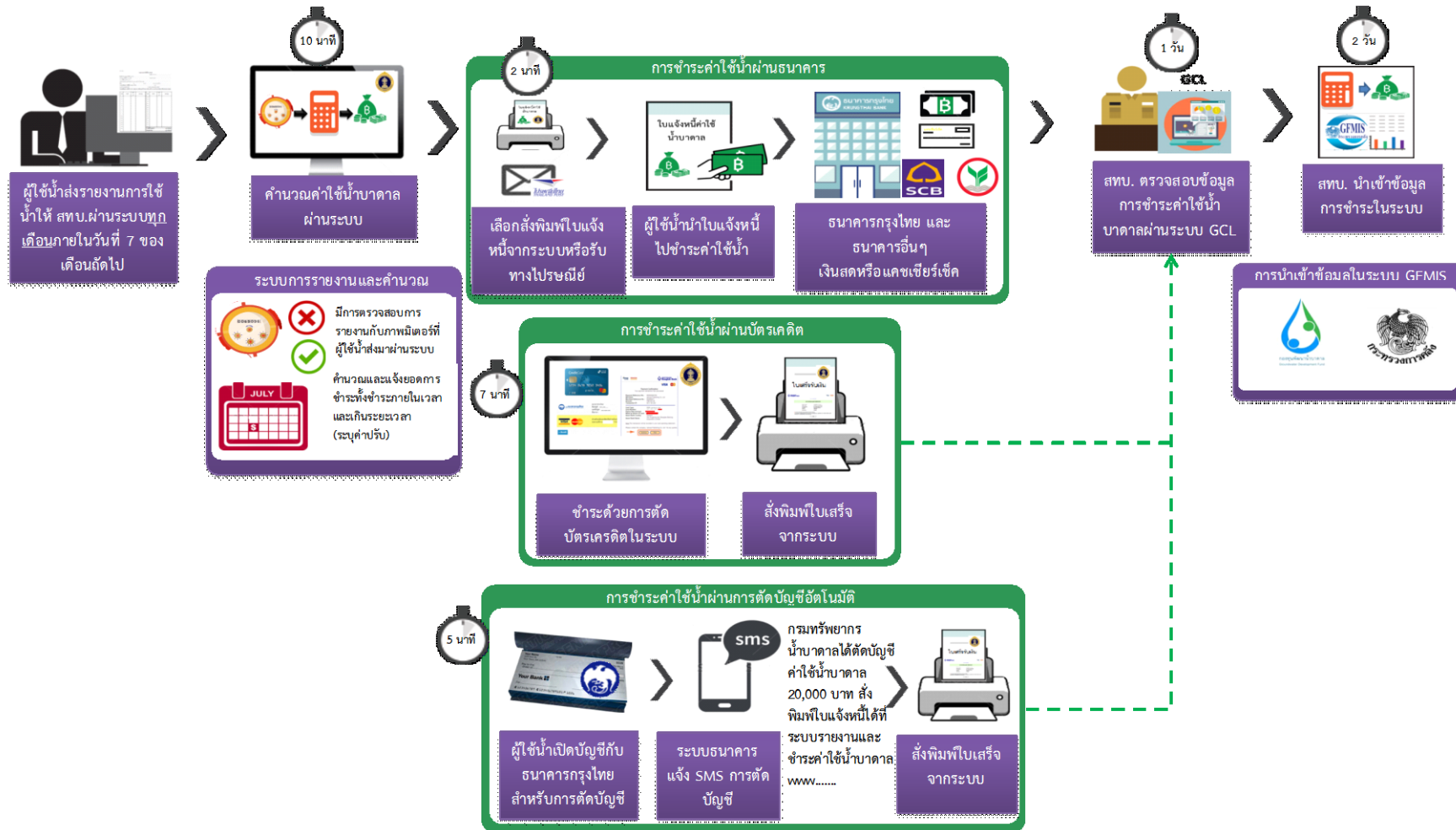

โดยหากผู้รายงานการใช้น้ำบาดาลส่งรายงานการใช้น้ำบาดาลผ่านทางอีเมล สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สามารถตั้งระบบการตอบรับอัตโนมัติทางอีเมลแจ้งเตือนไปยังอีเมลที่ผู้รายงาน เพื่อเป็นการยืนยันการได้รับรายงานเป็นที่เรียบร้อย หรือหากผู้รายงานการใช้น้ำบาดาลวิธีการส่งรายงานผ่านทางโทรสาร (Fax) หรือส่งทางไปรษณีย์ เมื่อเจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ได้รับรายงานให้แจ้งเตือนกลับผ่านทางอีเมลหรือข้อความสั้น (SMS) ทางโทรศัพท์มือถือที่ผู้รายงานการใช้น้ำได้ให้เบอร์ไว้

► ข้อเสนอการปรับปรุงระยะยาว

การพัฒนาปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการชำระค่าใช้น้ำบาดาลผ่านรูปแบบอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ชำระค่าใช้น้ำบาดาล ส่งผลให้กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานปรับปรุงเป็น ดังนี้

แผนภาพที่ 33 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในอนาคต (To Be)

ขั้นตอนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในอนาคต

1. ผู้ใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิรายงานการใช้น้ำผ่าน “ระบบรายงานและชำระค่าใช้น้ำบาดาล” ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปทุกเดือน สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สามารถเรียกดูการรายงานผ่านระบบได้ ผู้ใช้น้ำรายได้ไม่รายงานมาในระยะเวลาที่กำหนดจะมีระบบเตือน (Warning) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ติดตามการรายงาน การรายงานการใช้น้ำผู้ใช้น้ำจะต้องถ่ายรูปหน้าจอมิเตอร์ที่แสดงผลตรงกับข้อมูลการใช้น้ำที่รายงาน Upload เข้ามาในระบบเพื่อเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สามารถสอบทานความถูกต้องของการรายงานได้
2. ระบบจะคำนวณค่าใช้น้ำบาดาล โดยผู้ใช้น้ำบาดาล สามารถเลือกวิธีการชำระได้ 3 รูปแบบ ดังนี้
  - ผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถเลือกส่งพิมพ์ใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลจากระบบ หรือเลือกที่จะให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ส่งไปรษณีย์ไปให้โดยไปชำระได้ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา หรือธนาคารอื่นๆ เช่น ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่ระหว่างการหารือร่วมกับธนาคารอื่นๆ เพิ่มเติม ผ่านการชำระเป็นเงินสดหรือแคชเชียร์เช็ค ไม่ว่าจะเป็นการชำระตามเวลาที่กำหนดคือ 30 วันนับจากวันสิ้นงวด หรือเป็นการชำระเกินเวลาไม่เกิน 90 วัน โดยใบแจ้งหนี้จะกำหนดระยะเวลาการนำไปชำระที่ธนาคารไม่เกิน 30 วันนับจากวันสิ้นงวด หากเกินระยะเวลาที่กำหนดผู้ใช้น้ำบาดาลต้องคำนวณและสั่งพิมพ์ใบแจ้งหนี้เพื่อให้ระบบคำนวณยอดค่าใช้น้ำที่ต้องชำระใหม่ เนื่องจากมีค่าปรับที่ต้องชำระด้วย
  - การชำระค่าใช้น้ำบาดาลด้วยบัตรเครดิต โดยผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถกรอกข้อมูลและตัดบัตรเครดิตในระบบรายงานและชำระค่าใช้น้ำบาดาลได้ โดยสามารถสั่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินการชำระบัตรเครดิตผ่านระบบได้
  - การชำระค่าใช้น้ำผ่านระบบตัดบัญชีอัตโนมัติ ผู้ใช้น้ำจะต้องเปิดบัญชีธนาคารกรุงไทยไว้ และทำเรื่องแจ้งความประสงค์กับธนาคารกรุงไทยและ สทบ.เขต 5 นครราชสีมาไว้ หลังจากผู้ใช้น้ำรายงานการใช้น้ำทุกเดือนและเมื่อถึงงวดการชำระระบบจะคำนวณค่าใช้น้ำบาดาล โดย สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะแจ้งยอดชำระไปยังธนาคารกรุงไทยเพื่อตัดบัญชีภายในวันที่ 20 นับจากวันสิ้นงวด และเมื่อธนาคารตัดบัญชีแล้ว จะแจ้งข้อความไปยังโทรศัพท์มือถือของผู้ใช้น้ำถึงยอดการตัดบัญชีพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ใช้น้ำสั่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินผ่านระบบรายงานและชำระค่าใช้น้ำบาดาล
3. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะตรวจสอบข้อมูลจากระบบ GCL เพื่อจ่ายเช็คเข้ากระทรวงการคลังและกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล และนำเข้าข้อมูลค่าใช้น้ำบาดาลในระบบ GFMS โดยจัดสรรเข้าเป็นเงินฝากรายได้แผ่นดินร้อยละ 50 และกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลร้อยละ 50

การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการบริการและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถรายงานการใช้งานน้ำผ่านระบบที่ง่าย มีหลักฐานการรายงานที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาส่งรายงานการใช้น้ำที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา
2. ระบบการรายงานที่สามารถคำนวณค่าใช้น้ำบาดาลให้เบ็ดเสร็จ ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการคำนวณของเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา
3. การที่สามารถส่งพิมพ์ใบแจ้งหนี้ผ่านระบบได้ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการส่งไปรษณีย์ รวมทั้งลดความเสี่ยงจากเอกสารใบแจ้งหนี้สูญหายระหว่างการส่งไปรษณีย์
4. การที่สามารถส่งพิมพ์ใบเสร็จค่าใช้น้ำแทนที่การเขียนใบเสร็จด้วยมือเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
5. การมีช่องทางการชำระในรูปแบบอื่นๆ เช่น การชำระผ่านบัตรเครดิต การตัดบัญชีอัตโนมัติ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ชำระค่าน้ำ
6. การให้ผู้รายงานการใช้น้ำ Upload รูปมิเตอร์ที่แสดงผลตรงกับข้อมูลการใช้น้ำบาดาลประกอบการรายงานการใช้น้ำ จะถือเป็นการสร้างระบบการตรวจสอบการรายงานในเบื้องต้น
7. การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการรายงานและการชำระค่าใช้น้ำบาดาล เป็นการสร้างนวัตกรรมบริการและภาพลักษณ์ให้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
8. การมีระบบการรายงานการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบความถูกต้องการรายงานเบื้องต้นได้ ตลอดจนการเพิ่มช่องทางการชำระค่าใช้น้ำบาดาลที่สะดวกยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการรับชำระซึ่งเป็นรายได้ของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

2.2.4 งานบริการข้อมูลและสารสนเทศด้านน้ำบาดาล

เนื่องจาก สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ยังไม่ได้มีการจัดตั้งฝ่ายประชาสัมพันธ์ หรือเจ้าหน้าที่ดูแลงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้บริการข้อมูลด้านน้ำบาดาล ภารกิจงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงการอนุรักษ์น้ำบาดาล และกฎหมายน้ำบาดาลแก่ประชาชนโดยเฉพาะ จึงทำให้ยังมีช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลน้ำบาดาลไม่มากนัก

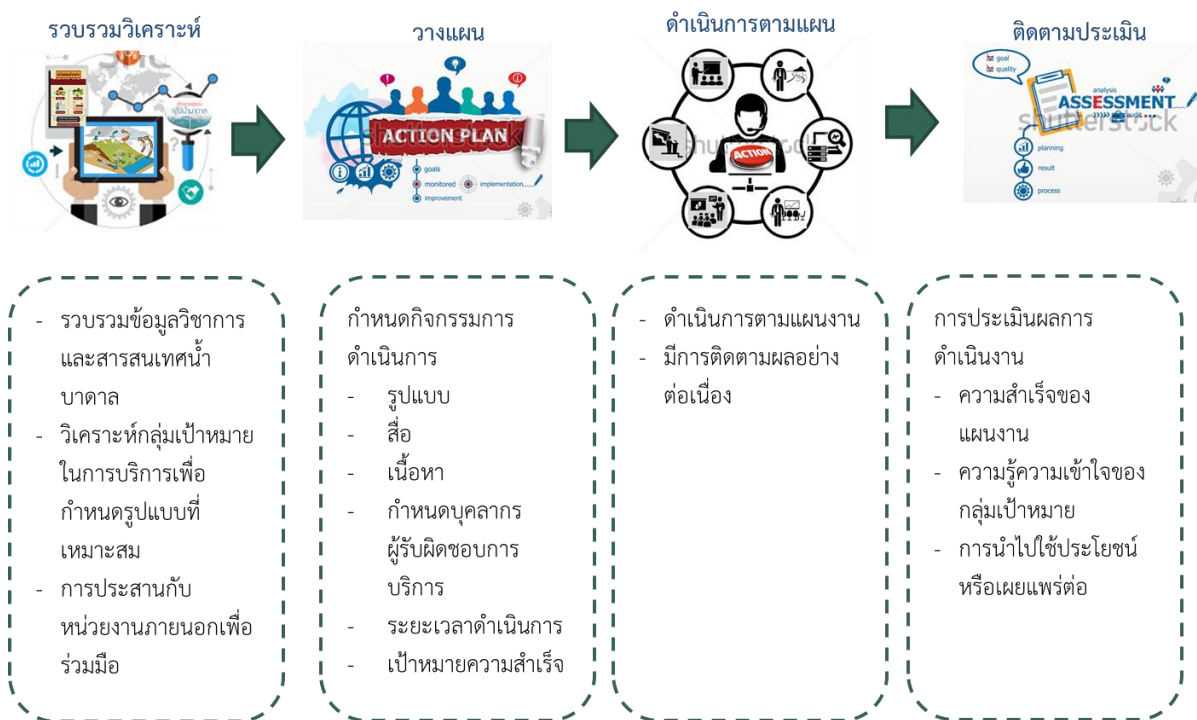
- ❖ **การประชาสัมพันธ์หรือให้บริการข้อมูลด้านน้ำบาดาลของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมาในปัจจุบัน**
  - ปัจจุบัน ทาง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีการให้บริการข้อมูลน้ำบาดาลเมื่อประชาชนทำการร้องขอข้อมูลที่ สทบ. ยังไม่ได้มีการเดินทางไปตามพื้นที่ห่างไกล ซึ่งขึ้นอยู่กับงบประมาณที่จัดสรร แต่ทั้งนี้ทาง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ได้มีการจัดเตรียมข้อมูลผ่านแผ่นพับ และโบรชัวร์เอาไว้ให้บริการแก่ประชาชน
- ▶ **รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา**
  - จัดทำแผ่นพับ โบรชัวร์
  - เว็บไซต์ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา <http://www.dgsonline.org/zone5/>
- ▶ **ข้อมูลที่ทาง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ให้บริการแก่ประชาชน**
  - รายละเอียดการจัดเตรียมเอกสารในการขออนุญาตเจาะ การขออนุญาตใช้น้ำบาดาล
  - กฎหมายน้ำบาดาล

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและยกระดับการให้บริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศ
น้ำบาดาลในอนาคต

สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ควรมีการจัดตั้งฝ่ายงานประชาสัมพันธ์ขึ้นมาโดยเฉพาะ และควรมีการจัดทำแผนบริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล โดยในการจัดทำแผนต้องมีการศึกษาวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ เพื่อออกแบบกิจกรรมและรูปแบบการบริการที่เหมาะสม โดยการวิเคราะห์และจัดทำแผนควรพิจารณาครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้ง สื่อการบริการข้อมูล รูปแบบการบริการข้อมูล และเนื้อหาการบริการข้อมูล และหลังจากการดำเนินการควรมีการติดตามประเมินผลความสำเร็จ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

แผนภาพที่ 34 กระบวนการจัดทำแผนบริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล

มีตัวอย่างประเด็นรูปแบบ ดังนี้

สื่อการบริการข้อมูล

1. สื่อ social Network เช่น Facebook e-mail e-News
2. โทรศัพท์ วิทยุ
3. จดหมายข่าว วารสาร แผ่นพับ
4. โทรศัพท์
5. Line Application
6. บอร์ดประชาสัมพันธ์

รูปแบบ

รูปแบบการบริการข้อมูล

1. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น Facebook e-mail e-News วิทยู เป็นต้น
2. การบรรยายให้ความรู้ในกิจกรรมหรือการประชุมของหน่วยงานต่างๆ
3. การจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น นิทรรศการ การประกวดแข่งขัน การเข้าร่วมกิจกรรมจังหวัดเคลื่อนที่ งานประจำปี จังหวัด เป็นต้น
4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรกร เป็นต้น
5. การให้คำปรึกษาเชิงลึก
6. การตอบข้อซักถามผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ Facebook เป็นต้น

เนื้อหา

เนื้อหาการบริการข้อมูล

1. ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ สทบ.
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. ข้อมูลแผนที่น้ำบาดาล
4. ข้อมูลบ่อบาดาล และศักยภาพน้ำบาดาล
5. งานวิจัยหรือผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล
6. ข้อเสนอแนะหรือแนวปฏิบัติการซ่อมบำรุง
7. กิจกรรมโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและ สทบ.
8. ข้อควรรู้เพื่อการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล
9. การส่งเสริมด้านการดูดกลบน้ำบาดาล

▶ สถานที่การให้บริการในปัจจุบัน

ปัจจุบัน สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีการจัดสัดส่วนในการให้บริการแก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ส่วนงานที่ให้บริการข้อมูลแก่ประชาชน และติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งอยู่ชั้นแรกของอาคารสำนักงาน มีบอร์ดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของน้ำบาดาล และให้ความรู้แก่ประชาชนอยู่ที่ชั้นแรกของอาคาร ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ในการพัฒนาด้านการบริการ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ควรปรับเปลี่ยนสถานที่และตกแต่งให้มีบรรยากาศของการพร้อมรับต่อการบริการประชาชน ดังนี้

- ฝ่ายงานที่ให้บริการประชาชนควรตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าอาคารที่ประชาชนสามารถติดต่อได้ง่าย หรือหากอยู่ด้านในของอาคารหรือชั้นบน ควรมีป้ายบอกทางไปยังหน่วยงานชัดเจน หรือติดป้ายบอกที่ตั้งติดต่อกับบริการหลักๆ ไว้ชัดเจน เช่น งานอนุญาต งานรับชำระค่าใช้น้ำบาดาล บริการข้อมูลด้านน้ำบาดาล เป็นต้น

แผนภาพที่ 35 ตัวอย่างป้ายนำทาง/แสดงจุดให้บริการ

- มีการปิดประกาศแผนผังและระยะเวลาการให้บริการที่ชัดเจน ณ จุดหรือส่วนงานบริการนั้นๆ โดยป้ายประกาศควรมีขนาดใหญ่ และอยู่ในตำแหน่งที่ประชาชนสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยงานบริการหลักๆ ที่ควรประกาศขั้นตอนและระยะเวลาการบริการ ได้แก่ การขออนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้ การชำระค่าน้ำบาดาล การขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล เป็นต้น

แผนภาพที่ 36 ตัวอย่างการประกาศแสดงขั้นตอนหรือระยะเวลาการให้บริการ

- จัดมุมเรียนรู้ด้านน้ำบาดาล (Learning Corner) เพื่อจัดแสดงสื่อ ข้อมูลด้านน้ำบาดาลและโครงการต่างๆ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกิจกรรมของสทบ. มาแสดงหรือจัดวางไว้ให้ผู้มารับบริการได้อ่าน อาจมีการจัดนิทรรศการหรือติดภาพข้อมูลความรู้จรรยาบรรณ

แผนภาพที่ 37 ตัวอย่างการจัดมุมเรียนรู้ (Learning Corner)

ให้ความรู้หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมต่างๆ มีน้ำดื่มไว้บริการพื้นที่ดูสะอาด มีโซฟา หรือที่นั่งในการอ่าน หรือพูดคุยซักถามกับเจ้าหน้าที่ โดยมุมบริการนี้ ควรตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าทางเข้าที่สามารถรับบริการได้ง่าย และสะดวก

2.3 การพัฒนาสมรรถนะการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2554 ซึ่งได้นำร่องใน 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ นครราชสีมา และขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท้องถิ่นมีอำนาจดูแลและแก้ไขปัญหาของตนเอง พร้อมทั้งมีระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำในท้องถิ่นอย่างชัดเจน เพื่อการวางแผนบริหารจัดการแหล่งน้ำและของบซ่อมบำรุงบ่อน้ำบาดาล รวมทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกงานอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาล และการจัดเก็บรายได้ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และข้อมูลวิชาการทางอุทกธรณีวิทยาอย่างถูกต้อง และปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือกันทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน ปัจจุบันภารกิจงานที่ได้มีการถ่ายโอน อย่างไรก็ตาม หลังจากการถ่ายโอนภารกิจไปยัง อปท. แล้ว พบว่า อปท. ส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมของบุคลากรและองค์ความรู้ในการบริหารจัดการภารกิจให้มีประสิทธิภาพ แม้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะมีการจัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่อปท.ไปในครั้งที่ถ่ายโอนภารกิจ แต่ปัจจุบัน อปท. มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรและไม่มีการถ่ายทอดความรู้ด้านน้ำบาดาล ตลอดจนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ได้มีการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ หรือทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยงให้กับ อปท. อย่างต่อเนื่อง ทำได้เพียงการให้คำปรึกษาแนะนำ เนื่องจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินการ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ อปท. ยังมีความต้องการคำแนะนำ การถ่ายทอดความรู้โดยเฉพาะด้านการซ่อมบำรุงจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลผ่าน สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ดังนั้น เพื่อให้ อปท. สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ควรดำเนินการ ดังนี้

❖ ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ควรสำรวจสถานะการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ และสิ่งที่ต้องการให้ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือ นำผลการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการมาพิจารณา จัดลำดับความสำคัญในการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ หากกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณ ขอให้ อปท. เป็นผู้สนับสนุน และรับผิดชอบงบประมาณในการดำเนินการ
2. การพัฒนาการบริการ และคัดเลือกกิจกรรม/การดำเนินงานที่สามารถเป็นต้นแบบหรือ Best Practice โดยกระบวนการหรือกิจกรรมที่คัดเลือกมา ต้องเป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการหรือมีระบบที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานที่ดี หรือนวัตกรรมของการดำเนินงานที่ดี เพื่อให้ อปท. ได้ศึกษาเป็นตัวอย่างหรือเป็นต้นแบบที่จะนำไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยกระบวนการหรือกิจกรรมต้นแบบ เช่น มาตรฐานการปฏิบัติงานขุดเจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาล ระบบการพิจารณาและออกใบอนุญาตการออกแบบและวางระบบโครงการ เป็นต้น

แผนภาพที่ 38 การพัฒนาสมรรถนะการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ การที่จะนำเสนอระบบงานต้นแบบ สทบ. ต้องมีการออกแบบระบบ และรูปแบบในการนำเสนอรวมทั้งบุคลากรที่จะเป็นผู้นำเสนอที่เหมาะสม

แผนภาพที่ 39 ตัวอย่างการออกแบบกระบวนการในการเผยแพร่ผลงานด้านน้ำบาดาล

การสร้างกระบวนการต้นแบบเพื่อการเผยแพร่ผลงานด้านน้ำบาดาล

ออกแบบกระบวนการในการให้ความรู้ เผยแพร่ หรือกรณีหน่วยงานต่างๆ มาศึกษาดูงานด้านน้ำบาดาล

การพัฒนาสื่อรูปแบบการนำเสนอ และบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการให้ความรู้

รูปแบบการนำเสนอข้อมูลมีความ
น่าสนใจ เช่น รูปประกอบ การอธิบาย
เข้าใจง่าย

เอกสาร สื่อ รูปแบบที่น่าสนใจ เช่น แผ่นพับ เอกสาร
บอร์ดนิทรรศการ สื่อวีดิทัศน์

การลงพื้นที่ดูงานตัวอย่าง Best Practice

การดำเนินการ ต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีทักษะในการเป็นวิทยากร การพูดในที่ประชุมที่มีค
น่าสนใจ มีเทคนิคการนำเสนอและมีความรู้ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ดี สามารถตอบ
ข้อซักถามให้คำแนะนำได้

บทที่ 3

โครงสร้างและอัตรากำลัง

3.1 โครงสร้างและอัตรากำลังของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

ปัจจุบันสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา แบ่งโครงสร้างการทำงานเป็น 5 ภารกิจงาน ได้แก่ ฝ่ายบริหารทั่วไป กลุ่มวิชาการน้ำบาดาล ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล ศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล นครราชสีมา และส่วนแผนงานและติดตามประเมินผล โดยมีอัตรากำลังบุคลากรแต่ละส่วนงานดังแสดงได้ตามแผนภาพที่ 40

แผนภาพที่ 40 โครงสร้างและอัตรากำลังสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา ในปัจจุบัน

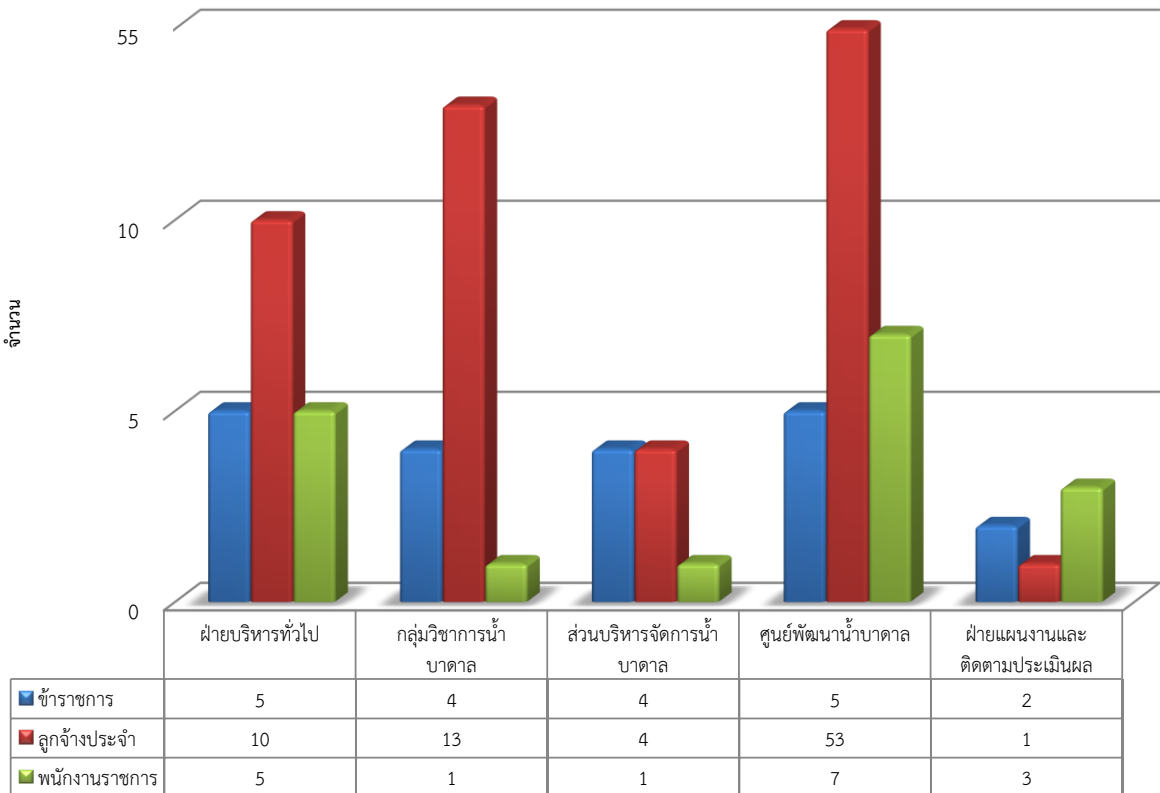
จากแผนภาพจะเห็นได้ว่าสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา ได้จัดโครงสร้างหน่วยงานภายในเพื่อรองรับภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำแนกตามหน้าที่ของงาน (Function) มีการเพิ่มเติมฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล ที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการงานด้านแผนงบประมาณ และจากโครงสร้างปัจจุบัน ที่ปรึกษามีข้อสังเกตว่า สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พยายามที่จะวางโครงสร้างให้รองรับภารกิจของส่วนกลาง เช่น การจัดให้มีฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ ซึ่งกำหนดไว้อยู่ภายใต้ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล การจัดให้มีฝ่ายฐานข้อมูล ภูมิสารสนเทศ และออกแบบโครงการ ศึกษาวิจัยน้ำบาดาล ตลอดจนให้ความสำคัญกับงานเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตามภารกิจที่สำคัญด้านการประชาสัมพันธ์และการบริการด้านวิชาการของ สทบ. ยังไม่มีโครงสร้างรองรับ และเป็นภารกิจที่เป็น

จุดอ่อนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สทบ. ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะว่า สทบ. ควรดำเนินการในเชิงรุกมากขึ้น
ยังขาดโครงสร้างรองรับภารกิจด้านการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล เป็นต้น

ปัจจุบัน สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา มีบุคลากร (ไม่รวมลูกจ้างชั่วคราวหรือ
ลูกจ้างโครงการ)ทั้งสิ้น 118 คน แบ่งเป็นข้าราชการ 20 คน ลูกจ้างประจำ 81 คน พนักงานราชการ 17 คน
แบ่งตามฝ่ายงาน ดังนี้

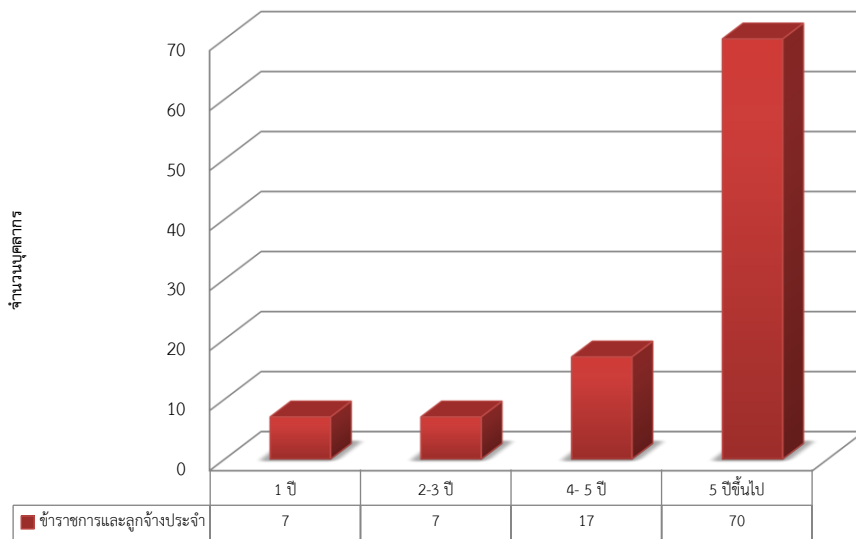
แผนภาพที่ 41 จำนวนบุคลากรแต่ละฝ่ายงานของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา

จากแผนภาพที่ 41 จะเห็นว่าฝ่ายงานที่มีบุคลากรมากที่สุดได้แก่ ศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล มีบุคลากร
รวม 65 คน รองลงมาเป็นฝ่ายบริหารทั่วไป 20 คน กลุ่มวิชาการน้ำบาดาล 18 คน ส่วนบริหารจัดการน้ำ
บาดาล 9 คน ฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล 6 คน จากข้อมูลบุคลากร พบว่าบุคลากรของสำนัก
ทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา มีแนวโน้มการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างประจำแต่ละ
ช่วงเวลาและแต่ละส่วนงาน ดังนี้

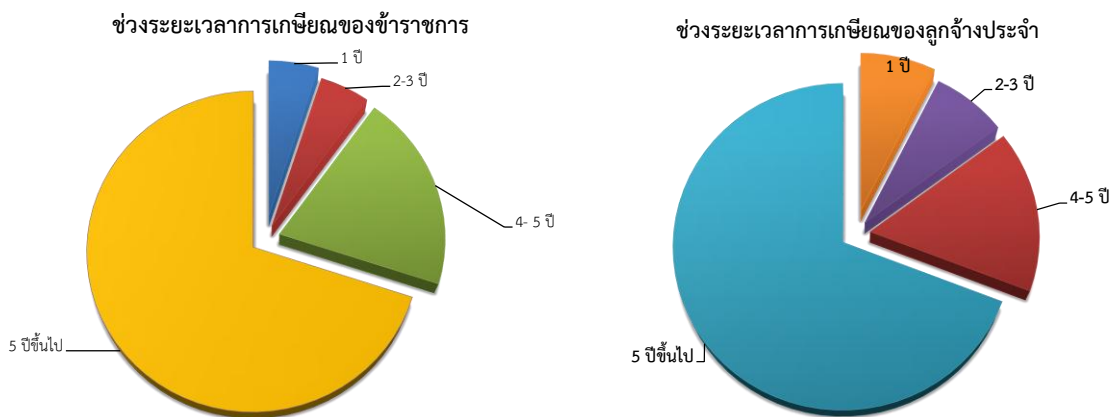

แผนภาพที่ 42 ช่วงเวลาการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างประจำ

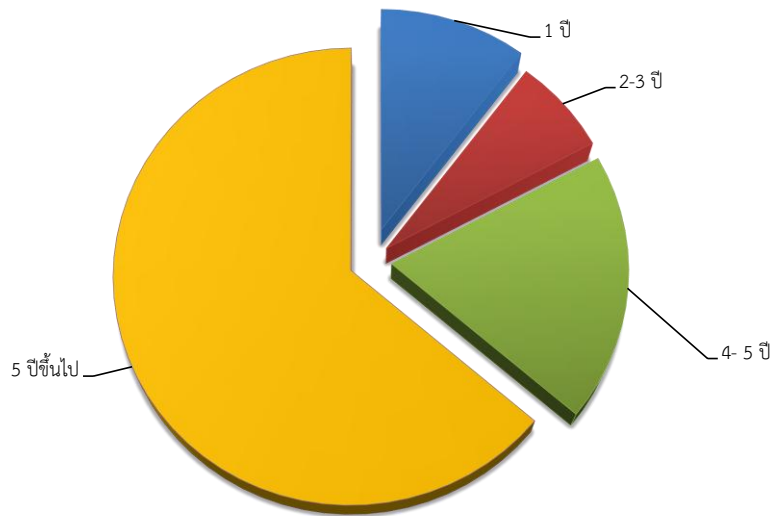
จากแผนภาพแสดงถึงช่วงเวลาการเกษียณอายุบุคลากรของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา พบว่าบุคลากรข้าราชการและลูกจ้างประจำจะมีการเกษียณอายุราชการภายใน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.39 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับ สทบ. อื่นๆ แบ่งเป็นสัดส่วนการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ดังนี้

แผนภาพที่ 43 สัดส่วนการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างประจำ

จากข้อมูลพบว่าจะมีบุคลากรเกษียณอายุภายใน 1 ปี หรือภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นข้าราชการ 1 คน และลูกจ้างประจำ 6 คน และเมื่อพิจารณาจำนวนบุคลากรที่จะมีการเกษียณอายุแต่ละส่วนงานพบว่า ส่วนงานที่จะมีอัตราการเกษียณอายุภายในเวลา 5 ปีสูงที่สุด ได้แก่ ศูนย์พัฒนา น้ำบาดาล รวมมีบุคลากรที่จะเกษียณอายุภายใน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.21 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับ สทบ. อื่นๆ

แผนภาพที่ 44 ช่วงเวลาการเกษียณของข้าราชการและลูกจ้างประจำของศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล

ศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่เป็นช่างเจาะน้ำบาดาล ซึ่งเป็นตำแหน่งที่อัตราการทดแทนน้อยกว่าอัตราการเกษียณอายุมาก ในขณะที่ช่างเจาะน้ำบาดาลเป็นงานที่ต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะและความสามารถในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ควรมีการจัดบุคลากรในช่วงอายุที่เหมาะสมของแต่ละชุด เตรียมบุคลากร เพื่อวางแผนสืบทอดหรือการทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ Replacement Planning

► ข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมรองรับการเกษียณอายุของช่างเจาะ

การจัดทำ Succession Planning หรือ Replacement Planning สำหรับช่างเจาะเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถและคุณสมบัติเพียงพอต่อความต้องการขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดแทนบุคลากรที่มีความรู้ทักษะความชำนาญการเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลที่จะเกษียณอายุ หรือโยกย้าย ตลอดจนเป็นการป้องกันการขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน จากการที่บุคลากรเกษียณอายุ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ควรมีการพัฒนาบุคลากรมาทดแทน ได้แก่ การกลุ่มช่างเจาะน้ำบาดาลในตำแหน่งหรือบุคคลที่มีความเสี่ยงในการหาบุคลากรมาทดแทน เช่น เป็นบุคคลที่มีความรู้หรือทักษะเฉพาะที่อาจต้องใช้ระยะเวลานานในการเรียนรู้ นาน มีองค์ความรู้ที่ยังไม่ได้รับการถ่ายทอด หรือมีทักษะที่น้อยคนในองค์กรที่จะมี

แผนภาพที่ 45 กระบวนการวางแผนสืบทอดหรือการทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ
Replacement Planning ช่างเจาะน้ำบาดาล

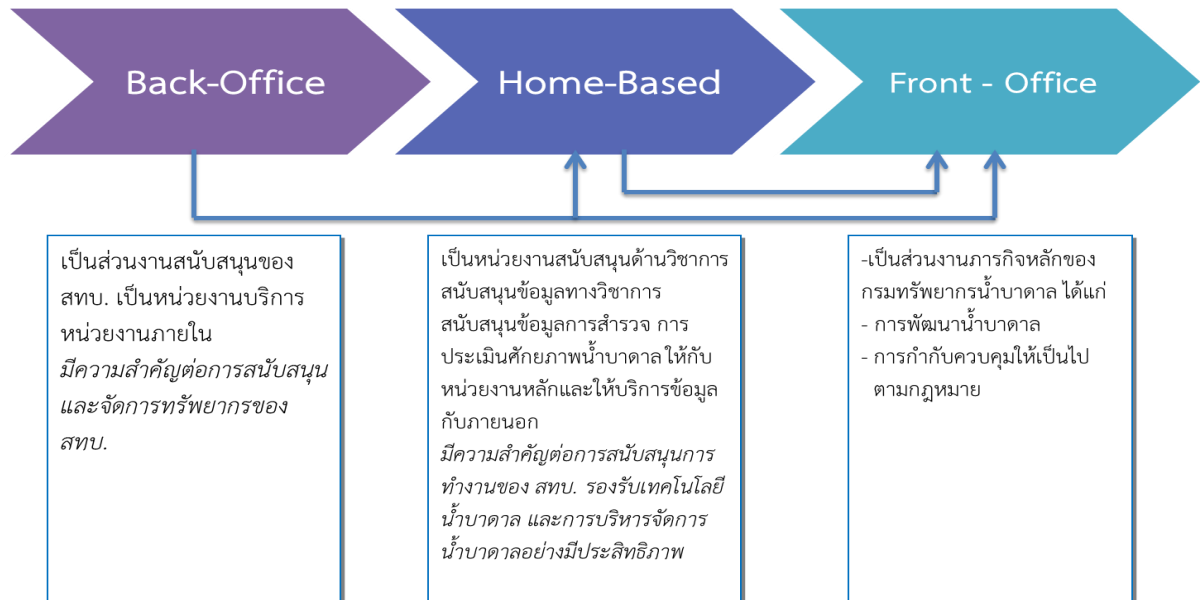

สทบ.เขต 5 นครราชสีมา จะต้องสำรวจคุณสมบัติต่างๆ ทั้งการศึกษา ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่จำเป็นของตำแหน่งงานหรือบุคคลที่มีความเสี่ยง และวิเคราะห์ว่าคุณสมบัติที่มีความจำเป็น (Critical) หรือ Key position เช่น ทักษะความรู้เฉพาะด้าน หรือต้องใช้เวลาสะสมเรียนรู้เป็นเวลานาน หลังจากนั้นมีการสำรวจบุคลากรที่มีอยู่เทียบกับคุณสมบัติตามข้อ 1 เพื่อให้ทราบแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาหรือทดแทน และช่องว่างที่จะได้รับการพัฒนา (Gap) โดยบุคคลที่มีคุณสมบัติหรือความสามารถที่จะมาทดแทนอัตราที่จะเกษียณอายุมากกว่า 1 คนต่อตำแหน่งก็ได้ เช่น นาย ก อยู่ในทีมเจาะชุด A นาย ก จบการศึกษา ปวส. มีอายุ 58 ปี จะเกษียณอายุในปี 2560 เป็นช่างเจาะน้ำบาดาลมา 30 ปี มีทักษะความสามารถพิเศษในการเจาะชั้นหินหนา หินเนื้อแน่น รู้จักวิธีการเลือกชั้นน้ำบาดาลที่ให้ได้น้ำและปริมาณมากคุณภาพดีที่สุด สิ้นเปลืองท่อกรุท่อรองน้อย ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญที่หาก นาย ก เกษียณอายุไป นับว่าจะสูญเสียองค์ความรู้ที่มีค่ายิ่งนัก กว่าที่บุคลากรที่จะมามีองค์ความรู้ระดับนี้ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ที่ยาวนานยิ่ง และหลังจากการสำรวจบุคลากรที่มีอยู่ว่ามีใครมีคุณสมบัติและทักษะดังที่นาย ก มีบ้าง และคัดเลือกบุคคลที่มีช่องว่าง (Gap) น้อยที่สุดซึ่งอาจมีมากกว่า 1 คน มาพัฒนา ทั้งนี้บุคลากรที่จะมาพัฒนาทดแทนดังกล่าวควรเลือกอายุการเกษียณไม่น้อยกว่า 5 ปี เนื่องจากต้องใช้เวลาในการพัฒนาและดำเนินการตลอดจนถ่ายทอดไปสู่รุ่นต่อไป หลังจากได้บุคลากรที่จะมาทดแทนแล้ว และจัดทำแผนหรือแนวทางการพัฒนารายบุคคลเพื่อพัฒนา ดึงองค์ความรู้จากนาย ก ถ่ายทอดมายังผู้รับต่อให้ได้มากที่สุด โดย สทบ. ต้องมีการ

ติดตามประเมินผลเป็นระยะ หากรูปแบบแนวทางการพัฒนาไม่เหมาะสม หรือหากบุคลากรที่คัดเลือกมา ไม่เหมาะสมอาจต้องปรับปรุงเพื่อปรับวิธีการหรือคัดเลือกบุคลากรอื่นที่มีความรู้ความสามารถมาทดแทนต่อไป

จากการศึกษาภารกิจดำเนินงานของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางมาใน 5 ภารกิจหลัก โครงสร้างของ สทบ. ควรรองรับภารกิจซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

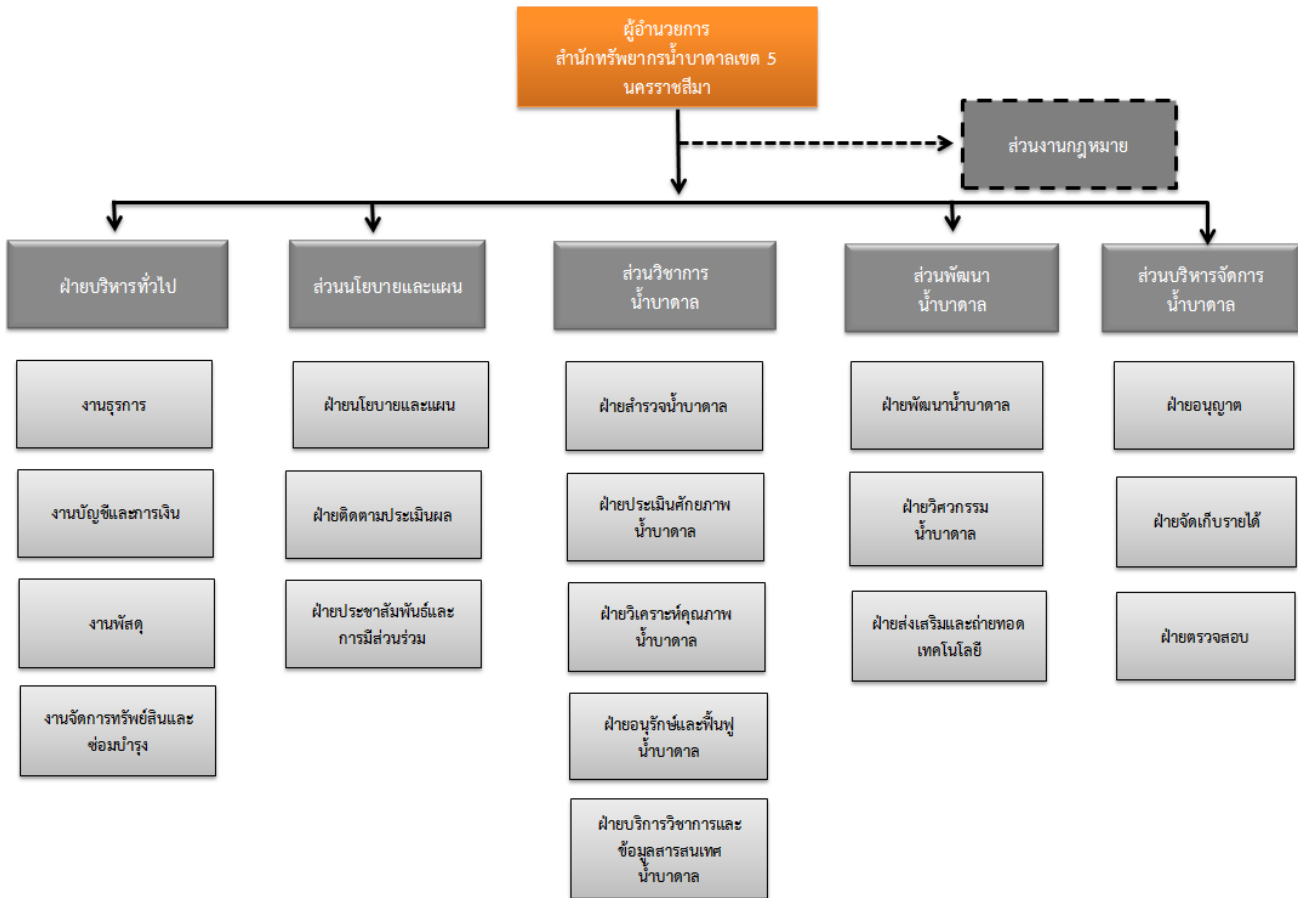
แผนภาพที่ 46 กลุ่มโครงสร้างหลักของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา มีประสิทธิภาพมากขึ้น โครงสร้างจึงควรมีภารกิจและฝ่ายงาน ดังนี้

แผนภาพที่ 47 โครงสร้างสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา ในอนาคต (To Be)

โครงสร้างการดำเนินงานของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา แต่ละฝ่ายงานมีโครงสร้างภายในและภารกิจดำเนินงาน ดังนี้

▶ **ส่วนบริหารทั่วไป** : มีภารกิจในการบริหารจัดการงานสนับสนุน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่

- **งานธุรการ** มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติงานธุรการ งานสารบรรณ งานจัดทำเอกสารของราชการ การรับ-การส่งหนังสือของหน่วยงาน โต้ตอบหนังสือราชการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานโครงการต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายคำสั่งมอบหมายงาน และคำสั่งไปราชการ ให้เป็นไปตามระเบียบของราชการ, จัดเก็บและค้นหาหนังสือราชการจัดทำรายงานการ ปฏิบัติราชการประจำเดือน และตามปีงบประมาณ, งานข้อมูลบุคลากรและสวัสดิการ ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ ตรวจสอบกลิ่นกรองงาน ประสาน หน่วยงานส่วนกลาง ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตลอดจนประสานระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง กับภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ บาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ ได้รับมอบหมาย

- **งานบัญชีและการเงิน** มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมงบประมาณตามการอนุมัติเงินประจำงวดของสำนักงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ/การจัดทำงบเดือน/การเบิกจ่ายตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS)/รายงานสำนักงานคลังจังหวัด สำนักตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ตลอดทั้งการรับเงิน/จ่ายเงิน เก็บรักษาเงินนำส่งเงิน การลงบัญชีและทะเบียนต่างๆ/ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และให้คำแนะนำอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการเบิกจ่ายต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง ข้อบังคับ คำสั่งมติคณะรัฐมนตรีตลอดจนกฎหมายระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชี และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
  - **งานพัสดุ** มีหน้าที่ในการดำเนินการจัดหา/ซื้อ การจ้าง การแลกเปลี่ยนและการเช่า ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง จัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือ (ใบสั่งซื้อ-ส่งจ้าง) ทำสัญญาซื้อขาย สัญญาจ้าง สัญญาเช่า ควบคุมดูแลพัสดุ การจัดทำข้อมูลผูกพัน การบริหารจัดการให้เป็นไปตามสัญญา และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
  - **งานจัดการทรัพย์สินและซ่อมบำรุง** มีหน้าที่ในการรวบรวมความต้องการการจัดซื้อและการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ เครื่องมือ รถเจาะ เครื่องจักร จากฝ่ายงานปฏิบัติต่างๆ ตรวจสอบการใช้ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายงานต่างๆ สถานะการคงอยู่ ครบถ้วนของเครื่องจักร อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ หลังจากปฏิบัติงานเสร็จ ตรวจสอบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การจัดทำบัญชี และทะเบียนวัสดุครุภัณฑ์ การรายงานการตรวจสอบและการจำหน่าย รวมทั้งควบคุมพัสดุและกำหนดลักษณะของวัสดุครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการ รับผิดชอบการรักษาความปลอดภัย การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของราชการการควบคุมดูแล จัดทำประวัติเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ และอื่นๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานภาคสนาม ให้เป็นตามระเบียบ ข้อบังคับและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบซ่อมแซมและบำรุงรักษาเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- ▶ **ส่วนนโยบายและแผน** มีภารกิจในการสนับสนุนการดำเนินงานของ สทป. แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่
- **ฝ่ายงานนโยบายและแผน** มีหน้าที่ในการประสานด้านนโยบาย แผน และมาตรการทรัพยากรน้ำบาดาลจากส่วนกลาง เพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารและปฏิบัติสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับภูมิภาค จังหวัดและท้องถิ่น ระดับพื้นที่ รวบรวมจัดทำข้อเสนอแนะ แผน มาตรการ และงบประมาณในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

- ในส่วนที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของกรม กลุ่มจังหวัด จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้คำปรึกษาช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงาน ตามนโยบายและแผน งานประสาน และประสานข้อมูลหรือดำเนินการจัดทำตาม แผนร่วมกับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ส่วนราชการอื่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย
- ฝ่ายติดตามประเมินผล มีหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ และผลการดำเนินการตามนโยบายและแผน จัดทำและพัฒนาระบบและกลไกการ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนในภาพรวมและรายการกิจ รวบรวม ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ประสานงานกับกลุ่มพัฒนาระบบบริหารเพื่อ รายงานผลการดำเนินงาน และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
  - ฝ่ายประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ภารกิจและ โครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา การให้ความรู้ ความเข้าใจ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกและสนับสนุนการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำบาดาล ประสานความร่วมมือกับส่วนงานต่างๆ ใน การร่วมดำเนินการประชาสัมพันธ์ บริการทางวิชาการและข้อมูลสารสนเทศด้านน้ำ บาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ ได้รับมอบหมาย
- ▶ ส่วนวิชาการน้ำบาดาล มีภารกิจในการสนับสนุนด้านวิชาการ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มงาน ได้แก่
- ฝ่ายสำรวจน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เจาะสำรวจทางวิชาการ เก็บตัวอย่าง แพลตตินดิน หยั่งธรณีหลุมเจาะ สุ่มทดสอบ สำรวจธรณีวิทยาภาคสนาม วิเคราะห์ ประเมินผลระดับพื้นที่ สนับสนุนและบริการข้อมูลวิชาการผลการสำรวจศักยภาพน้ำ บาดาลให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่ ท้องถิ่น ศึกษา และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุน การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
  - ฝ่ายประเมินศักยภาพน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการประเมินศักยภาพและอนุรักษ์ฟื้นฟู แหล่งน้ำบาดาลทั้งด้านวิชาการปฏิบัติการวางแผนกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากร น้ำบาดาลให้เหมาะสมกับศักยภาพของแหล่งน้ำบาดาลระดับพื้นที่ ติดตามตรวจวัดระดับ ปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล วิเคราะห์ความเสี่ยง การเปลี่ยนแปลงของแหล่งน้ำ บาดาล เฝ้าระวังการปนเปื้อนและภัยธรรมชาติรวมทั้งหาแนวทาง แก้ไขป้องกัน ตาม หลักวิชาการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้ได้ตามมาตรฐานและเป็นปัจจุบัน และ

- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- ฝ่ายวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการตรวจสอบ รับรองคุณภาพ และปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล ติดตามเฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์การปนเปื้อนของมวลสารสู่แหล่งน้ำบาดาล ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนงานวิชาการด้านบาดาลของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา รวมทั้งเพื่อการอุปโภค บริโภคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ศึกษาคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารพิษสู่แหล่งน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
  - ฝ่ายอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการเฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล นำข้อมูลบ่งชี้เหตุการณ์พื้นที่ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการ รายงานผลและเผยแพร่สถานการณ์ ศึกษาระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และการใช้งาน ศึกษาด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาลในพื้นที่ติดตามผลกระทบจากการดำเนินโครงการและปริมาณการใช้น้ำบาดาล การติดตามประเมินความเสี่ยงจากการปนเปื้อน และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
  - ฝ่ายบริการวิชาการและข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการบริการวิชาการ ทั้งการอบรมให้ความรู้ การให้ข้อมูลหรือให้คำแนะนำด้านน้ำบาดาล และการบริหารจัดการด้านน้ำบาดาลกับประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนรวบรวมข้อมูล สื่อสารสนเทศน้ำบาดาล งานวิจัยหรืองานวิชาการด้านน้ำบาดาล วิเคราะห์ และจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานตามภารกิจต่างๆ ของ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา เผยแพร่ข้อมูลด้านศักยภาพน้ำบาดาล และแผนที่ จัดทำคลินิกน้ำบาดาล และบริการทางวิชาการ เพื่อบริการเชิงรุก และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- ▶ ส่วนพัฒนาน้ำบาดาล เป็นส่วนงานภารกิจหลัก มี 3 กลุ่มงาน ได้แก่
- ฝ่ายพัฒนาน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการก่อสร้างบ่อบาดาลและการฟื้นฟูประสิทธิภาพบ่อการอุดกลบบ่อที่เลิกใช้ ก่อสร้างระบบประปาบาดาล ระบบกระจายน้ำ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ พัฒนาการใช้น้ำบาดาลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ พัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล การจัดสรรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรมและถูกต้องตามหลักวิชาการ และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
  - ฝ่ายวิศวกรรมน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการศึกษา ออกแบบระบบพัฒนาน้ำบาดาลเฉพาะที่เหมาะสมกับลักษณะอุทกธรณีวิทยาของพื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาลให้เหมาะสมกับพื้นที่ ศึกษาเพื่อกำหนดชั้นน้ำบาดาลให้เหมาะสม

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบ่อน้ำบาดาลและประปาบาดาล ออกแบบการก่อสร้างงานวิศวกรรม กำหนด/ปรับปรุงมาตรฐาน หลักเกณฑ์ ข้อกำหนดต่างๆ ได้แก่ การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลและการฟื้นฟูประสิทธิภาพบ่อ การอุดกั้นบ่อที่เลิกใช้ ระบบประปาบาดาล ระบบกระจายน้ำ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ เครื่องจักรและอุปกรณ์การพัฒนาน้ำบาดาล เครื่องสูบ เครื่องมือ และวัสดุก่อสร้างบ่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ จัดทำรูปแบบและราคากลางของงาน จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาน้ำบาดาลตามสภาพอุทกธรณีวิทยาของพื้นที่และส่งเสริมการใช้มาตรฐานคู่มือ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ กำกับการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลเป็นไปตามมาตรฐาน และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

- ฝ่ายส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี หน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีน้ำบาดาลเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรด้านน้ำบาดาลภายนอกองค์กร เสริมสร้างเครือข่ายด้านความรู้ภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ประกอบการเจาะน้ำบาดาล สนับสนุนข้อมูลและเทคโนโลยีด้านน้ำบาดาลกับภาคส่วนต่างๆ การพัฒนารูปแบบวิธีการใช้ ผลผลิตจัดทำสื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

▶ ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล เป็นส่วนงานภารกิจหลัก แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่

- ฝ่ายอนุญาต มีหน้าที่ในการรับคำขออนุญาต ตรวจสอบเอกสาร และความถูกต้องของการขออนุญาต รวบรวมข้อมูลเพื่อส่งต่อหรือนำเสนอผู้มีอำนาจอนุญาต ออกใบอนุญาตเสนอผู้มีอำนาจลงนาม จัดส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานผู้ยื่นคำขออนุญาต ติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่ควบคุม กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษาการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ปฏิบัติงานเลขานุการกรมการฯ เขต เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประสานงานและสร้างความเข้าใจให้ถูกต้องในการถ่ายโอนภารกิจที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามแผนกระจายอำนาจให้แก่ อปท. (ฉบับที่ 2) (ฉบับที่ 3) และให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- ฝ่ายจัดเก็บรายได้ มีหน้าที่ในการติดตามรายงานการใช้น้ำบาดาล คำนวณและจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และค่าธรรมเนียมการขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล การจัดเก็บค่าวิเคราะห์

คุณภาพน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

- **ฝ่ายตรวจสอบ** มีหน้าที่ในการตรวจสอบ ดูแลควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาลพุทธศักราช 2520 ให้คำแนะนำผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย รับข้อร้องเรียนการลักลอบ หรือดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามกฎหมาย
- ▶ **ส่วนงานกฎหมาย** เป็นส่วนงานที่กำหนดไว้รองรับนิติกรจากส่วนกลางที่จะมาปฏิบัติงานร่วมกับ สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ส่วนงานกฎหมายจะขึ้นตรงกับผู้อำนวยการ สทบ.

สำหรับการกำหนดอัตรากำลังบุคลากร เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง สทบ. เขต 5 นครราชสีมา สามารถพิจารณาว่างอัตรากำลังแต่ละส่วนงานที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมภายใต้อัตรากำลังและจำนวนบุคลากรเท่าเดิม

บทที่ 4

แผนปฏิบัติการ

- ❖ แผนปฏิบัติการในการพัฒนากระบวนงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

ตารางที่ 8 แผนปฏิบัติการ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2559										ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
❖ การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่														
1. การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 7-8)												ส่วนนโยบาย และแผน ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล ส่วนวิชาการ น้ำบาดาล ส่วนงานที่ รับผิดชอบ โครงการ		จำนวนคำขอ/ พื้นที่ที่สามารถให้ ความช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนแก่ ประชาชนได้ใน รูปแบบอื่นๆ
❖ การพัฒนาสมรรถนะและยกระดับการปฏิบัติงานรองรับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง														
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 20-21)												ส่วนวิชาการ น้ำบาดาล ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล ส่วนนโยบาย และแผน ส่วนบริหาร จัดการ น้ำบาดาล		บุคลากรมีข้อมูล บ่อสังเกตการณ์ไป ใช้ในการบริหาร จัดการน้ำบาดาล ในพื้นที่ได้
3. การติดตามผลการขุดเจาะเพื่อทราบถึงความแม่นยำในการสำรวจธรณีฟิสิกส์ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 22)												ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล และส่วน วิชาการน้ำ บาดาล		ร้อยละของระดับ ความแม่นยำใน การสำรวจธรณี ฟิสิกส์
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance) (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 22-23)												ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล		บ่อบาดาลที่ได้รับ การพัฒนา คุณภาพมาตรฐาน

แผนพัฒนากระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2559										ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
5. การจัดทำแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านกฎหมาย (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 23-24)											ส่วนกฎหมายและส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล		บุคลากรของ สทบ. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
❖ การปรับปรุงกระบวนการด้านการขออนุญาต													
6. การสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการขออนุญาตให้กับ อปท. (กระบวนการ เอกสารข้อกฎหมาย) (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 32)											ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล (กลุ่มงานอนุญาต) ร่วมกับ อปท.		ร้อยละของ อปท. ในพื้นที่ จ. นครราชสีมา ที่มี ความรู้ความเข้าใจ สามารถ ดำเนินงานการขออนุญาตเจาะและอนุญาตใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
7. ปรับกระบวนการส่งต่อคำขอของ อปท. โดยแสดเอกสารส่งผ่านอีเมล เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องไปก่อน (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 32)											ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล (กลุ่มงานอนุญาต) ร่วมกับ อปท.		ร้อยละของ อปท. ที่ส่งต่อคำขอให้อย่างรวดเร็ว ครบถ้วนสมบูรณ์
8. ขอความร่วมมือการลงพื้นที่ตรวจสอบของ อปท. ก่อนส่งเรื่องต่อมายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา (โดย อปท. ต้องส่งบันทึกตรวจสอบ (หลักฐานการลงตรวจสอบพื้นที่) มายัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา พร้อมกับการส่งคำขอและเอกสารทั้งหมด อย่างครบถ้วน (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 32)											ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล (กลุ่มงานอนุญาต) ร่วมกับ อปท.		ร้อยละของ อปท. ที่ลงพื้นที่ ตรวจสอบและส่งบันทึกตรวจสอบ ครบถ้วน
9.หารือร่วมกับ คณะอนุกรรมการฯ เขต เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการ กรณีการขออนุญาต มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 32-33)											ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล (กลุ่มงานอนุญาต) คณะอนุกรรมการฯ เขต		ร้อยละที่ลดลงของระยะเวลาการพิจารณาอนุญาต (กรณีการขออนุญาตมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน)

แผนพัฒนากระบวนงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2559										ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
❖ งานตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาล														
10. เตรียมความพร้อมให้กับ กลุ่มงานวิเคราะห์คุณภาพ น้ำบาดาลเพื่อให้สามารถ ดำเนินการตามกระบวนการและ ระยะเวลาเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กรณีนี้กวีวิทยาศาสตร์บรรจุยัง สทบ.เขต 5 นครราชสีมา ภายใน ก.ย. 59) (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 47-51)			←	→								กลุ่มงาน วิเคราะห์ คุณภาพน้ำ บาดาลและ กอง วิเคราะห์ น้ำบาดาล (ส่วนกลาง)		- ระยะเวลาที่ ลดลงของการ ตรวจวิเคราะห์ คุณภาพน้ำบาดาล
❖ งานจัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำบาดาล														
11. การพัฒนาระบบการแจ้ง ตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาล (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 54-55)			←	→								ส่วนบริหาร จัดการน้ำ บาดาล		- ระดับความ พึงพอใจของ ผู้รายงานการใช้น้ำ บาดาล
❖ งานบริการข้อมูลและสารสนเทศด้านน้ำบาดาล														
12. การจัดทำแผนบริการทาง วิชาการและข้อมูลสารสนเทศ น้ำบาดาล และการดำเนินการ ตามแผนฯ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 59-60)			←	→								กลุ่มงาน ประชา สัมพันธ์และ การมีส่วนร่วม กลุ่มงาน บริการ วิชาการและ ข้อมูล สารสนเทศ น้ำบาดาล กลุ่มงาน ส่งเสริมและ ถ่ายทอด เทคโนโลยี		- ร้อยละ ความสำเร็จของ การดำเนินการ ตามแผน - ระดับการรับรู้ ภารกิจ/การ บริการของ สทบ. เขต 5 นครราชสีมา - ร้อยละของ ความรู้ความเข้าใจ ต่อการใช้ ประโยชน์และการ บริหารจัดการน้ำ บาดาล
13. พัฒนาสถานที่และ บรรยากาศการให้บริการ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 60-61)			←	→								ส่วนบริหาร จัดการน้ำ บาดาล ร่วมกับ ส่วนนโยบาย และแผน ส่วนวิชาการ น้ำบาดาล		ระดับความ พึงพอใจของ ผู้รับบริการ

แผนพัฒนากระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 5 นครราชสีมา

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2559										ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
❖ การพัฒนาสมรรถนะการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น														
14. คัดเลือกกิจกรรมการบริการหรือการดำเนินงานต้นแบบ (Best Practice) เพื่อให้ อปท. ได้ศึกษาเป็นตัวอย่าง (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 62-64)			←→									สำนักพัฒนา น้ำบาดาล ร่วมกับ ส่วนบริหาร จัดการน้ำ บาดาล		- จำนวนกิจกรรมการบริการหรือการดำเนินงานที่ได้รับการพัฒนาเป็นต้นแบบ (Best Practice) - ร้อยละของ อปท. ที่ได้มีการนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน
❖ โครงสร้างและอัตรากำลัง														
15. กระบวนการวางแผนสืบทอดหรือทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ Replacement Planning ช่างเจาะน้ำบาดาล (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 68-70)			←→									สำนักพัฒนา น้ำบาดาล		- ระดับความสำเร็จของการพัฒนา Successor
16. การปรับโครงสร้างและอัตรากำลังรองรับภารกิจงานใหม่ให้เหมาะสม (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 71-76)			←→									ทุกส่วนงาน		- ระดับความพึงพอใจของบุคลากร สทบ. ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน